

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ

ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱԶՅՈՒՂԻ

ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

(2014 - 2019)

Խմբագրական խորհուրդ՝ Ա. Հ. Մակարյան (նախագահ), Մ. Ա. Ճաղարյան, Ա.Մ.Հովսեփյան

ԵՊՀ ԻՄ-ի գործունեության արդյունքային ցուցանիշներ.

Երևանի պետական համալսարանի Իջևանի մասնաճյուղի տպարան, Իջևան, 2019, 78 էջ:

Սույն վերլուծական ուսումնասիրության նպատակը «Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իջևանի մասնաճյուղի (այսուհետ՝ ԵՊՀ ԻՄ կամ Մասնաճյուղ) գործունեության արդյունավետության և կատարողականի գնահատումն է՝ գործունեության արդյունքային ցուցանիշների /ԳԱՑ/ սահմանված լրակազմի օգնությամբ: Ներկայացված են ԵՊՀ ԻՄ-ի գործունեության հիմնական ոլորտների առանցքային ցուցանիշները վերջին հինգ տարիների համար: Այն վեր է հանում ԵՊՀ ԻՄ-ի ձեռքբերումները և թույլ կողմերը՝ նրա հետագա զարգացումն առավել արդյունավետ կազմակերպելու համար: Սույն վերլուծությունը նաև կնպաստի ԵՊՀ ԻՄ-ի որակի ինքնագնահատման կարողությունների հզորացմանը:

Հասցեագրվում է բոլոր այն կառույցներին, որոնց գործունեությունն առնչվում է ԵՊՀ ԻՄ-ի կառավարման և պլանավորման գործընթացներին:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Նախարան	5
<i>Բնագավառ 1.</i> Ընդունելություն և համակազմ.....	7
<i>Բնագավառ 2.</i> Ուսումնական գործընթաց	22
<i>Բնագավառ 3.</i> Ռեսուրսներ և կառավարում.....	38
<i>Բնագավառ 4.</i> Ենթակառուցվածքներ	54
<i>Բնագավառ 5.</i> Գիտություն և նորարարություն.....	65
<i>Բնագավառ 6.</i> Արտաքին կապեր և միջազգային համագործակցություն	72

Ն ա խ ա ր ա ն

Սույն վերլուծությունը կատարվել է 2018-19 ուստարվա ավարտին՝ ԵՊՀ ԻՄ-ի 2016-2020 թվականների զարգացման ռազմավարական ծրագրի խնդիրների իրականացման արդյունքների վերլուծության շրջանակներում՝ Մասնաճյուղի համապատասխան կառույցների մասնակցությամբ:

Ուսումնասիրության՝ ստորև ներկայացվող արդյունքներն ունեն երկակի նշանակություն: Առաջին հերթին այս ցուցանիշները կարող են հիմք ծառայել բուհի ինքնավերլուծության ու գործունեության արդյունավետության գնահատման, ինչպես նաև տարեկան և եռամյա հաշվետվությունների ստեղծման համար, մյուս կողմից դրանք կարող են օգտագործվել Համալսարանի ռազմավարական պլանավորման գործընթացում՝ ներքին միջավայրի և հաջորդ SWOT /ուժեղ և թույլ կողմերի, արտաքին հնարավորությունների և վտանգների/ վերլուծությունների համար:

ԵՊՀ ԻՄ-ի գործունեության արդյունքային ցուցանիշների /ԳԱՑ/ առաջարկվող լրակազմն անհրաժեշտ է ռազմավարական պլանավորման գործընթացի տարբեր փուլերի և քայլերի արդյունքները չափելու և վերլուծելու համար: Որպես չափիչ գործիք՝ ԳԱՑ-երը կունկրետ են, պարզ և հաշվարկելի: Դրանց առկայությունը պլանավորման գործընթացում ապահովում է վերջինիս նպատակների, խնդիրների և ռազմավարության գործնականությունը:

Միջավայրով ուղղորդվող ռազմավարական պլանավորումը ենթադրում է բուհի գործունեության (կամ կատարողականի) գնահատում և համեմատում՝ բուհի կամ նրա շահակիցների կողմից սահմանված «ցանկալի» ցուցանիշների հետ՝ ապահովելով կապը բուհի և միջավայրի կարևորագույն տարրերի միջև: ԳԱՑ-երն այն անհրաժեշտ հենքն են, որոնք կապակցում են բուհի կարևորագույն գործառնությունները պլանավորման գործընթացի հետ: Այս ցուցանիշների օգտագործումը ԵՊՀ ԻՄ-ի ռազմավարական

պլանավորման գործընթացում մեզ հնարավորություն է տվել հիմնական ռազմավարական ոլորտներում համեմատել ԵՊՀ ԻՄ-ի գործունեության արդյունքները կամ կատարողականը այլ բուհերի, ԵՊՀ ԻՄ-ի նախորդ տարիների և պլանավորված ցուցանիշների հետ:

Առաջարկվող ցանկում կա ցուցանիշների երկու տեսակ, որոնք ձևավորում են ԳԱՑ-երի լրակազմը: Առաջինը գործ ունի մասնաճյուղի հիմնական գործունեության որոշակի արդյունքի չափման հետ, արդյունք, որի նկատմամբ ԵՊՀ ԻՄ-ն ունի վերահսկողության հնարավորություն: Ցուցանիշների այս խումբը կոչվում է գործունեության արդյունքի գնահատման առանցքային ցուցանիշներ: ԳԱՑ-երի երկրորդ խումբը կապված է այն պայմանների չափման հետ, որոնք անմիջականորեն ազդում են բուհի «առողջական» վիճակի և բարեկեցության վրա, պայմաններ, որոնց նկատմամբ բուհը կարող է ունենալ փոքր վերահսկողություն կամ ընդհանրապես չունենալ:

Համաձայն ընդունված մեթոդաբանության՝ ուսումնասիրությունը կատարելիս իրականացվել են հետևյալ հաջորդական քայլերը:

Առաջին քայլը, որ կատարվել է ԵՊՀ ԻՄ-ի ԳԱՑ-երի համապարփակ ցանկի կազմման ուղղությամբ, Համալսարանի գործունեության հիմնական ոլորտների պարզումն է, որտեղից էլ ընտրվել են ամենակարևոր ԳԱՑ-երը: Առանձնացվել են ԵՊՀ ԻՄ-ի գործունեության 6 հիմնական ոլորտներ.

1. Ընդունելություն և համակազմ
2. Ուսումնական գործընթաց
3. Ռեսուրսներ և կառավարում
4. Ենթակառուցվածքներ
5. Գիտություն և նորարարություն
6. Արտաքին կապեր և միջազգային համագործակցություն:

Այնուհետև սահմանվել են ԵՊՀ ԻՄ-ի գործունեության արդյունքային և «առողջական» վիճակի ցուցանիշները: Կատարվել է

ԳԱՑ-երի ուսումնասիրություն և վերլուծություն ըստ տարիների՝ 2014-2019 թթ. ժամանակահատվածի համար: Ստորև բերված է ԵՊՀ ԻՄ-ի ԳԱՑ-երի համապարփակ ցանկը՝ բաղկացած 67 ցուցանիշներից և դասակարգված ըստ ԵՊՀ ԻՄ-ի գործունեության հիմնական ոլորտների:

Առաջարկվող վերլուծական ուսումնասիրությունը հասցեագրվում է ԵՊՀ ԻՄ-ի և նրա ստորաբաժանումների վարչակազմերին, բոլոր այն կառույցներին, որոնց գործունեությունն առնչվում է ԵՊՀ ԻՄ-ի կառավարման և պլանավորման գործընթացներին:

ԲՆԱԳԱՎԱՌ 1.

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀԱՄԱԿԱԶՄ

Ցուցանիշ 1.1.

Դիմորդների թիվը (ըստ կրթական աստիճանների, ուսուցման ձևերի և ուղղությունների)

Ցուցանիշ 1.2.

Դիմորդների բաժնեմասը կենտրոնացված ընդունելության համակարգի դիմորդների ընդհանուր հոսքում

Ցուցանիշ 1.3.

Դիմորդների բաշխումն ըստ մարզերի

Ցուցանիշ 1.4.

Ընդունելությունն ըստ կրթական աստիճանների (անվճար, վճարովի)

Ցուցանիշ 1.5.

ԵՊՀ ԻՄ-ի ընդունելության բաժնեմասը կենտրոնացված ընդունելության համակարգի ընդհանուր ծավալում

Ցուցանիշ 1.6.

Մրցութային ցուցանիշն ըստ կրթական աստիճանների (դիմորդների և ընդունվածների հարաբերությունը)

Ցուցանիշ 1.7.

Իզական սեռի հաշվեկշիռը դիմորդների և ընդունվածների ընդհանուր հոսքում

Ցուցանիշ 1.8.

Օտարերկրյա դիմորդների թիվը և հարաբերությունը ընդունվածների թվին

Ցուցանիշ 1.9.

Հեռակա ուսուցման դիմորդների թիվը և հարաբերությունն ընդունվածների թվին

Ցուցանիշ 1.10.

Հիմնական ուսանողական համակազմը (ըստ կրթական աստիճանների)

Ցուցանիշ 1.11.

Օտարերկրյա ուսանողների համակազմը և հաշվեկշիռը հիմնական համակազմում

Ցուցանիշ 1.12.

Հեռակա ուսուցման համակազմը (բակալավրիատ) և հաշվեկշիռը հիմնական համակազմում

Ցուցանիշ 1.13.

Վճարովի համակարգի ուսանողների հաշվեկշիռն ընդունելության ծավալում (ըստ կրթական աստիճանների և ուսուցման ձևերի)

Ցուցանիշ 1.14.

Վճարովի համակարգի ուսանողների հաշվեկշիռը հիմնական համակազմում (ըստ կրթական աստիճանների և ուսուցման ձևերի)

Ցուցանիշ 1.15.

Ուսանողների շարժը (ըստ կրթական աստիճանների և ուսուցման ձևերի)

Ցուցանիշ 1.1. Դիմորդների թիվը (ըստ կրթական աստիճանների, ուսուցման ձևերի և ուղղությունների)

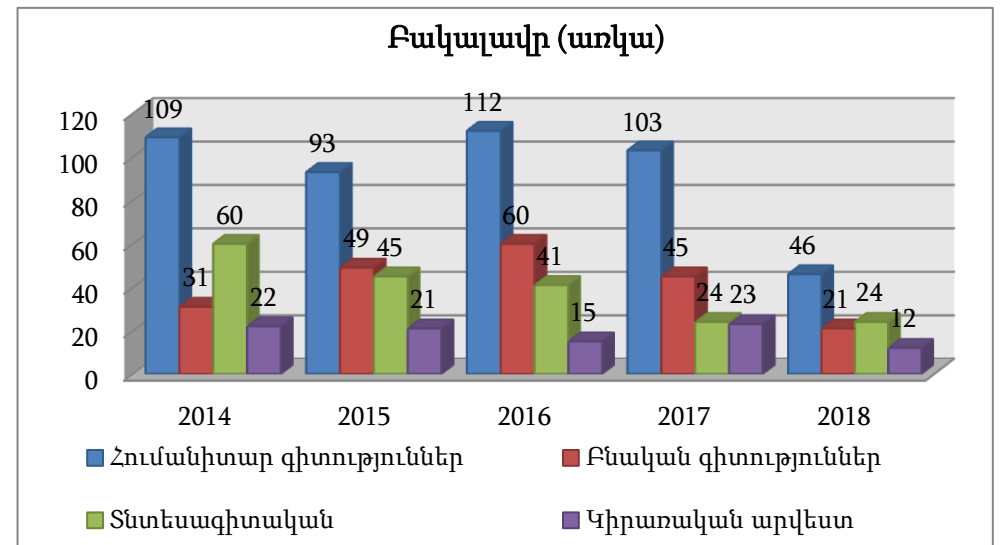
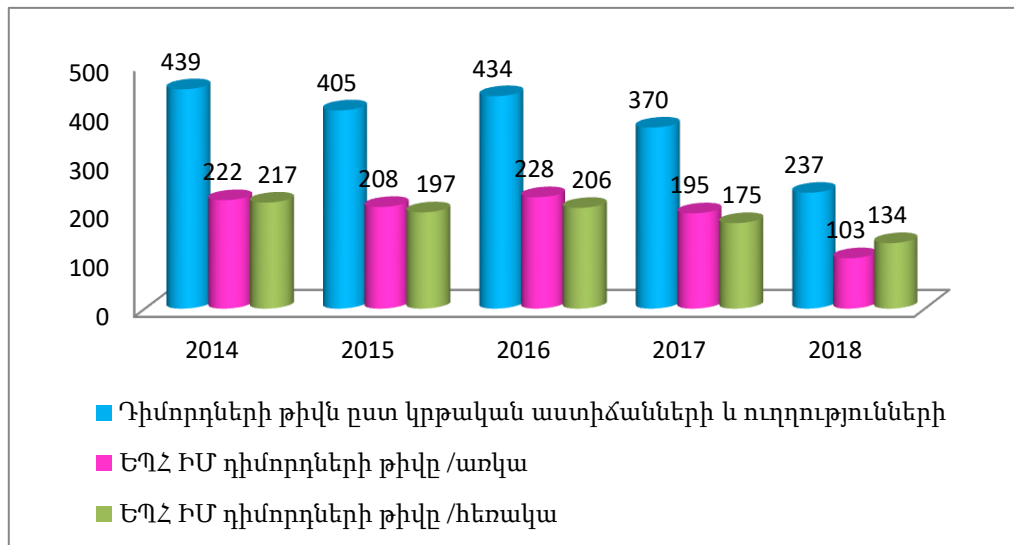
Ցուցանիշ 1.1	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Դիմորդների թիվն ըստ կրթական աստիճանների և ուղղությունների	439	405	434	370	237
Բակալավրիատ (առկա)	222	208	228	195	103
Հումանիտար գիտություններ	109	93	112	103	46
Բնական գիտություններ	31	49	60	45	21
Տնտեսագիտական	60	45	41	24	24
Կիրառական արվեստ	22	21	15	23	12
Բակալավրիատ (հեռակա)	217	197	206	175	134
Մագիստրատուրա	0	0	0	0	0
Կիրառական արվեստ	0	0	0	0	0

2018/19 ուստարվա ընդունելության գործընթացում գրանցվել է վերջին հինգ տարիների ընդունելության արդյունքներով դիմորդների ամենացածր ցուցանիշը: Առկա ուսուցմամբ դիմորդների թիվը նվազել է բոլոր կրթական ծրագրերով (ամենացածր ցուցանիշը գրանցվել է «Հայոց լեզու և գրականություն» կրթական ծրագրով): Համեմատաբար շատ հոսք կատարվել է Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետում (կազմել է դիմորդների ընդհանուր հոսքի 44%-ը):

Առկա ուսուցմամբ նախընտրելի են համարվել հիմնականում «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» և «Ինֆորմատիկա և կիրառական մաթեմատիկա» կրթական ծրագրերը, իսկ հեռակա

ուսուցմամբ նախընտրելի կրթական ծրագրերն են «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա», «Պատմություն» և «Բնապահպանություն և բնօգտագործում» և «Ինֆորմատիկա և կիրառական մաթեմատիկա» կրթական ծրագրերը:

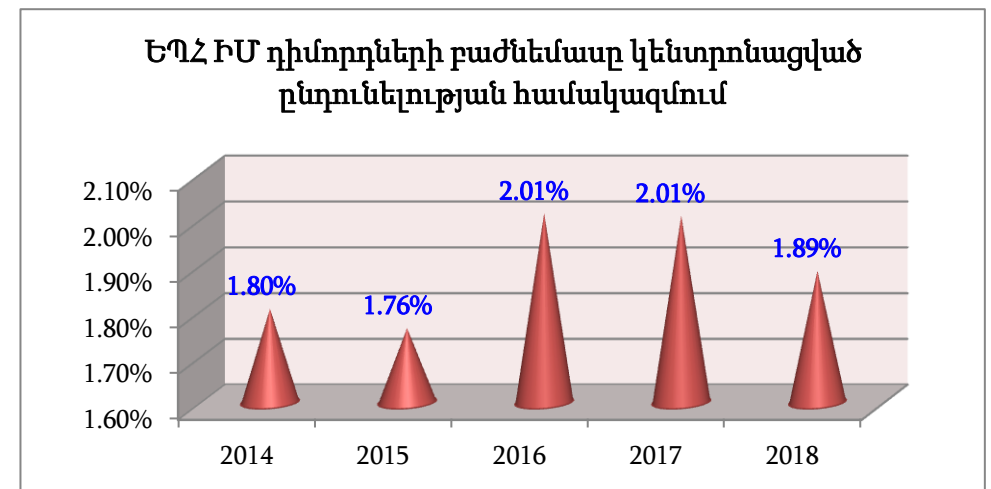
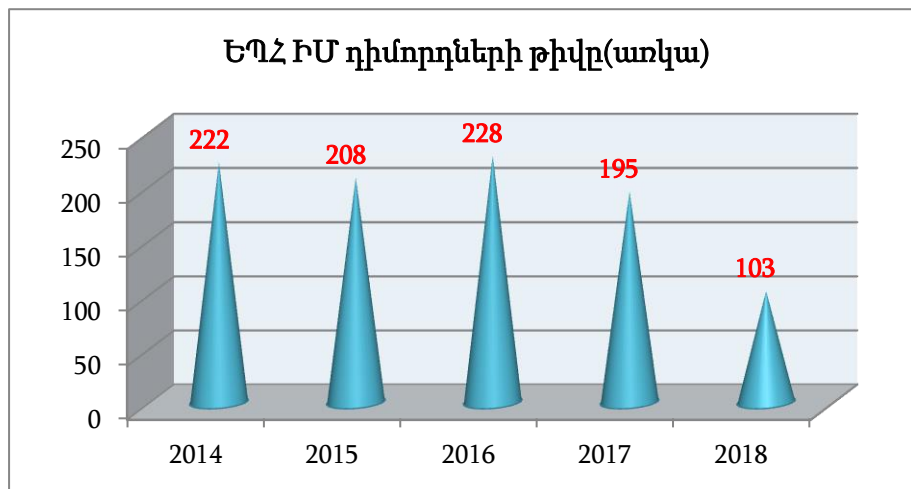
2014թ. -ից ժամանակավորապես դադարեցվել է մագիստրատուրայի ընդունելությունը:

Ցուցանիշ 1.2. Դիմորդների բաժնեմասը կենտրոնացված ընդունելության համակարգի դիմորդների ընդհանուր հոսքում

Ցուցանիշ 1.2	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Ընդհանուր դիմորդների թիվը	12300	11803	11324	9710	5456
ԵՊՀ ԻՄ դիմորդների թիվը(առկա)	222	208	228	195	103
ԵՊՀ ԻՄ դիմորդների բաժնեմասը	1,80%	1,76%	2,01%	2,01%	1,89%

ԵՊՀ ԻՄ-ի դիմորդների բաժնեմասն ընդհանուր դիմորդների համակազմում համեմատաբար կայուն է, կենտրոնացված ընդունելության համակարգի ընդհանուր թվում կազմում է մոտ **1,89%**: Դիմորդների թվի նվազման պատճառը 12-ամյա կրթական համակարգի անցումն է, որով պայմանավորված հանրապետությունում և Տավուշի մարզի ավագ և միջնակարգ դպրոցներում նվազել է 2018թ. շրջանավարտների և դիմորդների ընդհանուր թիվը:

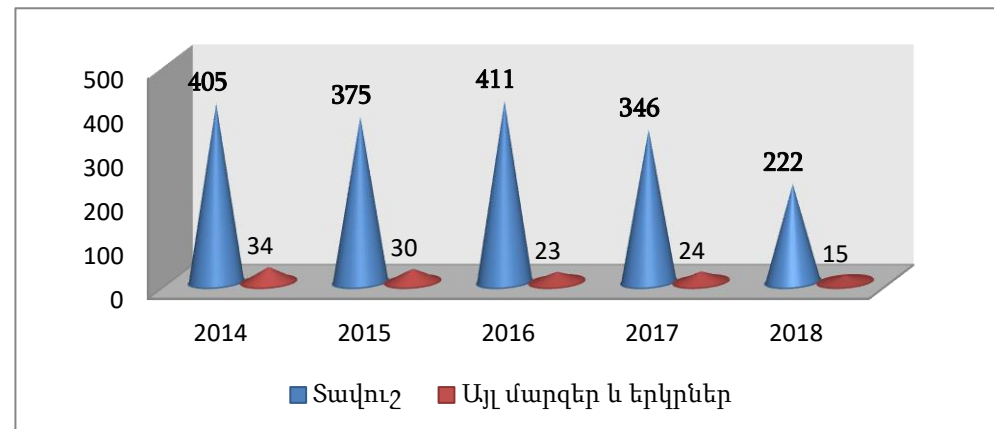
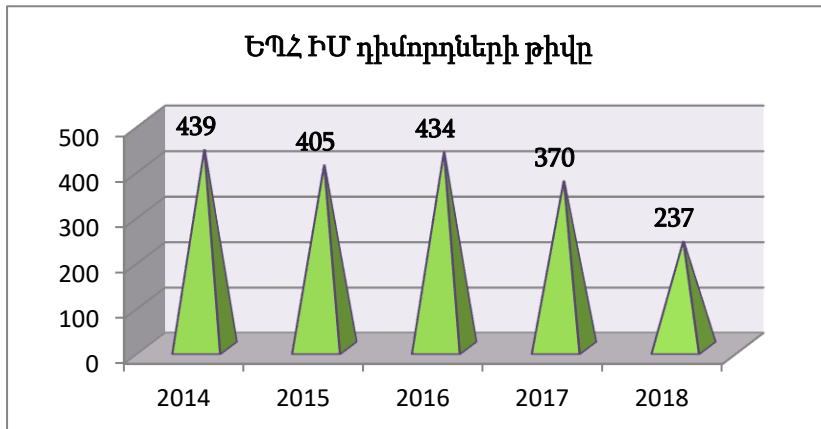

Ցուցանիշ 1.3. Դիմորդների բաշխումն ըստ մարզերի

Ցուցանիշ 1.3	2014		2015		2016		2017		2018	
Երևան	11	2,51%	5	1,23%	6	2,51%	5	1,23%	3	1.27%
Կոտայք	4	0,91%	3	0,74%	2	0,91%	2	0,74%	0	0.00%
Արմավիր	1	0,23%	0	0,00%	0	0,23%	1	0,00%	0	0.00%
Գեղարքունիք	5	1,14%	5	1,23%	11	1,14%	5	1,23%	10	4.22%
Շիրակ	2	0,46%	0	0,00%	0	0,46%	0	0,00%	0	0.00%
Արարատ	3	0,68%	2	0,49%	1	0,68%	1	0,49%	1	0.42%
Լոռի	5	1,14%	4	0,99%	1	1,14%	5	0,99%	1	0.42%
Արագածոտն	0	0,00%	0	0,00%	1	0,00%	1	0,00%	0	0.00%
Սյունիք	0	0,00%	1	0,25%	0	0,00%	0	0,25%	0	0.00%
Տավուշ	405	92,26%	375	92,59%	411	92,26%	346	92,59%	222	93.67%
Վայոց ձոր	1	0,23%	0	0,00%	0	0,23%	0	0,00%	1	0.00%
Այլ երկրներից	2	0,46%	10	2,47%	1	0,46%	10	2,47%	3	0.00%
Ընդամենը	439		405		434		405		237	

ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղի 2018թ. դիմորդների ընդհանուր թվի գրեթե **93,7%-ը** Տավուշի մարզից են: Տոկոսային ցուցանիշը պայմանավորված է մարզում Երևանի պետական համալսարանի մասնաճյուղն ունենալու և որակյալ կրթություն ապահովելու հանգամանքով, ինչպես նաև տարածաշրջանում պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատություն ունենալու և բարձր հեղինակություն ունենալու փաստերով /հիմք՝ *Արտաքին շահակիցների շրջանում անցկացրած հարցումների արդյունքները*: Դիմորդների ընդհանուր թվի գրեթե **6,32%** Երևան քաղաքից և ՀՀ այլ մարզերից են (ՀՀ մարզերից դիմած դիմորդների **4,22%** կազմում է Գեղարքունիքի մարզը): Հայաստանի հանրապետության այլ մարզերից ԵՊՀ ԻՄ դիմորդների

տոկոսային ցածր ցուցանիշը պայմանավորված է Երևանում և ՀՀ այլ մարզերում գործող բուհերի առկայությամբ:

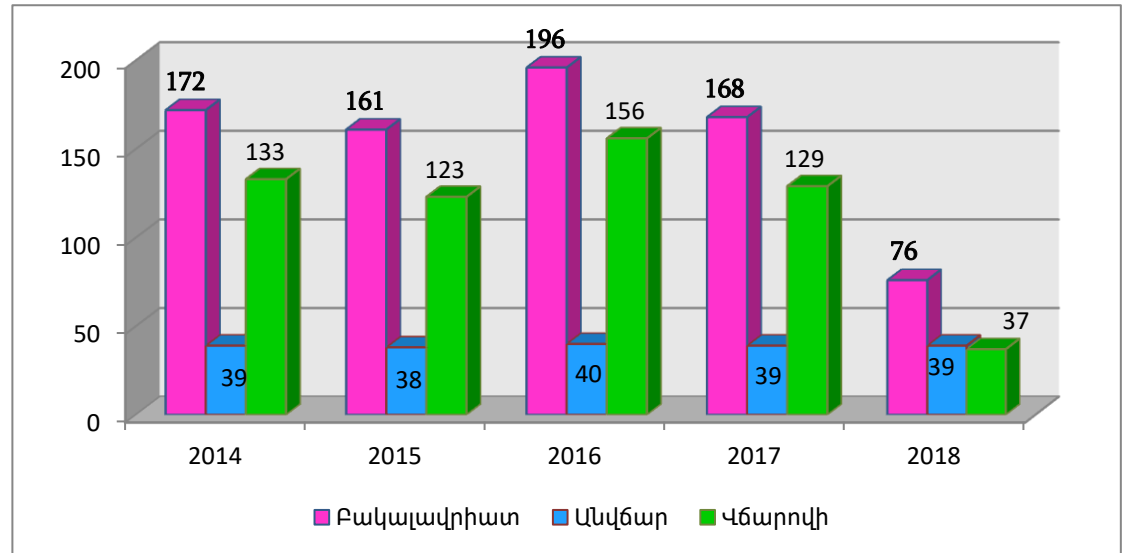
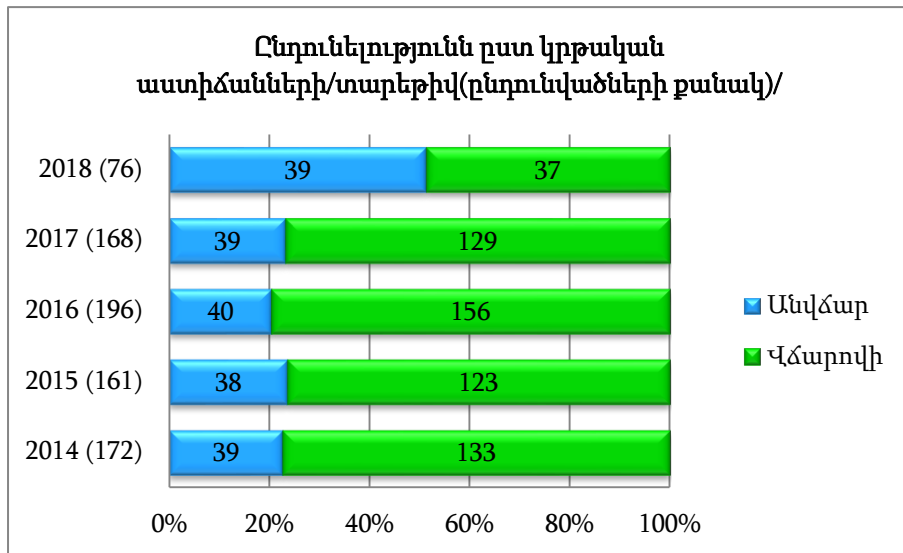
Ցուցանիշ 1.4. Ընդունելությունն ըստ կրթական աստիճանների (անվճար, վճարովի)

Ցուցանիշ 1.4	2014	2015	2016	2017	2018
Բակալավրիատ	172	161	196	168	76
Անվճար	39	38	40	39	39
Վճարովի	133	123	156	129	37
Մագիստրատուրա	0	0	0	0	0
Անվճար	0	0	0	0	0
Վճարովի	0	0	0	0	0

2018թ. ընդունելությամբ, ինչպես նախորդ տարիներին, մասնաճյուղն ունեցել է պետության կողմից ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վարձավճարի լրիվ փոխհատուցումամբ (անվճար) 41 տեղ: Ընդունելության արդյունքներով միասնական քննությունները չհաղթահարելու պատճառով թափուր է մնացել մեկ տեղ (Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա կրթական ծրագրով): 2018-19 ուստարվա ընդունելության արդյունքներով պետության կողմից ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վարձավճարի լրիվ փոխհատուցումամբ ընդունվածների

ցուցանիշը հավասար է նախորդ տարվա և 2014-2015թթ. ընդունվածների ցուցանիշներին:

Վճարովի հիմունքներով մասնաճյուղն ունեցել է 279 տեղ, դրանց մեծ մասը մնացել է թափուր՝ պայմանավորված նախ դիմորդների թվաքանակով, ապա նաև ընդունելության քննությունները չհաղթահարելու հանգամանքով:

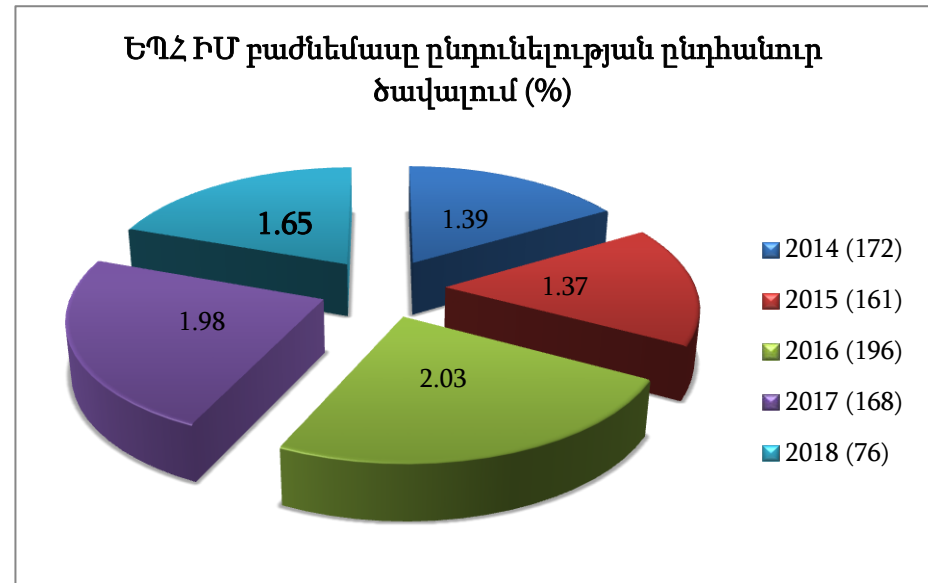
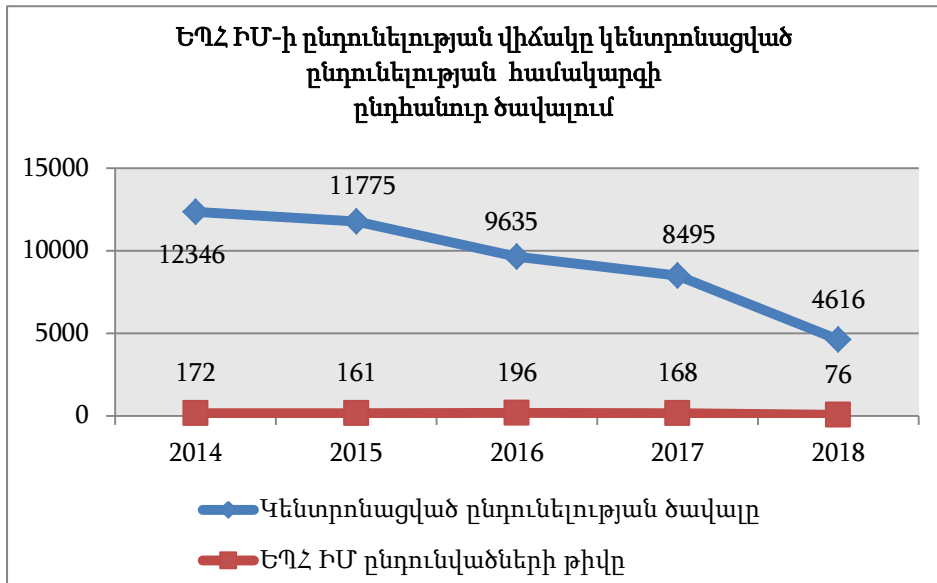

Ցուցանիշ 1.5. ԵՊՀ ԻՄ-ի ընդունելության բաժնեմասը կենտրոնացված ընդունելության համակարգի ընդհանուր ծավալում

Ցուցանիշ 1.5	2014	2015	2016	2017	2018
Կենտրոնացված ընդունելության ծավալը	12346	11775	9635	8495	4616
ԵՊՀ ԻՄ ընդունվածների թիվը	172	161	196	168	76
ԵՊՀ ԻՄ բաժնեմասը ընդունելության ընդհանուր ծավալում (%)	1,39	1,37	2.03	1.98	1.65

Չնայած 2018-2019 ուստարում ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղ ընդունվածների մասնաբաժինը կենտրոնացված ընդունելության համակարգում (1.64%) գերազանցել է 2014-2015, 2015-2016 ցուցանիշները, այնուամենայնիվ գրանցվել է ընդունվածների թվի զգալի նվազում, որը մասնաճյուղի համար էական է և այն պայմանավորված է դիմորդների ընդհա-

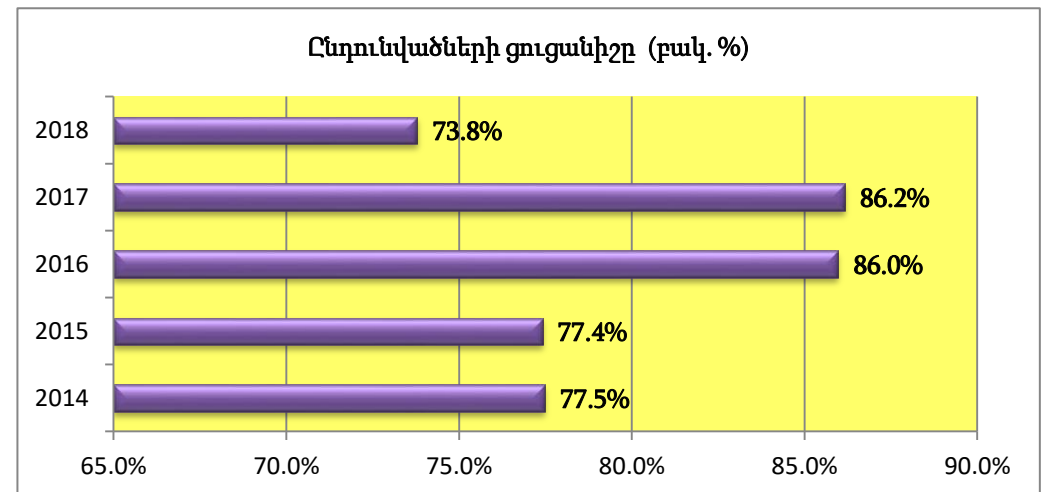
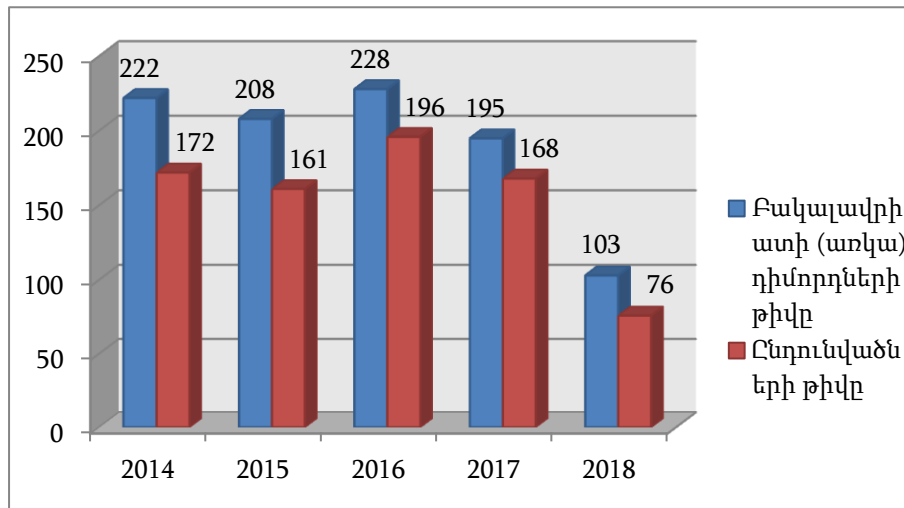
նուր ծավալի նվազմամբ՝ նախորդ ուստարիների համեմատությամբ: Այն պայմանավորված է Տավուշի մարզի ավագ և միջնակարգ դպրոցների 2018թ. շրջանավարտների ընդհանուր թվի նվազմամբ:

Ցուցանիշ 1.6. Մրցութային ցուցանիշն ըստ կրթական աստիճանների
(առկա դիմորդների և ընդունվածների հարաբերությունը)

Ցուցանիշ 1.6	2014	2015	2016	2017	2018
Բակալավրիատի (առկա) դիմորդների թիվը	222	208	228	195	103
Ընդունվածների թիվը	172	161	196	168	76
Մրցութային ցուցանիշը (բակ.)	1.29	1.29	1.16	1.16	1.36
Մագիստրատուրայի դիմորդների թիվը	0	0	0	0	0
Ընդունվածների թիվը	0	0	0	0	0
Մրցութային ցուցանիշը (բակ.)	0	0	0	0	0

2018-19 ուստարում ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղ ընդունվածների մրցութային ցուցանիշը նախորդ ուստարվա համեմատ բարձրացել է: 2018-19 ուստարում նվազել է և դիմորդների թիվը, և ընդունվածների թիվը: 2018թ. -ի մրցութային ցուցանիշը ցույց է տալիս, որ ընթացիկ տարում մրցութային շեմը մեր դիմորդների մայն 74%-ն է հաղթահարել, որը բավականին ցածր է նախորդ տարիների համեմատ:

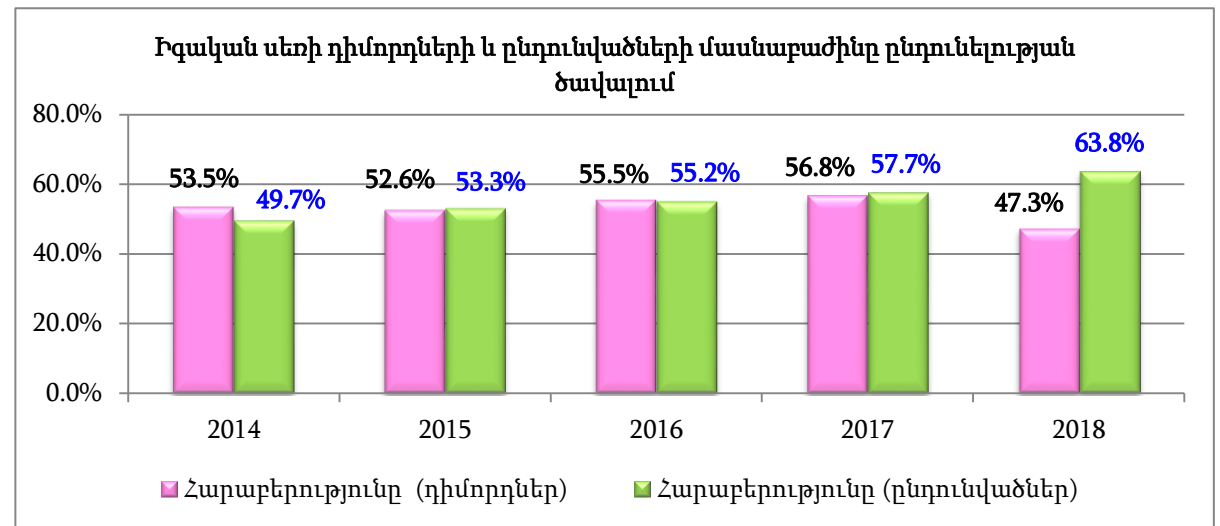
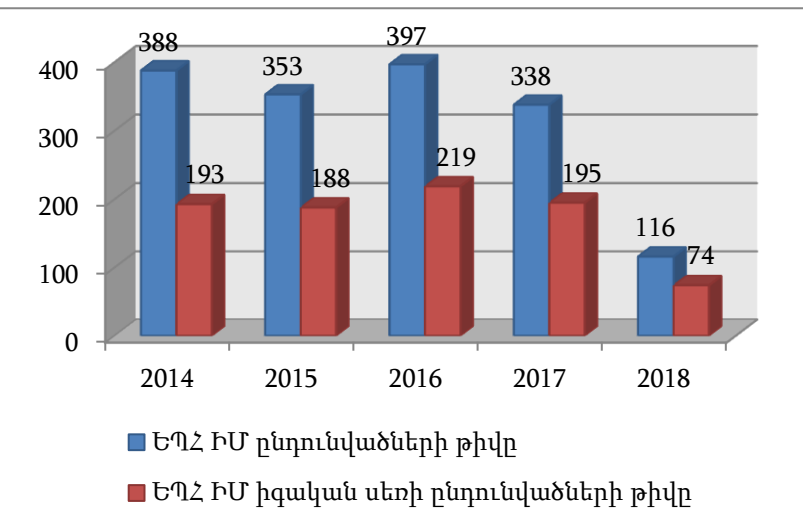
Ցուցանիշ 1.7. Իգական սեռի հաշվեկշիռը դիմորդների և ընդունվածների ընդհանուր հոսքում

Ցուցանիշ 1.7	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
ԵՊՀ ԻՄ դիմորդների թիվը	439	405	434	370	237
ԵՊՀ ԻՄ իգական սեռի դիմորդների թիվը	235	213	241	210	112
Հարաբերությունը (դիմորդներ)	53,5%	52,6%	55,5%	56,8%	47,3%
ԵՊՀ ԻՄ ընդունվածների թիվը	388	353	397	338	116
ԵՊՀ ԻՄ իգական սեռի ընդունվածների թիվը	193	188	219	195	74
Հարաբերությունը (ընդունվածներ)	49,7%	53,3%	55,1%	57,7%	63,8%

2018/19 ուստարվա ընդունելության արդյունքներով դիմորդների ընդհանուր թվաքանակում իգական սեռի բաժնեմասը կազմել է 47.3%: Ընդունվածների ընդհանուր թվաքանակում իգական սեռի բաժնեմասը կազմում է 63.8%, որը պայմանավորված է միասնական քննությունների պահանջներին իգական սեռի դիմորդների բավարար պատ-

րաստվածությամբ: Իգական սեռի ընդունվածների մասնաբաժինը 2018/19 ուստարվա ընդունելության արդյունքներով նախորդ տարիներին համեմատությամբ ամենաբարձրն է. դա նույնպես վկայում է աղջիկների ավելի լավ պատրաստվածության մասին:

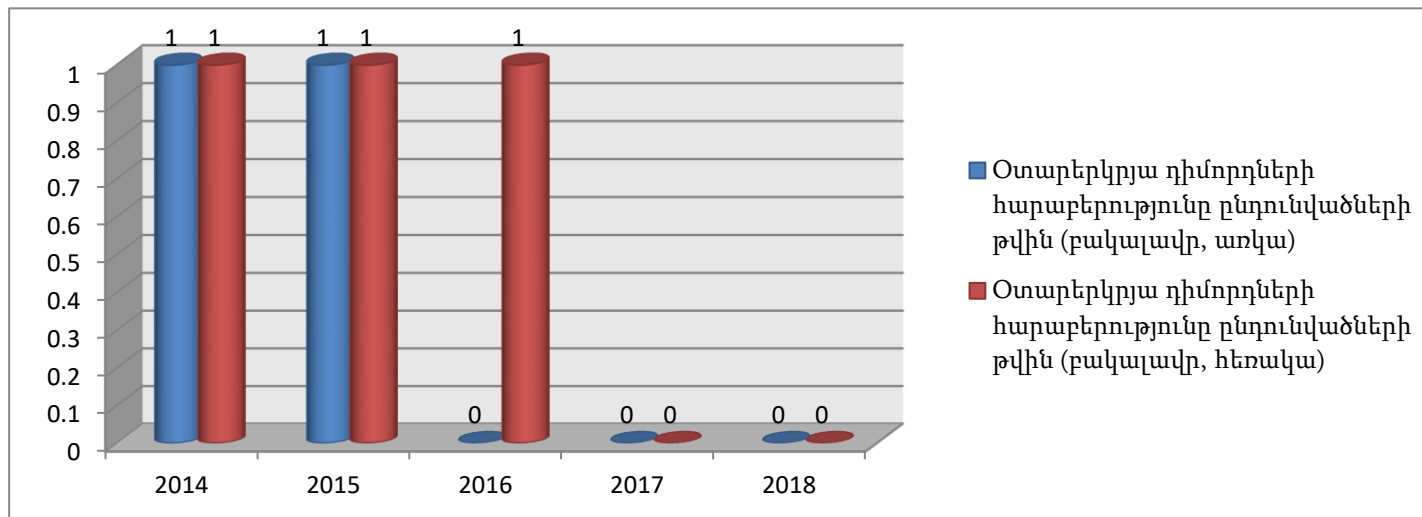
Ընդունելության արդյունքներով իգական սեռի բարձր ցուցանիշը պայմանավորված է նաև մասնաճյուղի առկա և հեռակա ուսուցման համակարգերում իրականացվող կրթական ծրագրերի նախընտրությամբ: «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա», «Հայոց լեզու և գրականություն», «Անգլերեն լեզու և գրականություն» և «Ֆրանսերեն լեզու և գրականություն» կրթական ծրագրերը 2018/19 ուստարում ևս նախընտրել են բացառապես իգական սեռի դիմորդները:

Ցուցանիշ 1.8. Օտարերկրյա դիմորդների թիվը և հարաբերությունը ընդունվածների թվին

Ցուցանիշ 1.8	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Դիմորդների թիվը (բակալավրիատ, առկա)	2	1	0	0	0
Ընդունվածների թիվը	2	1	0	0	0
Օտարերկրյա դիմորդների հարաբերությունը ընդունվածների թվին	1	1	0	0	0
Դիմորդների թիվը (մագիստրատուրա)	0	0	0	0	0
Ընդունվածների թիվը	0	0	0	0	0
Օտարերկրյա դիմորդների հարաբերությունը ընդունվածների թվին	0	0	0	0	0
Դիմորդների թիվը (բակալավրիատ, հեռակա)	3	9	1	0	0
Ընդունվածների թիվը	3	9	1	0	0
Օտարերկրյա դիմորդների հարաբերությունը ընդունվածների թվին	1	1	1	0	0

ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղի վերջին հինգ տարիների ընդունելության արդյունքներով օտարերկրյա դիմորդների թիվը բավականին ցածր է, իսկ վերջին տարիներին ընդհանրապես մասնաճյուղը օտարերկրյա դիմորդներ չի ունեցել: Օտարերկրյա ուսանողների համակազմը մեծացնելու համար հարկավոր է ակտիվացնել աշխատանքները այլ երկրներից /հիմնականում Վրաստանից, Ռուսաստանից/ դիմորդներ ներգրավելու ուղղությամբ, իրականացնել հավաքագրման և ուսուցման կազմակերպման համալիր միջոցառումներ: Հաշվի առնելով վերոնշյալ հանգամանքը՝ մասնաճյուղում ձևավորվել է Արտաքին կապերի բաժինը (Հիմք՝ 15.12.2018թ. գիտախորհրդի թիվ 33 նիստի 33/9 որոշում):

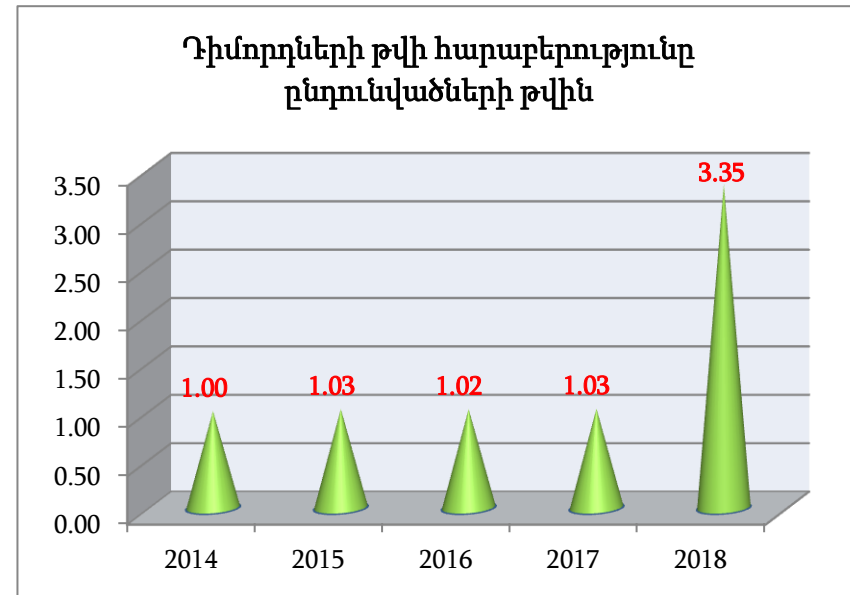
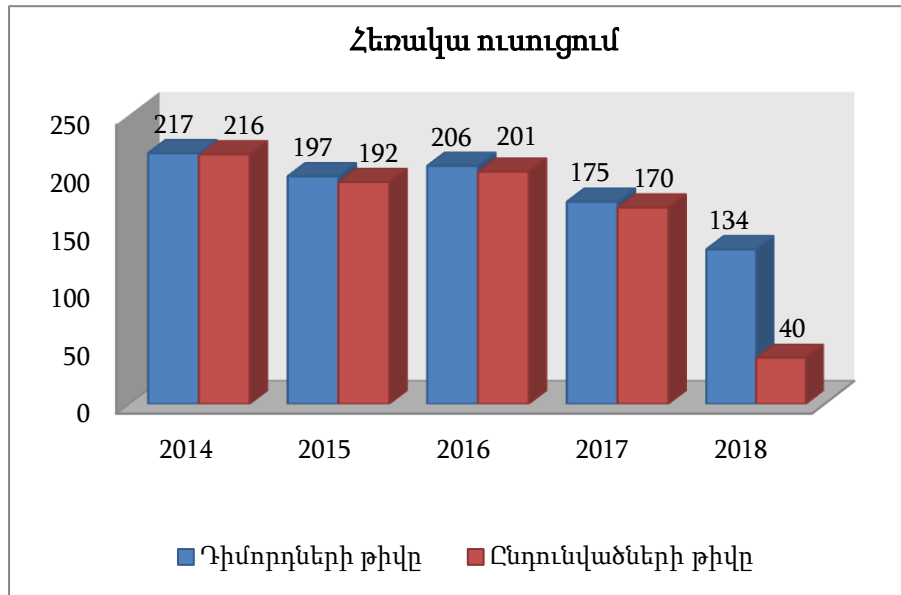

Ցուցանիշ 1.9. Հեռակա ուսուցման դիմորդների թիվը և հարաբերությունը ընդունվածների թվին

Ցուցանիշ 1.9	2014	2015	2016	2017	2018
Դիմորդների թիվը	217	197	206	175	134
Ընդունվածների թիվը	216	192	201	170	40
Մրցութային ցուցանիշ (Հարաբերությունը)	1,00	1,03	1,02	1,03	3,35

Հեռակա ուսուցման համակարգում 2018-2019 ուստարում մրցութային ցուցանիշը վերջին հինգ տարիների համեմատությամբ ամենաբարձրն է: Այն պայմանավորված է հեռակա ուսուցման ընդունելության քննություններին դիմորդների ոչ բավարար պատրաստվածությամբ, քանի որ նրանց գերակշիռ

մասը դժվարացել է հաղթահարել գնահատականների նվազագույն շեմը:

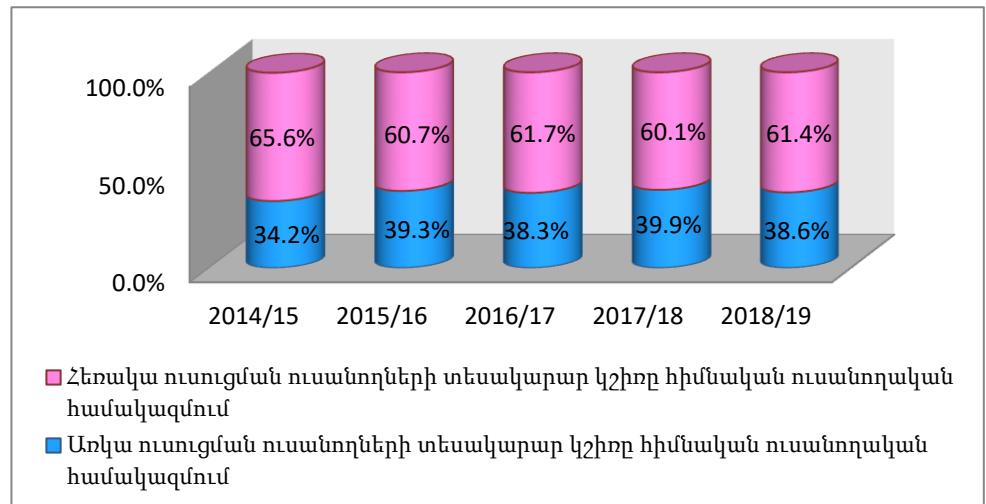
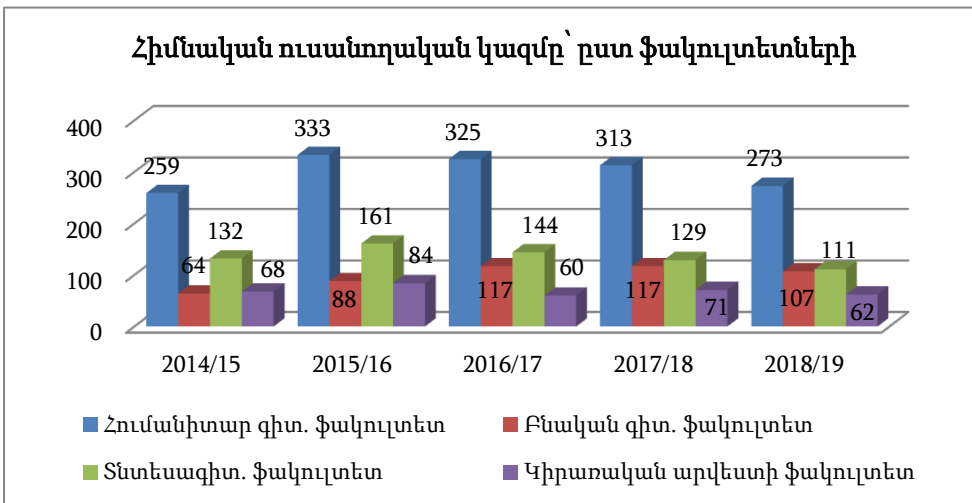

Ցուցանիշ 1.10. Հիմնական ուսանողական համակազմը (ըստ կրթական աստիճանների)

Ցուցանիշ 1.10	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Հիմնական ուսանողական համակազմը	1531	1693	1685	1580	1433
Բակալավրիատ	523	666	646	630	553
Հումանիտար գիտ. ֆակուլտետ	259	333	325	313	273
Բնական գիտ. ֆակուլտետ	64	88	117	117	107
Տնտեսագիտ. ֆակուլտետ	132	161	144	129	111
Կիրառական արվեստի ֆակուլտետ	68	84	60	71	62
Օտարերկրյա ուս. համակազմը	4	7	0	0	0
Հեռակա ուսուցում	1004	1027	1039	950	880
Մագիստրատուրա	4	0	0	0	0

2018/19 ուստարում ուսանողական համակազմը նախորդ տարվա համեմատությամբ նվազել է առկա և հեռակա ուսուցման ձևերում: Իրողությունը պայմանավորված է ՀՀ հանրակրթական համակարգում ներդրված 12-ամյա կրթության իրականացմամբ, որի հետևանքով նվազել է մարզի շրջանավարտների, ինչպես նաև ընդունելության միասնական քննությունների շեմը հաղթահարած դիմորդների և առաջին կուրսի ուսանողների ցուցանիշը: Նախորդ տարիների համեմատությամբ ուսանողական համակազմի ցուցանիշը

նվազել է Տնտեսագիտական ֆակուլտետում:

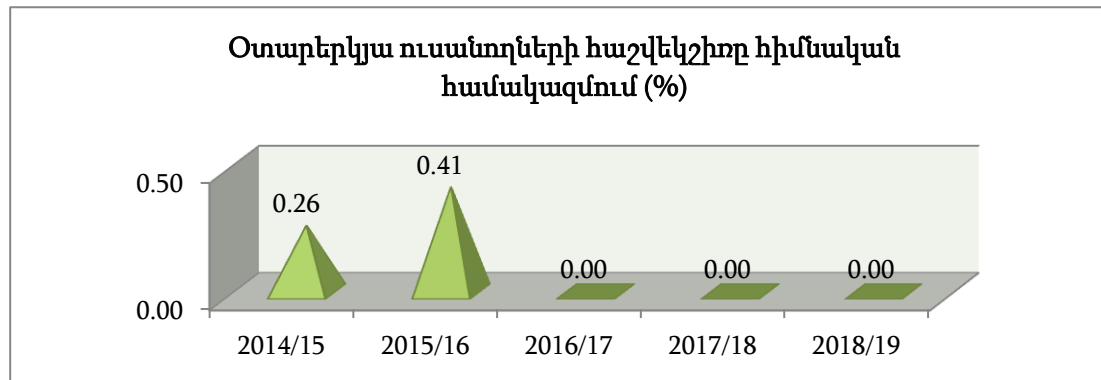

Ցուցանիշ 1.11. Օտարերկրյա ուսանողների համակազմը և հաշվեկշիռը հիմնական համակազմում

Ցուցանիշ 1.11	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
ԵՊՀ ԻՄ ուսանողների համակազմը	1531	1693	1685	1580	1433
Օտարերկրյա ուսանողների համակազմը, այդ թվում՝	4	7	0	0	0
Բակալավրիատ	4	7	0	0	0
Մագիստրատուրա	0	0	0	0	0
Օտարերկրյա ուսանողների հաշվեկշիռը հիմնական համակազմում (%)	0,26	0,41	0	0	0.00

Մասնաճյուղը 2016/17, 2017/18, 2018/19 ուստարիներին օտարերկրյա ուսանողներ չունի, ընդհանրապես նրանց թիվը մասնաճյուղում միշտ փոքր է եղել: Այս բացը լրացնելու համար անհրաժեշտ է մշակել աշխատանքների համալիր ծրագիր, որը կնպաստի բուհի միջազգայնացմանն ու արտաքին կապերի զարգացմանը: Հարկավոր է ակտիվացնել աշխատանքները օտարերկրյա (հիմնականում Վրաստանից, Ռուսաստանից) դիմորդներ գրավելու ուղղությամբ: Հաշվի առնելով վերոնշյալ հանգամանքը՝ մասնաճյուղում ձևավորվել է Արտաքին կապերի բաժին (Հիմք՝ 15.12.2018թ. գիտխորհրդի թիվ 33 նիստի 33/9 որոշում):

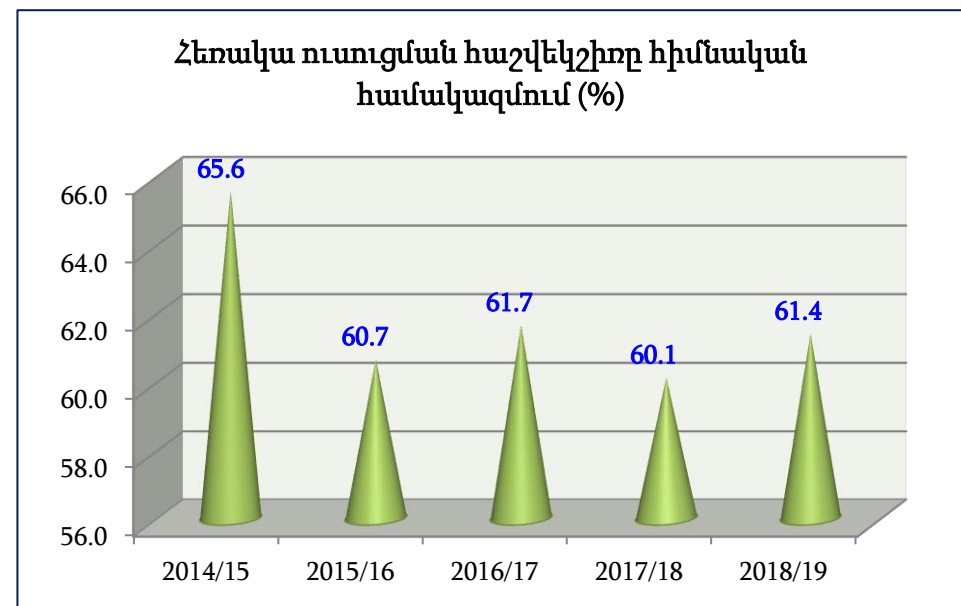
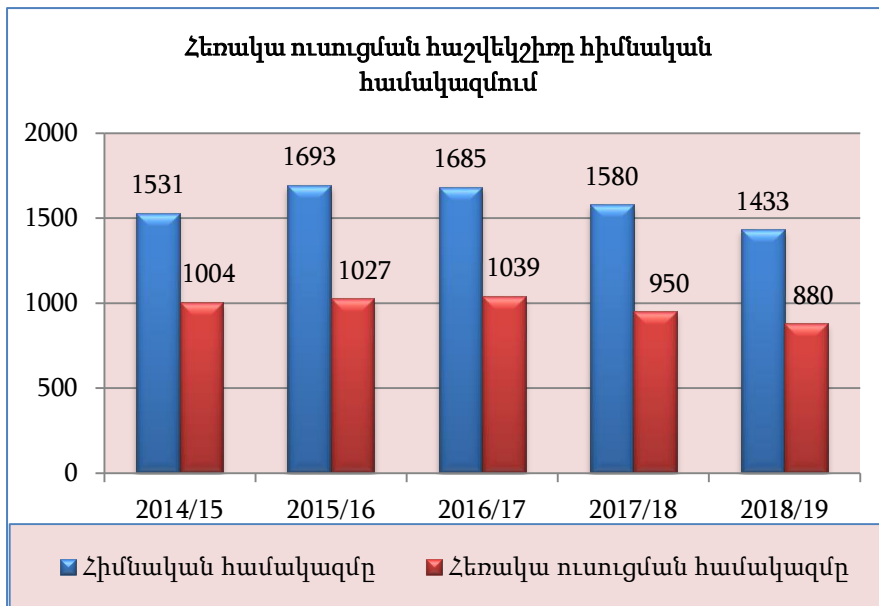

Ցուցանիշ 1.12. Հեռակա ուսուցման հաշվեկշիռը հիմնական համակազմում

Ցուցանիշ 1.12	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Հիմնական համակազմը	1531	1693	1685	1580	1433
Հեռակա ուսուցման համակազմը	1004	1027	1039	950	880
Հեռակա ուսուցման հաշվեկշիռը հիմնական համակազմում (%)	65.6	60.7	61.7	60.1	61.4

Հեռակա ուսուցման համակարգում ուսանողների թվաքանակը 2018/19 ուստարում կազմել է հիմնական ուսանողական համակազմի 61.4%-ը: Դա պայմանավորված է ժամանակակից աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան երկրորդ մասնագիտություն ստանալու ցանկություն

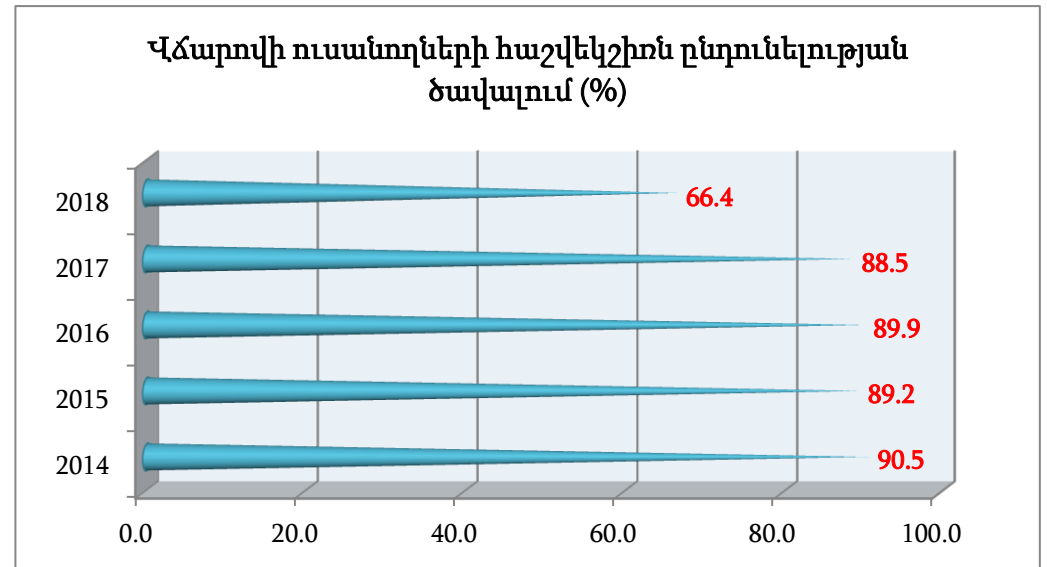
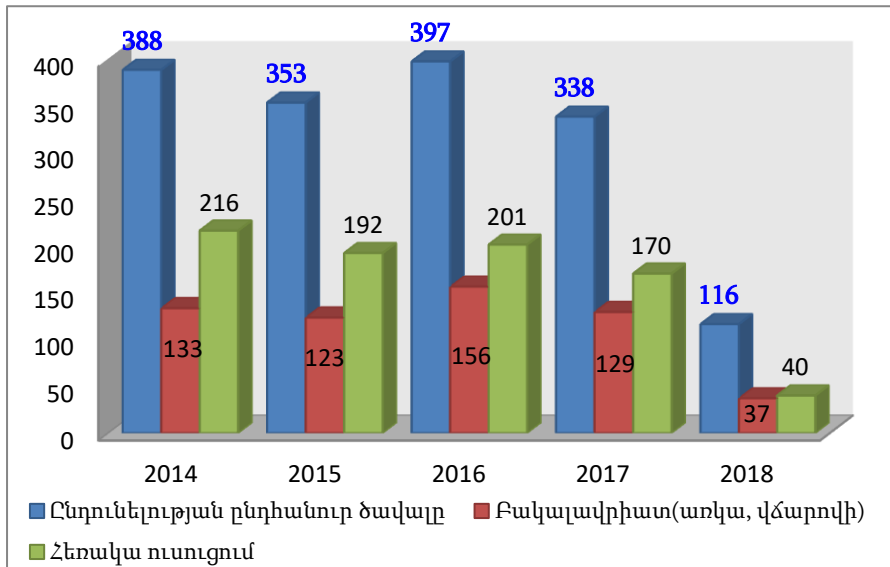
ունեցող դիմորդների թվի աճով, ինչպես նաև ուսումը աշխատանքի հետ համատեղելու հանգամանքով:

Ցուցանիշ 1.13. Վճարովի համակարգի ուսանողների հաշվեկշիռն ընդունելության ծավալում (ըստ կրթական աստիճանների և ուսուցման ձևերի)

Ցուցանիշ 1.13	2014	2015	2016	2017	2018
Ընդունելության ընդհանուր ծավալը	388	353	397	338	116
Բակալավրիատ(առկա, վճարովի)	133	123	156	129	37
Հեռակա ուսուցում	216	192	201	170	40
Մագիստրատուրա (վճարովի)	2	0	0	0	0
Ընդամենը վճարովի	351	315	357	299	77
Հաշվեկշիռն ընդունելության ծավալում (%)	90.5	89.2	89.9	88.5	66.4

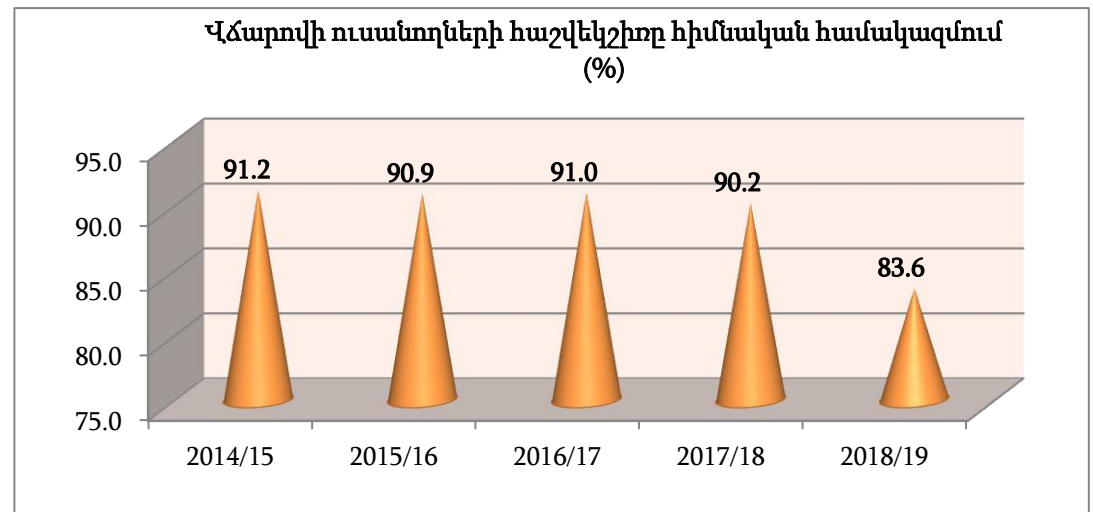
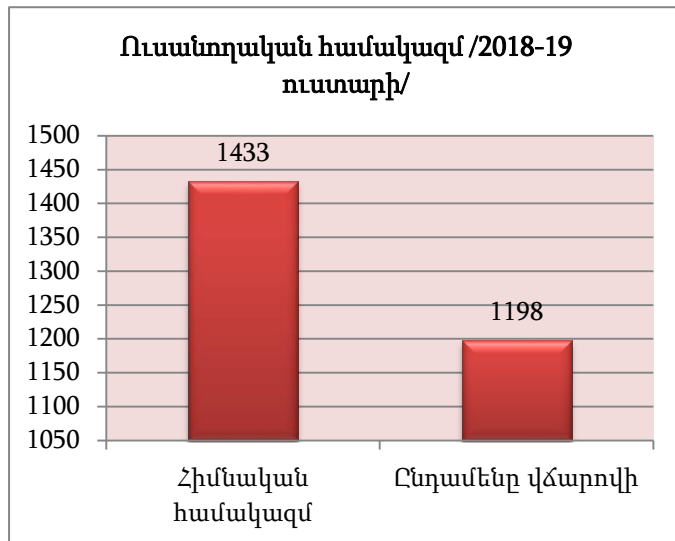
Վճարովի համակարգի ուսանողների հաշվեկշիռն ընդունելության ընդհանուր ծավալում կազմել է (66%), որը պայմանավորված է 2018/19 ուստարվա առկա և հեռակա ընդունելության գործընթացներում մասնաձյուղ դիմած և ընդունելության քննությունները հաղթահարած դիմորդների թվի նվազմամբ: Դրա հետևանքով թափուր է մնացել վճարովի համակարգով հատկացված տեղերի զգալի մասը

Ցուցանիշ 1.14. Վճարովի համակարգի ուսանողների հաշվեկշիռը հիմնական համակազմում (ըստ կրթական աստիճանների և ուսուցման ձևերի)

Ցուցանիշ 1.14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Հիմնական համակազմ	1531	1693	1685	1580	1433
Բակալավրիատ(առկա)	405	512	494	475	401
Հեռակա ուսուցում	987	1027	1039	950	797
Մագիստրատուրա	4	0	0	0	0
Ընդամենը վճարովի	1396	1539	1533	1425	1198
Հաշվեկշիռը հիմնական համակազմում (%)	91,2	90,9	91.0	90.2	83.6

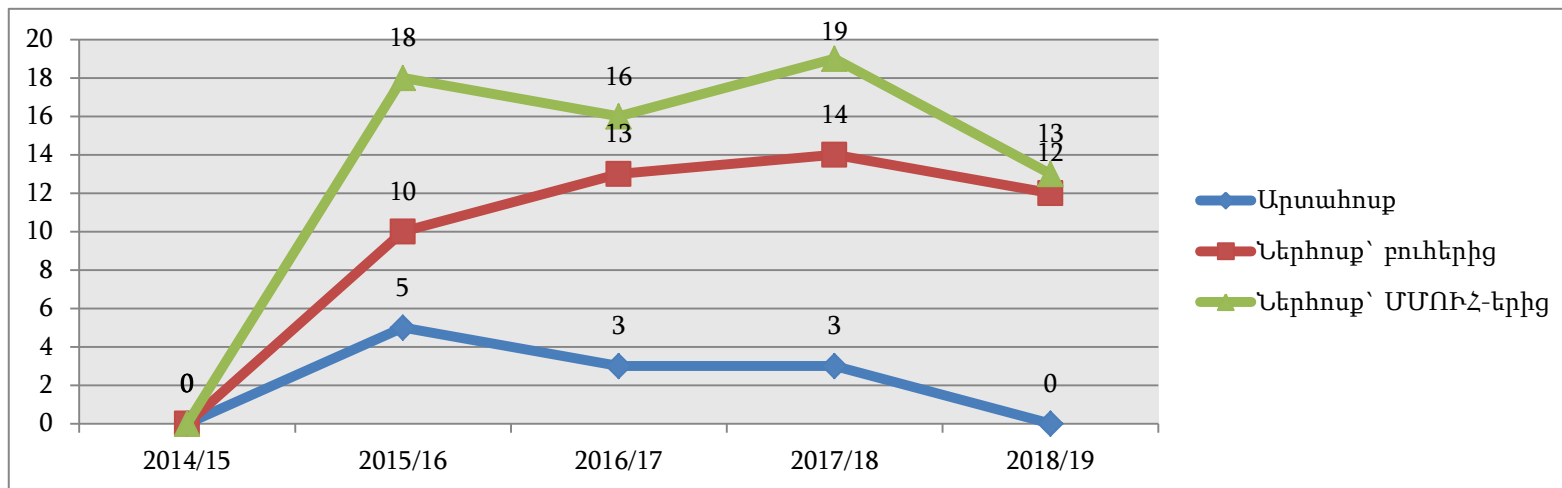
Վճարովի համակարգի ուսանողների հաշվեկշիռը հիմնական համակազմում վերջին 5 տարիների համար կազմում է՝ 88%-91%: Տոկոսային բարձր ցուցանիշը պայմանավորված է պետության կողմից ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վարձավճարի լրիվ փոխատուցմամբ (անվճար) տեղերի սահմանափակ լինելու հանգամանքով, ինչպես նաև ուսանողական համակազմում հեռակա ուսուցման ուսանողների թվական գերակշռությամբ:

Ցուցանիշ 1.15. Ուսանողների շարժը
(ըստ կրթական աստիճանների և ուսուցման ձևերի)

Ցուցանիշ 1.15	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2017/18
Հիմնական համակազմ	1531	1693	1685	1685	1433
Այլ բուհեր տեղափոխված բակալավրիատի ուսանողների թիվը		5	3	3	0
Այդ թվում՝					
առկա ուսուցում					
հեռակա ուսուցում					
Այլ բուհերից տեղափոխված բակալավրիատի ուսանողների թիվը		10	13	14	12
Այդ թվում՝					
առկա ուսուցում		10	12	12	9
հեռակա ուսուցում			1	2	3
ՄՄՈՒՀ-երից տեղափոխված՝ հեռակա ուսուցում		18	16	19	13

Վերջին 5 ուստարիների համար մասնաճյուղ **ուսանողների ներհոսքի** հիմնական պատճառներն են. սոցիալական խնդիրները և բնակության վայրի փոփոխությունը, մասնավոր բուհից պետական բուհ տեղափոխությունը, երկրորդ մասնագիտական բարձրագույն կրթություն ստանալը, ՄՄՈւՀ-ի շրջանավարտների բարձրագույն մասնագիտական կրթության ստանալը: Իսկ մասնաճյուղից **արտահոսքի** հիմնական պատճառներն են. ամուսնության և բնակության վայրի փոփոխությունը, մասնագիտության փոփոխությունը:

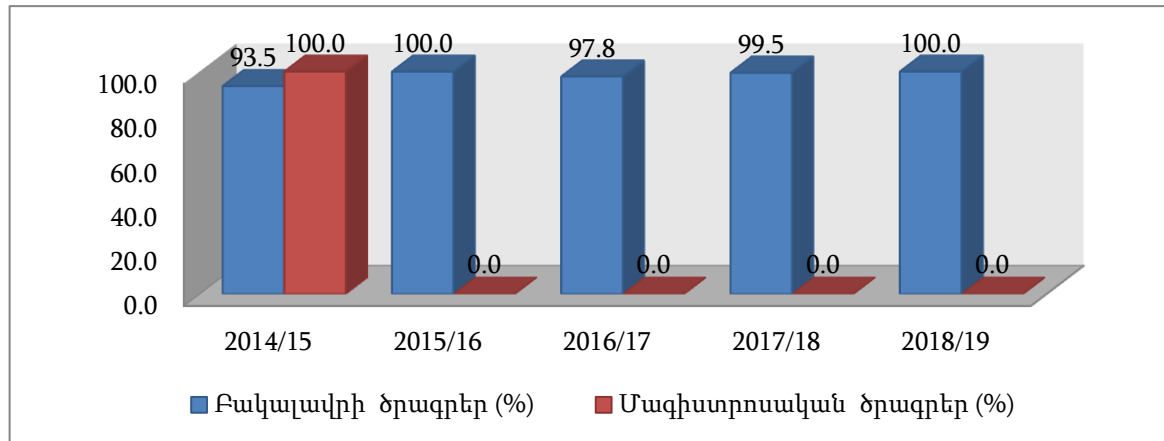
Ցուցանիշ 2.1.	Անցումն առաջինից երկրորդ կուրս
Ցուցանիշ 2.2.	Շրջանավարտներն ըստ կրթական աստիճանների
Ցուցանիշ 2.3.	Հիմնական դասախոսական կազմը (բաշխումն ըստ պաշտոնների, գիտական աստիճանով/առանց աստիճանի)
Ցուցանիշ 2.4.	Դասախոսական կազմի (լրիվ հաստիքային համարժեքով) բաշխումն ըստ աշխատանքային պայմանագրի ձևերի (հիմնական և համատեղություն, ժամավճար)
Ցուցանիշ 2.5.	Դասախոսական կազմի տարեկան համալրումը (այդ թվում՝ ասպիրանտուրայից)
Ցուցանիշ 2.6.	Դասախոսական հաստիքների օգտագործման գործակիցը (հաստիքների թիվ/ընդհանուր դասախոսների թիվ)
Ցուցանիշ 2.7.	Հիմնական դասախոսական կազմի տարիքային բաշխումը
Ցուցանիշ 2.8.	Որակավորման բարձրացում անցած դասախոսների թիվը
Ցուցանիշ 2.9.	Իզական սեռի հիմնական դասախոսների հաշվեկշիռը
Ցուցանիշ 2.10.	Ուսանող/դասախոս (լրիվ հաստիքային համարժեքով) հարաբերությունը
Ցուցանիշ 2.11.	Ուսանող/ուսումնաօժանդակ կազմ հարաբերակցությունը
Ցուցանիշ 2.12.	Դասախոսի միջին տարեկան ուսումնական բեռնվածությունը (այդ թվում՝ ըստ ուղղությունների)
Ցուցանիշ 2.13.	Հրատարակված ուսումնամեթոդական նյութերի և մեկ դասախոսին ընկնող մեթոդական հրատարակությունների քանակը
Ցուցանիշ 2.14.	Առաջադիմության միջին տարեկան ցուցանիշը (ըստ ֆակուլտետների)
Ցուցանիշ 2.15.	Ուսանողական հարցման արդյունքները (ըստ ֆակուլտետների)
Ցուցանիշ 2.16.	Ուսանողների առաջադիմության դինամիկան ըստ միջին որակական գնահատականների (ՄՈԳ-երի)

Ցուցանիշ 2.1. Անցումն առաջինից երկրորդ կուրս /առկա ուսուցման ձև/

Ցուցանիշ 2.1	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Բակալավրի ծրագրեր (%)	93,5	100	97,8	99,5	100.0
Մագիստրոսական ծրագրեր (%)	100	-	-	0.0	0.0

Առկա ուսուցման համակարգում նկատելի է առաջինից երկրորդ կուրս անցման կայուն ցուցանիշ. 2018-2019 ուստարում առաջինից երկրորդ կուրս է փոխադրվել ուսանողների 100%-ը:

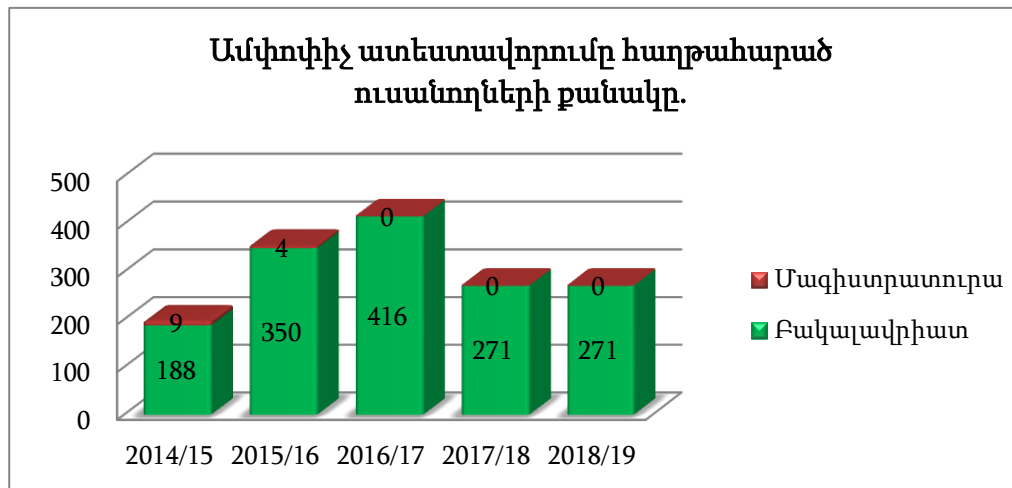
2014թ.-ից մագիստրոսական կրթական ծրագրով մասնաճյուղում ընդունելություն չի կատարվել:

Ցուցանիշ 2.2. Շրջանավարտներն ըստ կրթական աստիճանների

Ցուցանիշ 2.2	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Բակալավրիատի ավարտական կուրսի ուսանողների թիվը					
Ամփոփիչ ատեստավորումը հաղթահարած ուսանողների թիվը	188	350	416	271	271
Ավարտած ուսանողների տեսակարար կշիռը (%)					
Մագիստրատուրայի ավարտական կուրսի ուսանողների թիվը		0	0	0	0
Ամփոփիչ ատեստավորումը հաղթահարած ուսանողների թիվը	4	0	0	0	0
Ավարտած ուսանողների տեսակարար կշիռը (%)					

2018-2019 ուստարում ամփոփիչ ատեստավորումը հաղթահարել են թվով 377 ուսանողներ (154-ը՝ առկա ուսուցման համակարգում և 223-ը՝ հեռակա ուսուցման համակարգում), այդ թվում 173 շրջանավարտներ ավարտել են հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետը, 80-ը՝ բնական գիտությունների, 109-ը՝ տնտեսագիտության և 15-ը՝ կիրառական արվեստի ֆակուլտետները: Նախորդ տարվա համեմատությամբ 2018-2019 ուստարում շրջանավարտների թիվը աճել է Հումանիտար գիտությունների, Բնագիտական և Տնտեսագիտական ֆակուլտետներում: Կիրառական արվեստի ֆակուլտետում շրջանավարտների թվի նվազումը պայմանավորված է 2015-2016 ուստարվա առկա ուսուցմամբ ԵՊՀ ԻՄ ընդունվածների թվով:

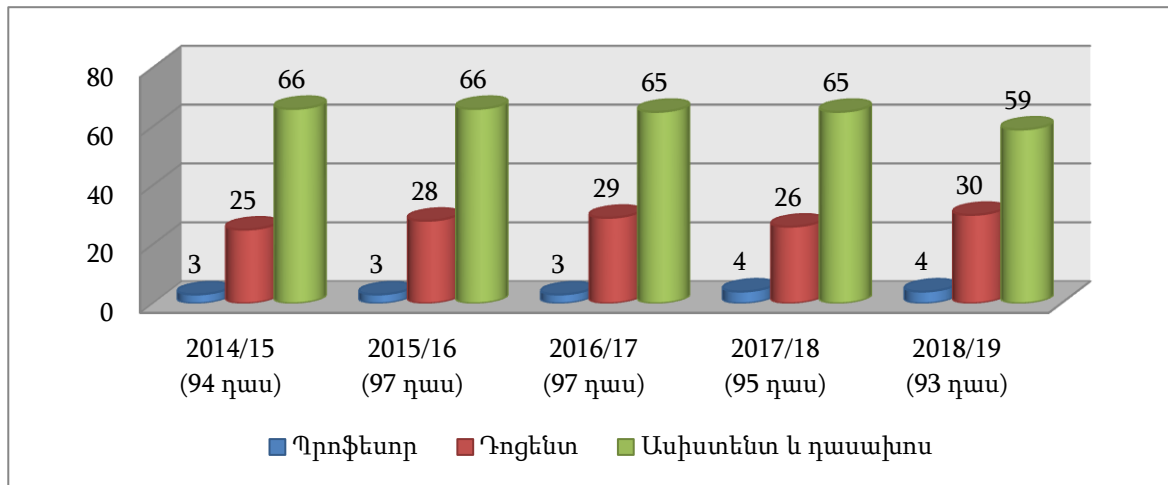

Ցուցանիշ 2.3. Հիմնական դասախոսական կազմը
(ներառյալ ԵՊՀ-ից ներքին համատեղության կարգով հրավիրված դասախոսներ)

Ցուցանիշ 2.3	2014/15		2015/16		2016/17		2017/18		2018/19	
Պրոֆեսոր	3	3.2%	3	3.1%	3	3.2%	3	3.1%	4	4.3%
Դոցենտ	25	26.6%	28	28.9%	25	26.6%	28	29.9%	30	32.3%
Ասիստենտ և դասախոս	66	70.2%	66	68.0%	66	70.2%	66	67.0%	59	63.4%
Ընդամենը	94	100%	97	100%	94	100%	97	100%	93	100%
Այդ թվում՝ գիտ. աստիճանով	38	40.4%	45	46.4%	38	40.4%	45	54.6%	46	49.5%

Հիմնական դասախոսական կազմը վերջին 5 տարիների համար կայուն է՝ 93-ից 97: Հիմնական դասախոսական կազմում գիտական աստիճան ունեցող դասախոսների հաշվեկշիռը վերջին 2 ուսումնական տարիներին աճել է և կազմում է դասախոսական կազմի 50-ից 55%-ը, որը լավ ցուցանիշ է: Այն պայմանավորված է երիտասարդ կադրերի գիտական ձեռքբերումներով և նաև մայր բուհից գիտական աստիճանով պրոֆեսորա-դասախոսական կազմի համալրմամբ:

Ցուցանիշ 2.3.1. Դասախոսական կազմը
 (առանց ԵՊՀ-ից ներքին համատեղության կարգով հրավիրված դասախոսների)

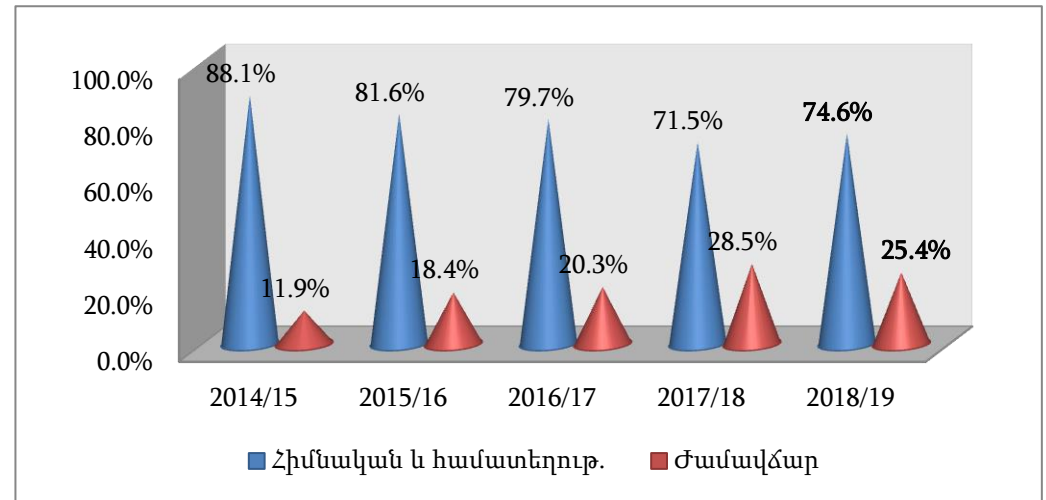
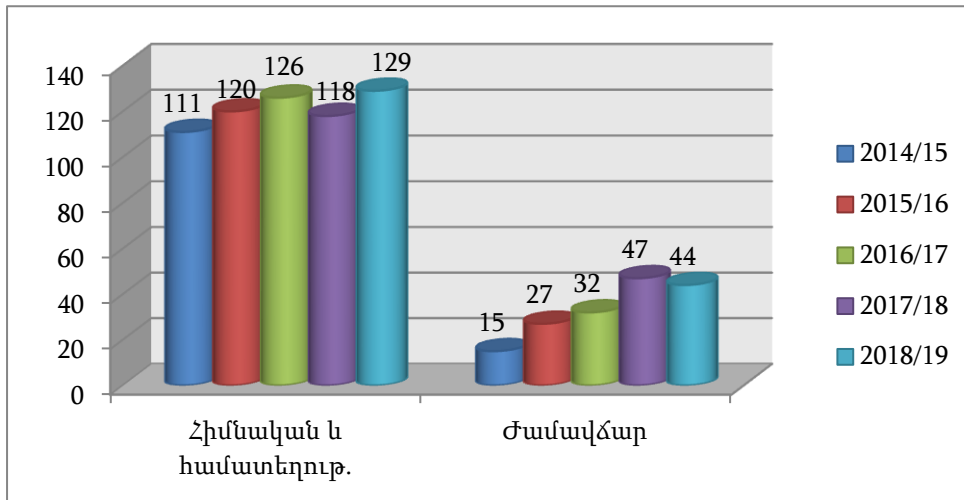
<i>Ցուցանիշ 2.3</i>	2017/18		2018/19	
Պրոֆեսոր	0	0.0%	0	0.0%
Դոցենտ	14	20.6%	16	22.5%
Ասիստենտ և դասախոս	54	79.4%	55	77.5%
Ընդամենը	68		71	
Այդ թվում՝ գիտ. աստիճանով	30	44.1%	26	36.6%
Միայն ԵՊՀ ԻՄ-ում ուսումնագիտական գործունեություն ծավալող դասախոսների թիվը	17	25.0%		0.0%
Այդ թվում՝ պետական համակարգի ղեկավար կազմի աշխատակից	13	19.1%	11	15.5%
Այդ թվում՝ մասնավոր ոլորտի ղեկավար կազմի աշխատակից	0	0.0%	0	0.0%

Ցուցանիշ 2.4. Դասախոսական կազմի (լրիվ հաստիքային համարժեքով) բաշխումն ըստ աշխատանքային պայմանագրի ձևերի (հիմնական և համատեղություն, ժամավճար)

Ցուցանիշ 2.4	2014/15		2015/16		2016/17		2017/18		2018/19	
Հիմնական և համատեղութ.	111	88.1%	120	81.6%	126	79.7%	118	71.5%	129	74.6%
Ժամավճար	15	11.9%	27	18.4%	32	20.3%	47	28.5%	44	25.4%
Ընդամենը	126		147		158		165		173	100.0%

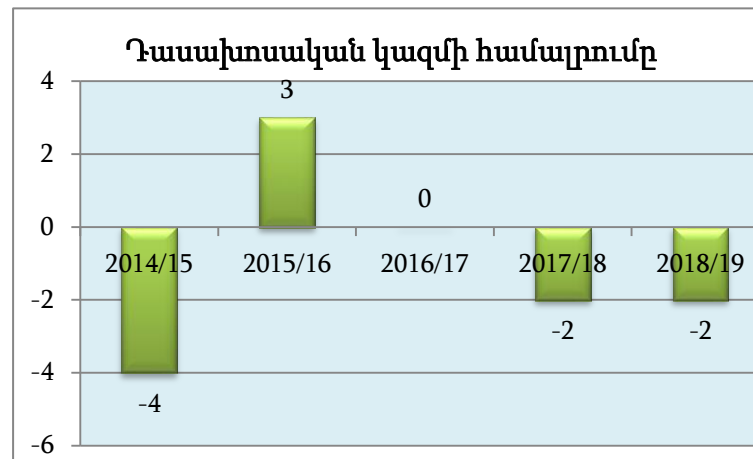
Հիմնական և համատեղությամբ դասավանդող դասախոսների թիվը վերջին 5 տարիների համար հիմնականում կայուն է՝ 110-130 դասախոս: Այն 2014-15թթ. նվազել էր առկա ուսցման ձևում մեկ կուրս չլինելու պատճառով, որն անդրադարձել էր ամբիոնային ծանրաբեռնվածությունների նվազման վրա:

Ժամավճարային հիմունքով դասավանդողների տոկոսը փոփոխական է, որը կախված է տվյալ ուստարվա առանձնահատկություններից, նոր մասնագիտություններում նեղ մասնագիտական դասընթացներով և հեռակա ուսուցման համակարգում նոր դասավանդողների ներառմամբ: Այն արտահայտվել է ժամավճարով աշխատող դասախոսների քանակի ավելացման վրա. վերջին 3 ուստարիներին այդ թիվն աճել է:

Ցուցանիշ 2.5. Դասախոսական կազմի տարեկան համալրումը

Ցուցանիշ 2.5	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Դասախոսական կազմի համալրումը	-4	3	0	-2	-2
Աշխատանքի ընդունված դասախոսների թիվը					
Հիմնական դասախոսական կազմ	94	97	97	95	93

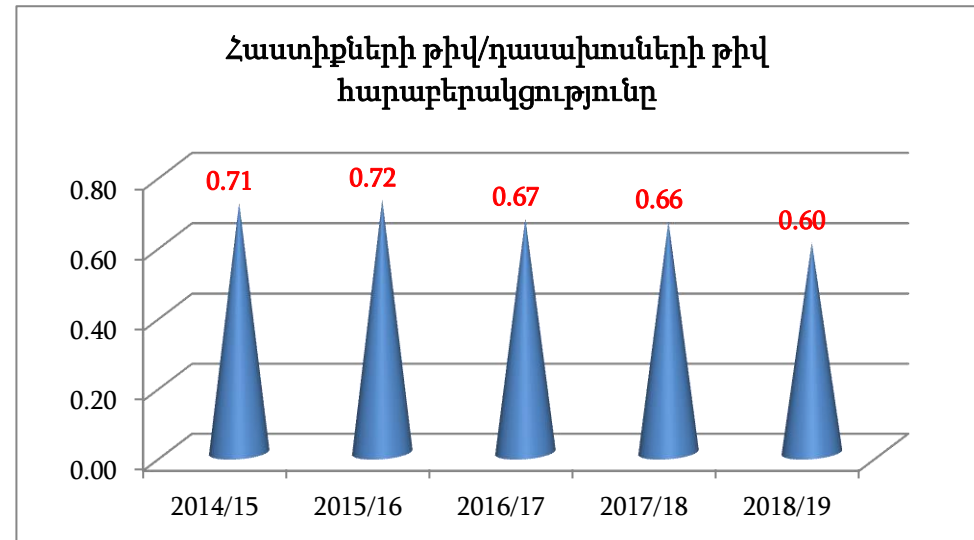
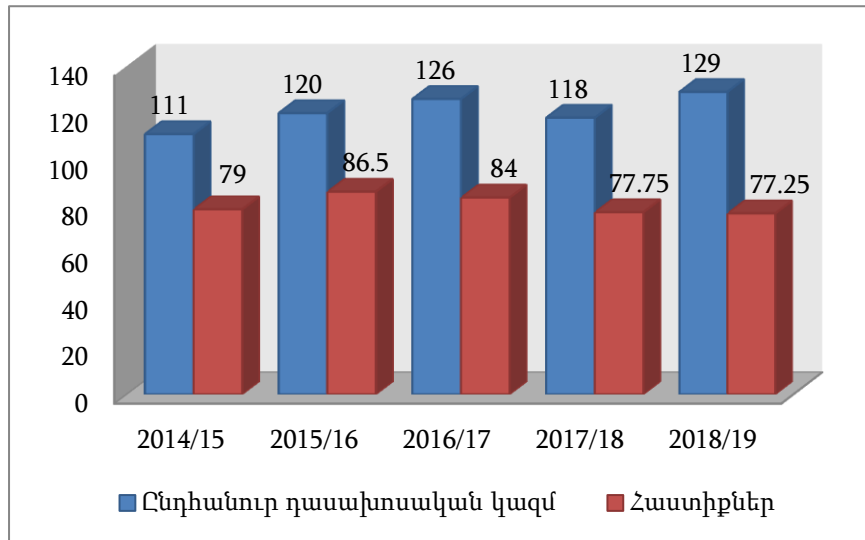

Ցուցանիշ 2.6. Դասախոսական հաստիքների օգտագործման գործակիցը
(հաստիքների թիվ-ընդհանուր դասախոսների թիվ)

Ցուցանիշ 2.6	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Ընդհանուր դասախոսական կազմ	111	120	126	118	129
Հաստիքներ	79	86.5	84	77.75	77.25
Հաստիքների թիվ/դասախոսների թիվ հարաբերակցությունը	0.71	0.72	0.67	0.66	0.60

Վերջին հինգ տարիների ընթացքում հաստիքների օգտագործման գործակիցը համեմատաբար կայուն է՝ 0,60-0,72: Դա պայմանավորված է բեռնվածության հստակ նորմատիվների պահպանմամբ և դասավանդողների նեղ մասնագիտացմամբ: Եվ այդ թիվը 1-ից փոքր է, որովհետև դասախոսական

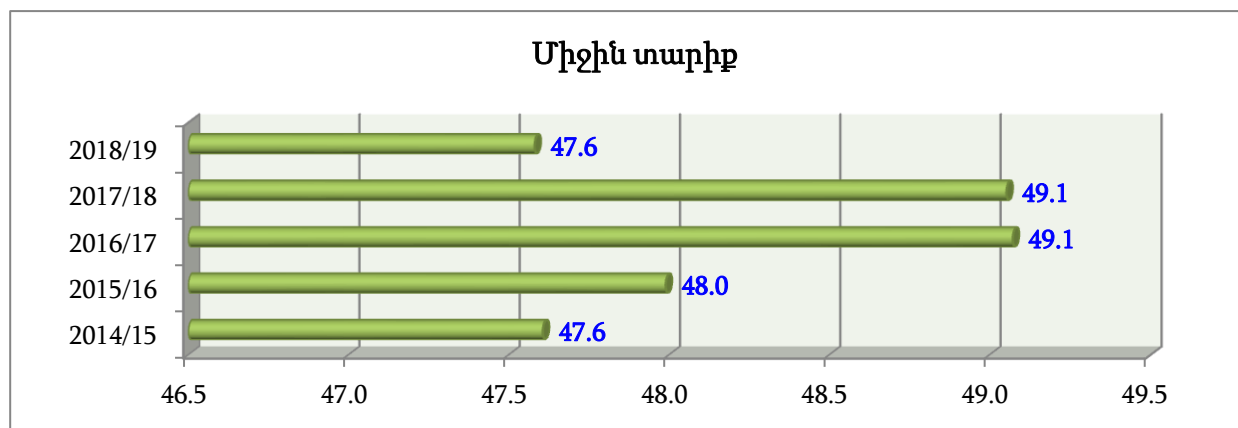
կազմից որոշակի հաստիքային բեռնվածությամբ ներգրավված են նաև ուսումնական գործընթացի կազմակերպման և որակի ապահովման ներքին գործընթացների իրականացման աշխատանքներում:

Ցուցանիշ 2.7. Հիմնական դասախոսական կազմի տարիքային բաշխումը

Ցուցանիշ 2.7	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Ընդամենը՝ հիմնական դասախոսական կազմը (ներառյալ ԵՊՀ-ից համատեղ. հրավիրված)	94	97	97	95	93
Մինչև 35 տարեկան	23	21	17	17	22
35-65 տարեկան	63	68	69	67	64
65-ից բարձր	8	8	11	11	7
Միջին տարիք	47.6	48.0	49.1	49.1	47.6
Ընդամենը՝ հիմնական դասախոսական կազմը (առանց ԵՊՀ-ից համատեղ. հրավիրված)				68	71
Մինչև 35 տարեկան				14	19
35-65 տարեկան				50	47
65-ից բարձր				4	5
Միջին տարիք				47.8	47.0

Վերջին 5 ուստարիներին հիմնական դասախոսական կազմը կայուն է: Պահպանվել են դասախոսական կազմում տարիքային բաշխման մասնաբաժինները, և միջին տարիքը կազմում է 48-49, որը տարածաշրջանային բուհի համար լավ ցուցանիշ է: Իսկ հիմնական դասախոսական կազմի միջին տարիքը 2018-19 ուստարում եղել է 48:

Ցուցանիշ 2.8. Որակավորման բարձրացում անցած դասախոսների թիվը

Ցուցանիշ 2.8	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Մասնագիտական	43	2			2
Մանկավարժական	5	1			38
Համակարգչային	8				26
Այլ	31				29
Մեկ ուսումնական տարում որակավորման բարձրացում անցած դասախոսների թիվը	87	3	0	0	95

2011-16թթ. մասնաճյուղում իրականացվել է ԵՊՀ գիտական խորհրդի 2010թ.-ի նոյեմբերի 18-ի թիվ 7 նիստում հաստատված Կրեդիտային համակարգով դասախոսների որակավորման բարձրացման կրթագիտական ծրագիրը, որի շրջանակներում մասնագիտական, մանկավարժական և համակարգչային համապատասխան դասընթացներով որակավորման բարձրացում են անցել մասնաճյուղի դասախոսական կազմի 90-95%-ը:

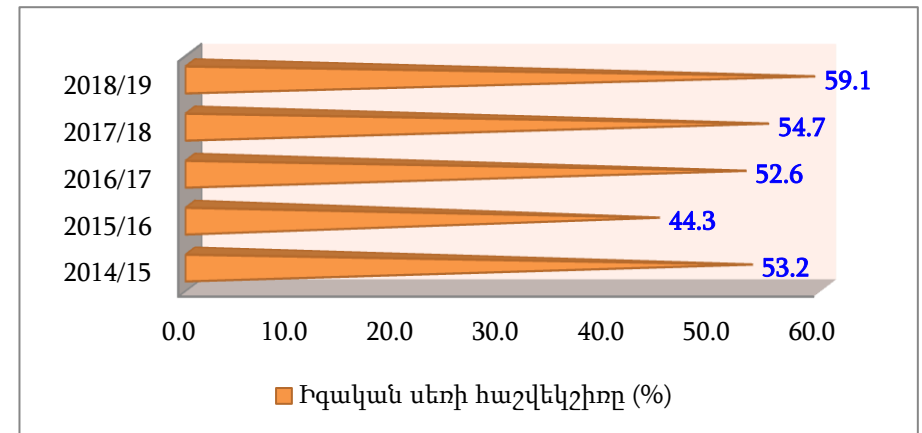
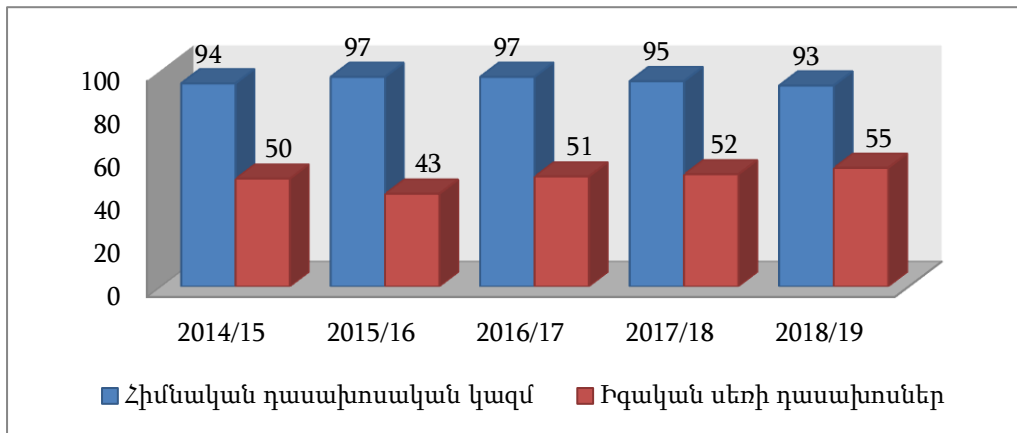
ԵՊՀ ԻՄ-ի գիտական խորհրդի 2017թ. փետրվարի 11-ի թիվ 22 նիստում հաստատվել է նոր կրթագիտական ծրագիրը՝

2017-2021 թթ., որով սկսվել է կրթագիտական ծրագրի իրականացման երկրորդ փուլը: Այդ ծրագրի շրջանակներում 2018-19 ուստարում իրականացվել են բավականին վերապատրաստման դասընթացներ, մասնավորապես մասնաճյուղում առաջին անգամ իրականացվել են անգլերեն լեզվի վերապատրաստումներ /որը ծրագրի պարտադիր պահանջներից է/: Անգլերենը ակադեմիական միջավայրում դասընթացին մասնակցել են 29 դասախոս: Կազմակերպվել են դասախոսների մանկավարժական հմտությունների զարգացման և կատարելագործման ուղղությամբ մի շարք դասընթացներ, որոնց միջինում մասնակցել են 38 դասախոս: Վերապատրաստումներ են իրականացվել նաև դասախոսների S2S օգտագործման և առցանց ուսումնառության հարթակների օգտագործման հմտությունների զարգացման ուղղությամբ /Աշխատանք վիրտուալ կրթական միջավայրում-Moodle/:

Ցուցանիշ 2.9. Իգական սեռի հիմնական դասախոսների հաշվեկշիռը

Ցուցանիշ 2.9	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Հիմնական դասախոսական կազմ	94	97	97	95	93
Իգական սեռի դասախոսներ	50	43	51	52	55
Իգական սեռի հաշվեկշիռը (%)	53.2	44.3	52.6	54.7	59.1

Վերջին 5 ուստարիներին հիմնական դասախոսական կազմում իգական սեռի մասնաբաժինը հիմնականում կազմում է ավելի քան 50%, որը պայմանավորված է տարածաշրջանի ժողովրդագրական պատկերով, և մասնաճյուղի համար կարելի է համարել լավ ցուցանիշ է:

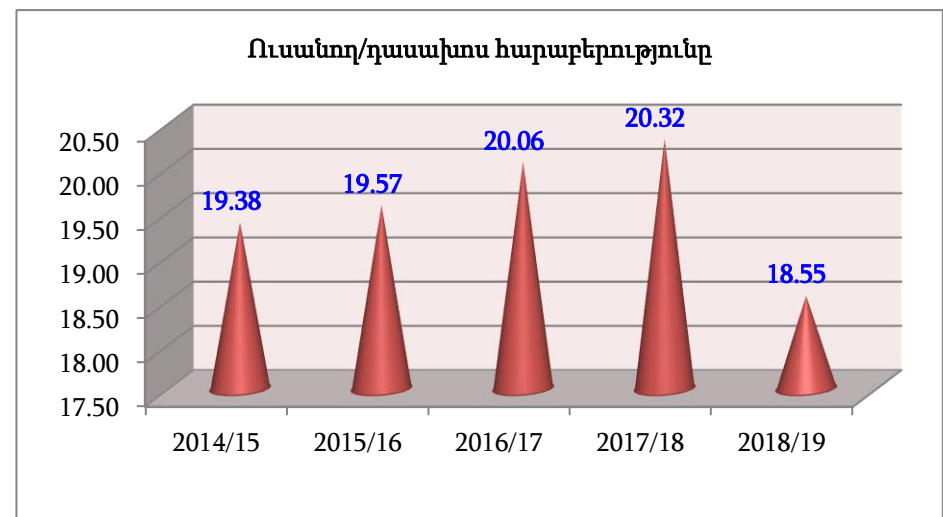
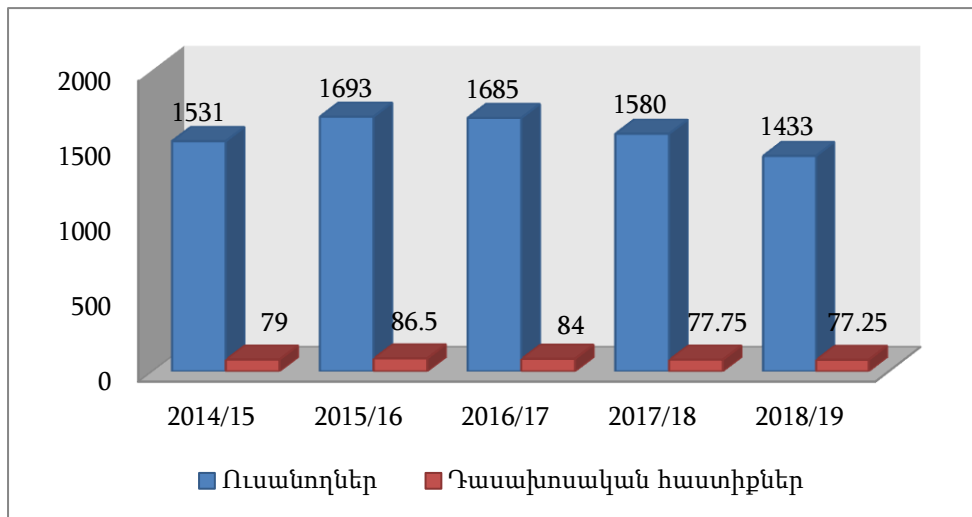

Ցուցանիշ 2.10. Ուսանող/դասախոս (լրիվ հաստիքային համարժեքով) հարաբերությունը

Ցուցանիշ 2.10	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Ուսանողներ	1531	1693	1685	1580	1433
Դասախոսական հաստիքներ	79	86.5	84	77.75	77.25
Ուսանող/դասախոս հարաբերությունը	19.38	19.57	20.06	20.32	18.55

Վերջին 5 տարիների կտրվածքով ուսանող/դասախոս հարաբերակցությունը համեմատաբար կայուն է՝ 19-20, պայմանավորված ուսանողների թվի և դասախոսական հաստիքների համամասնական փոփոխությամբ:

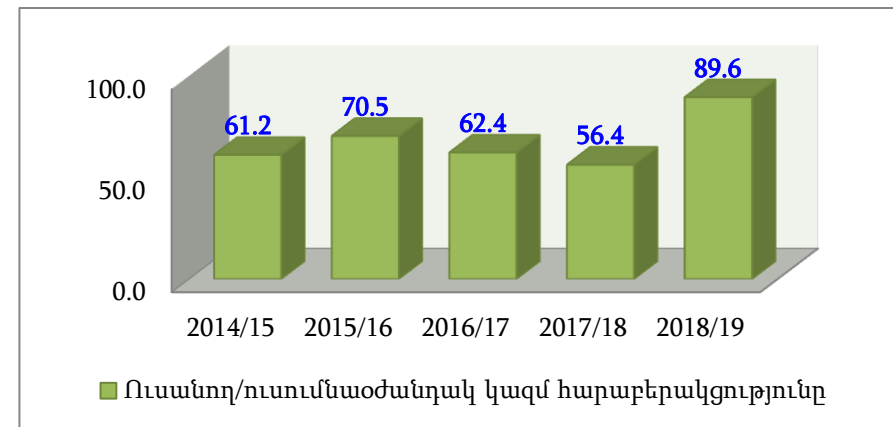
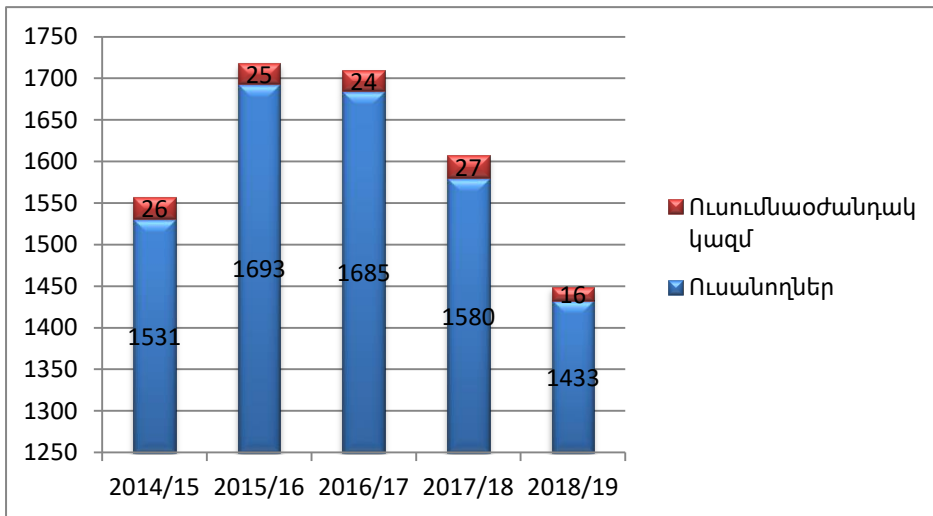
Ուսանողների թվաքանակն ընդգրկում է նաև հեռակա ուսուցման համակարգով սովորողներին:

Ցուցանիշ 2.11. Ուսանող/ուսումնաօժանդակ կազմ հարաբերակցությունը

Ցուցանիշ 2.11	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Ուսանողներ	1531	1693	1685	1580	1433
Ուսումնաօժանդակ կազմ	25	24	27	28	16
Ուսանող/ուսումնաօժանդակ կազմ հարաբերակցությունը	61.24	70.54	62.41	56.43	89.56

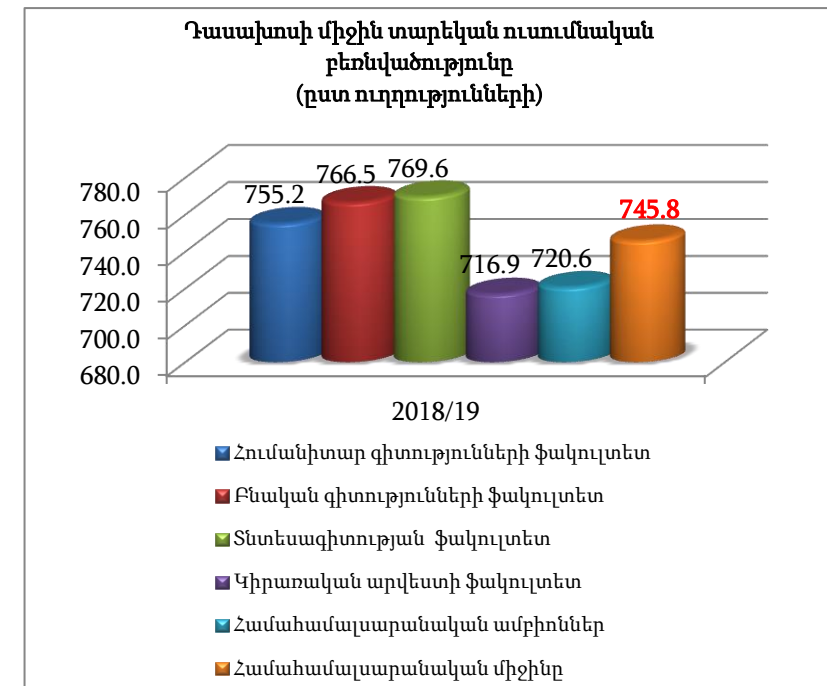
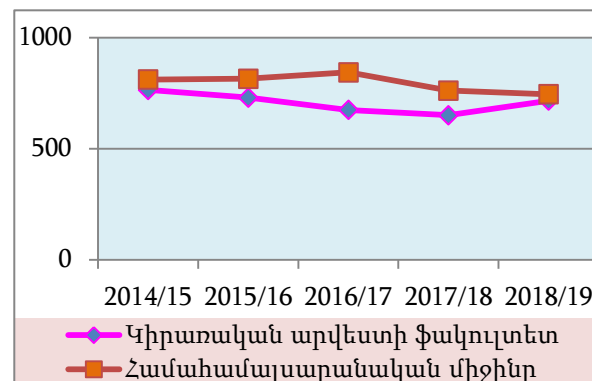
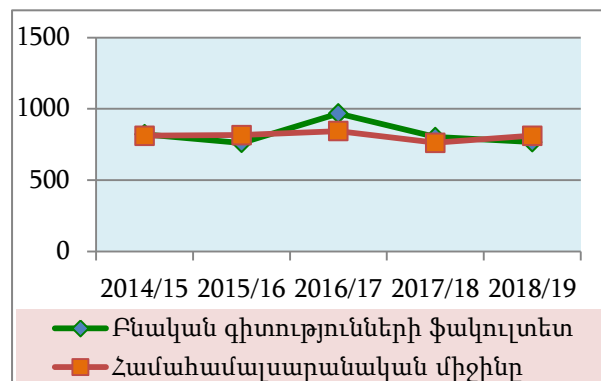
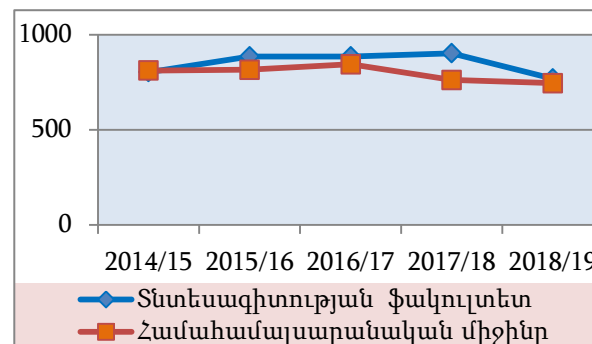
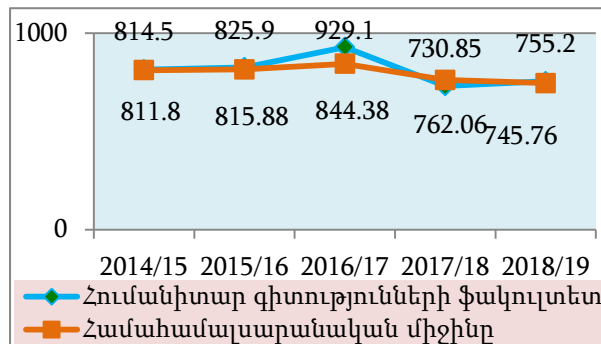
Համաձայն մասնաճյուղի 2016-2020թթ. զարգացման ռազմավարական ծրագրի մասնաճյուղում կատարվել է ուսումնաօժանդակ անձնակազմի օպտիմալացում՝ պայմանավորված նաև ուսանողների թվի նվազմամբ: Դրա արդյունքում ուսանող/ուսումնաօժանդակ կազմ հարաբերակցությունը մեծացել է:

Ցուցանիշ 2.12. Դասախոսի միջին տարեկան ուսումնական բեռնվածությունը (ըստ ուղղությունների)

Ցուցանիշ 2.12	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետ	814,5	825,9	929,1	730.85	755.2
Բնական գիտությունների ֆակուլտետ	821,8	761,9	968,3	802.6	766.5
Տնտեսագիտության ֆակուլտետ	803,7	885,6	886,1	903.1	769.6
Կիրառական արվեստի ֆակուլտետ	765,50	730,4	675,2	651.05	716.9
Համահամալսարանական ամբիոններ	853,5	875,6	763,2	722.7	720.6
Համահամալսարանական միջինը	811,8	815,9	844,4	762.1	745.8

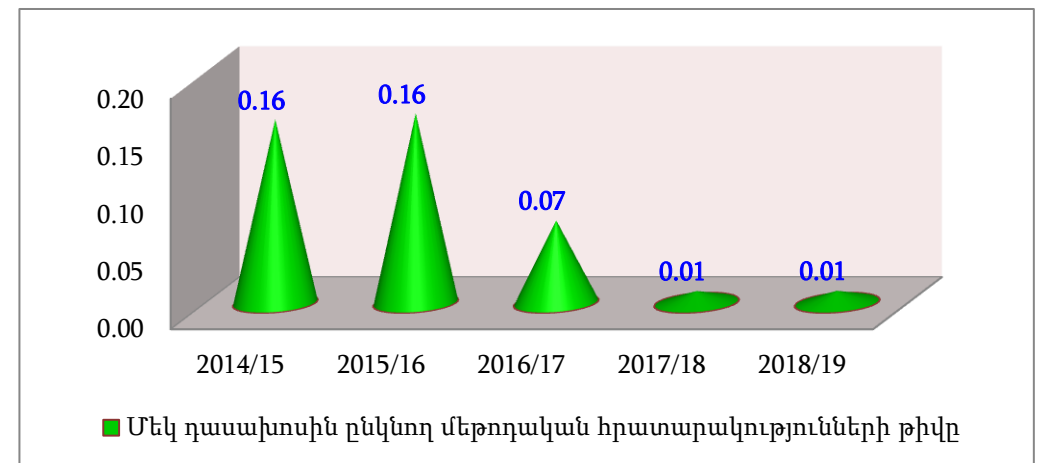
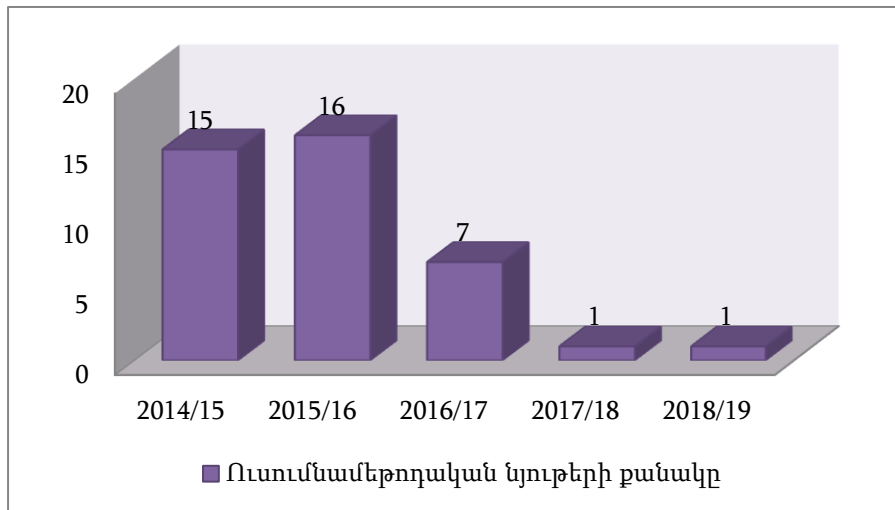
Դասախոսի միջին տարեկան բեռնվածությունը, սահմանված նորմերի համաձայն, կազմում է ոչ պակաս 700 ժամ: 2018/19 ուստարում մասնաճյուղում դասախոսի միջին տարեկան ուսումնական բեռնվածությունը գտնվում է սահմանված նորմատիվի շրջանակներում:

Ցուցանիշ 2.13. Հրատարակված ուսումնամեթոդական նյութերի և մեկ դասախոսին ընկնող մեթոդական հրատարակությունների քանակը

Ցուցանիշ 2.13	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Ուսումնամեթոդական ձեռնարկների, դասագրքերի թիվը	15	16	7	1	1
Գիտամեթոդական ձեռնարկների թիվը					
Հիմնական դասախոսական կազմը	94	97	97	95	93
Մեկ դասախոսին ընկնող մեթոդական հրատարակությունների թիվը	0.16	0.16	0.07	0.01	0.01

Մասնաճյուղի դասախոսական կազմի կողմից հրատարակված ուսումնամեթոդական ձեռնարկների և դասագրքերի թիվը վերջին 3 տարիների համար փոքր թվեր են, որովհետև դրանց մեջ ներառված է միայն մասնաճյուղի հիմնական դասախոսական կազմի ցուցանիշը՝ առանց ԵՊՀ-ից հրավիրված դասախոսական կազմի: Ընդ որում այդ թիվը նվազել է, ինչի հետ կապված մասնաճյուղը պետք է ուսումնասիրություններ անի՝ պարզելու համար պատճառները:

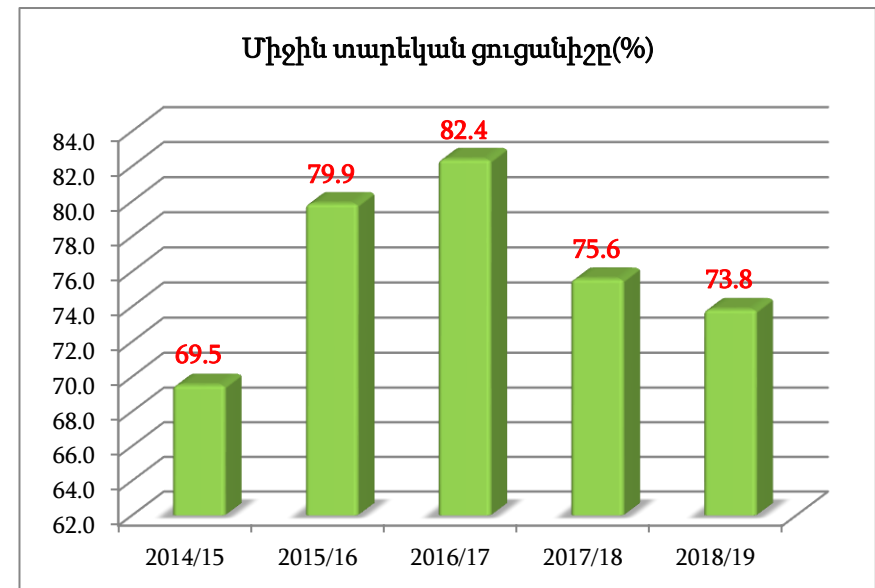
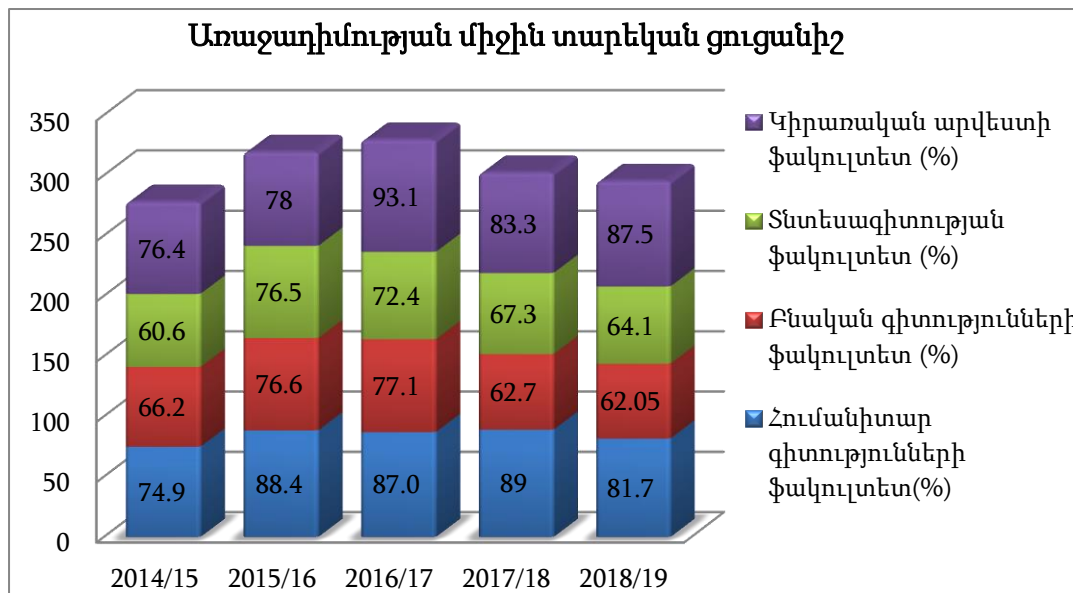

Ցուցանիշ 2.14. Առաջադիմության միջին տարեկան ցուցանիշը (ըստ ֆակուլտետների)

Ցուցանիշ 2.14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետ(%)	74,9	88,4	87.0	89.0	81.7
Բնական գիտությունների ֆակուլտետ (%)	66,2	76,6	77.1	62.7	62.05
Տնտեսագիտության ֆակուլտետ (%)	60,6	76,5	72.4	67.3	64.1
Կիրառական արվեստի ֆակուլտետ (%)	76,4	78	93.1	83.3	87.5
Միջին տարեկան ցուցանիշը(%)	69,5	79,9	82.4	75.6	73.8

2018-2019 ուստարում գրանցված առաջադիմության (լուծարքային շրջանից առաջ) միջին տարեկան ցուցանիշը նախորդ ուստարիների համեմատ նվազել է և մասնաձյուղում կազմել է 74%, այսինքն ուսանողների ¼ մասը չեն հաղթահարել քննաշրջանները: Դա միգուցե պայմանավորված է գրագողության դեմ պայքարի մասնաձյուղի ձեռնարկած

քայլերով. քննություններն անց են կացվել տեսասարքերով համալրված լսարաններում:

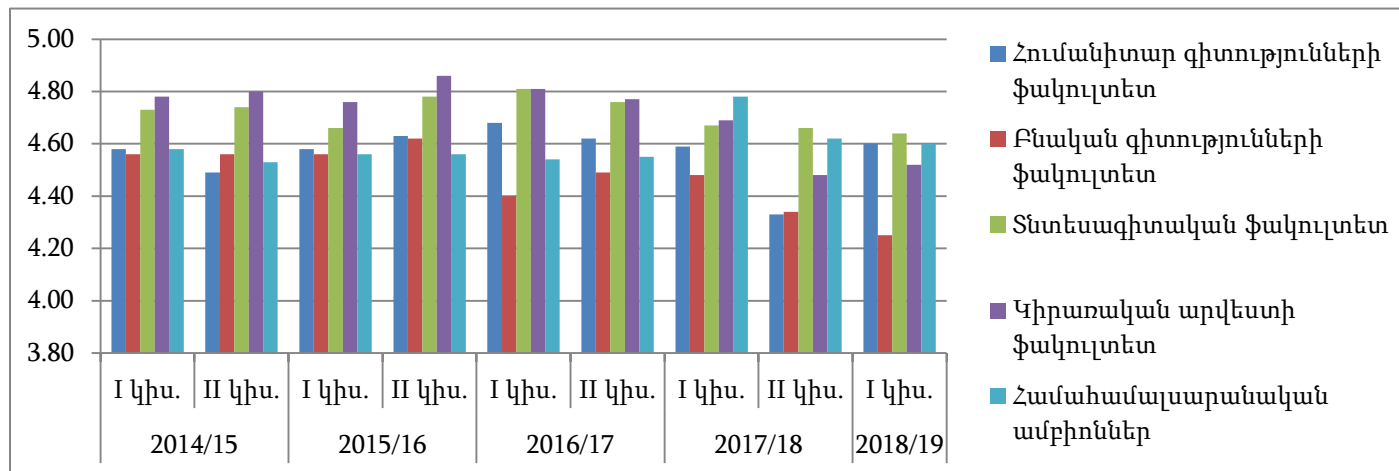

Ցուցանիշ 2.15. Ուսանողական հարցման արդյունքները (ըստ ֆակուլտետների)

Ցուցանիշ 2.15	2014/15		2015/16		2016/17		2017/18		2018/19	
	I կիս.	II կիս.	I կիս.	II կիս.	I կիս.	II կիս.	I կիս.	II կիս.	I կիս.	II կիս.
Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետ	4,58	4,49	4,58	4,63	4,68	4,62	4,59	4,33	4,60	4,71
Բնական գիտությունների ֆակուլտետ	4,56	4,56	4,56	4,62	4,40	4,49	4,48	4,34	4,25	4,64
Տնտեսագիտության ֆակուլտետ	4,73	4,74	4,66	4,78	4,81	4,76	4,67	4,66	4,64	4,71
Կիրառական արվեստի ֆակուլտետ	4,78	4,8	4,76	4,86	4,81	4,77	4,69	4,48	4,52	4,44
Համահամալսարանական ամբիոններ	4,58	4,53	4,56	4,56	4,54	4,55	4,78	4,62	4,60	4,59

Ուսանողների կողմից դասախոսական կազմի դասավանդման որակի և արդյունավետության գնահատման հարցաթերթիկում հարցերը գնահատվում են 5-միավորանոց սանդղակով: Հարցման արդյունքները ցույց են տալիս, որ ուսանողներն ընդհանուր առմամբ գոհ են դասավանդողների մասնագիտական և մանկավարժական որակներից, վարչական և ուսումնաօժանդակ կազմի ծառայություններից: 2018/19 ուստարվա երկրորդ կիսամյակի

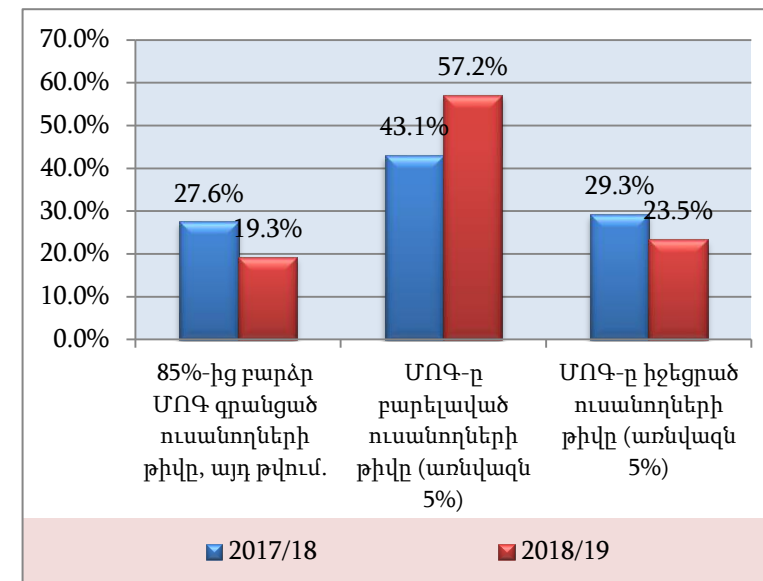
հարցման արդյունքներով ամենաբարձր միավորը գրանցվել է Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետում և Տնտեսագիտական ֆակուլտետում, իսկ նախորդ տարիների հարցումների արդյունքների համեմատությամբ ամենաբարձր միավորները գրանցվել են՝ Հումանիտար գիտությունների և Բնական գիտությունների ֆակուլտետներում: Ամենացածր միավորը գրանցվել է Կիրառական արվեստի ֆակուլտետում:

Ցուցանիշ 2.16. Ուսանողների առաջադիմության դինամիկան ըստ միջին որակական գնահատականների (ՄՈԳ-երի)

<i>Ցուցանիշ 2.14</i>	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Բակլավրիատի ուսանողների թիվը, այդ թվում.			652	638	584
Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետ			349	327	302
Բնական գիտությունների ֆակուլտետ			85	103	108
Տնտեսագիտության ֆակուլտետ			151	145	111
Կիրառական արվեստի ֆակուլտետ			67	63	63
85%-ից բարձր ՄՈԳ գրանցած ուսանողների թիվը, այդ թվում.			192	176	113
Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետ			115	102	63
Բնական գիտությունների ֆակուլտետ			16	20	17
Տնտեսագիտության ֆակուլտետ			42	38	19
Կիրառական արվեստի ֆակուլտետ			19	16	14
ՄՈԳ-ը բարելաված ուսանողների թիվը (առնվազն 5%)			318	275	334
Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետ			161	134	181
Բնական գիտությունների ֆակուլտետ			44	50	62
Տնտեսագիտության ֆակուլտետ			75	69	61
Կիրառական արվեստի ֆակուլտետ			38	22	30
ՄՈԳ-ը իջեցրած ուսանողների թիվը (առնվազն 5%)			142	187	137
Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետ			73	91	58
Բնական գիտությունների ֆակուլտետ			25	33	29
Տնտեսագիտության ֆակուլտետ			34	38	31
Կիրառական արվեստի ֆակուլտետ			10	25	19

2018/19 ուստարում 85%-ից բարձր ՄՈԳ գրանցած ուսանողների թիվը կազմում է ընդհանուր ուսանողների թվի 19.3%-ը, ՄՈԳ-ը բարելաված ուսանողների թիվը կազմում է 57.1%-ը, իսկ ՄՈԳ-ը իջեցրած ուսանողների թիվը՝ 23.4%-ը: Նախորդ տարվա համեմատությամբ ցուցանիշը բարձրացել է ՄՈԳ-ը բարելաված ուսանողների թվով:

ԲՆԱԳԱՎԱՌ 3.

ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

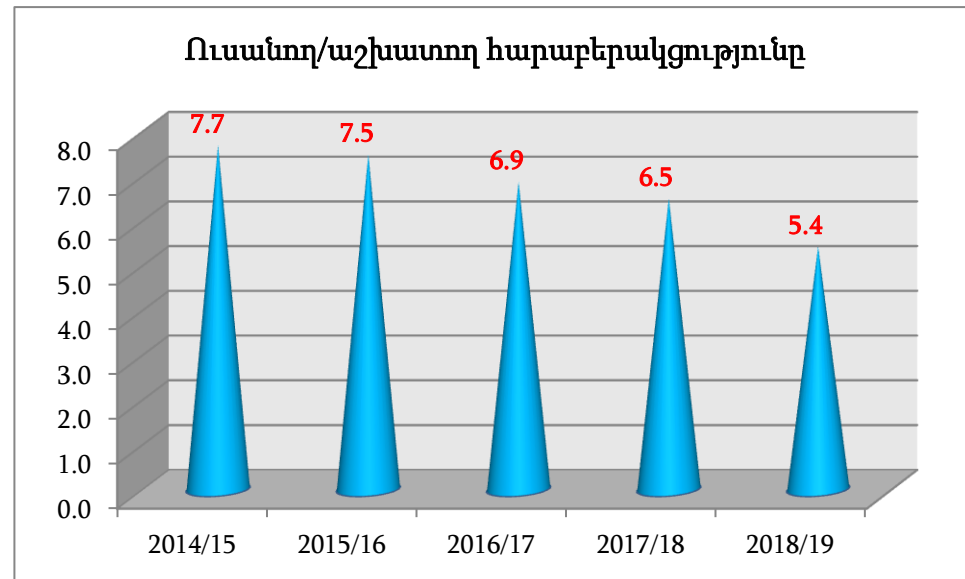
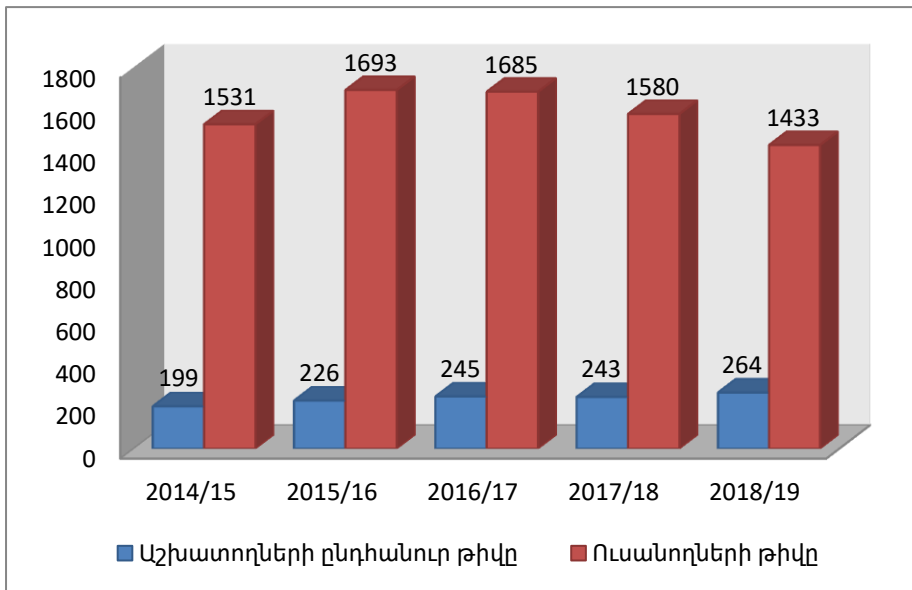
Ցուցանիշ 3.1.	Աշխատողների ընդհանուր թիվը, ուսանող/աշխատող
Ցուցանիշ 3.2.	Դասախոսական կազմ/ուսումնասօժանդակ և վարչական կազմ հարաբերակցությունը
Ցուցանիշ 3.3.	Աշխատողների հոսունությունը՝ ընդունված/ազատված (%)
Ցուցանիշ 3.4.	Տարեկան բյուջեն (տարեկան ընդհանուր եկամուտը՝ ֆինանսական և նյութական, հազար դրամ)
Ցուցանիշ 3.5.	Օպերատիվ բյուջեն (ծախսերի ծավալ/ուսանող և մուտքերի ծավալ/ուսանող հարաբերակցությունները, հազար դրամ)
Ցուցանիշ 3.6.	Տարեվերջից տեղափոխվող մնացորդը (հազար դրամ)
Ցուցանիշ 3.7.	Արտաբյուջետային մուտքեր (ըստ աղբյուրների, ընդհանուր), հաշվեկշիռը մուտքերում (հազար դրամ)
Ցուցանիշ 3.8.	Ուսումնական (ուսուցման) ծախսերի հաշվեկշիռը ծախսերի ընդհանուր ծավալում
Ցուցանիշ 3.9.	Ուսումնասօժանդակ ծախսերի հաշվեկշիռը ծախսերի ընդհանուր ծավալում (հազար դրամ)
Ցուցանիշ 3.10.	Ուսման միջին վարձաչափը (հազար դրամ)
Ցուցանիշ 3.11.	Դասախոսական կազմի միջին աշխատավարձը, հարաբերությունը հայաստանյան պաշտոնական միջինին
Ցուցանիշ 3.12.	Աշխատավարձ և սոցիալական հատկացումներ/ծախսեր հարաբերակցությունը
Ցուցանիշ 3.13.	Արտաբյուջետային մուտքեր/բյուջետային մուտքեր հարաբերակցությունը
Ցուցանիշ 3.14.	Ծախսերի ծավալ/բյուջետային ծախսերի ծավալ հարաբերակցությունը
Ցուցանիշ 3.15.	Հարկերի ծավալ/փաստական պետական մուտքեր հարաբերակցությունը

Ցուցանիշ 3.1. Աշխատողների ընդհանուր թիվը, ուսանող-աշխատող հարաբերակցությունը

Ցուցանիշ 3.1	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Աշխատողների ընդհանուր թիվը	199	226	245	243	264
Ուսանողների թիվը	1531	1693	1685	1580	1433
Ուսանող/աշխատող հարաբերակցությունը	7.7	7.5	6.9	6.5	5.4

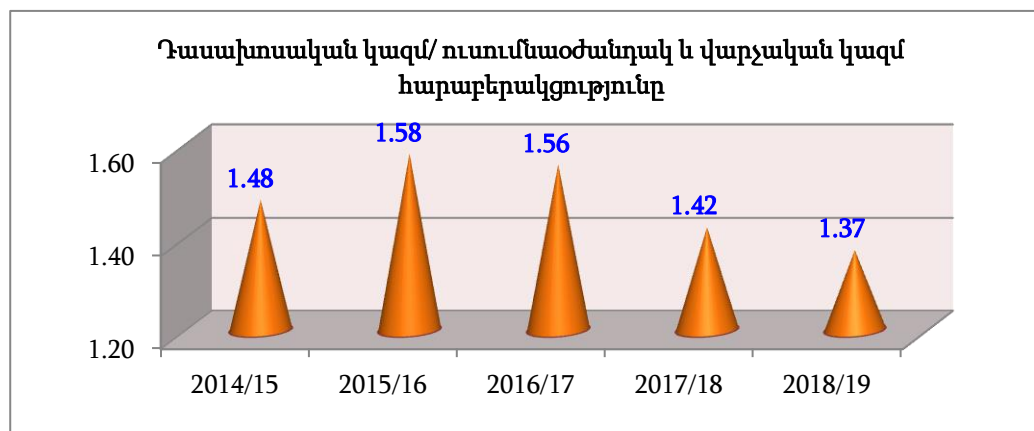
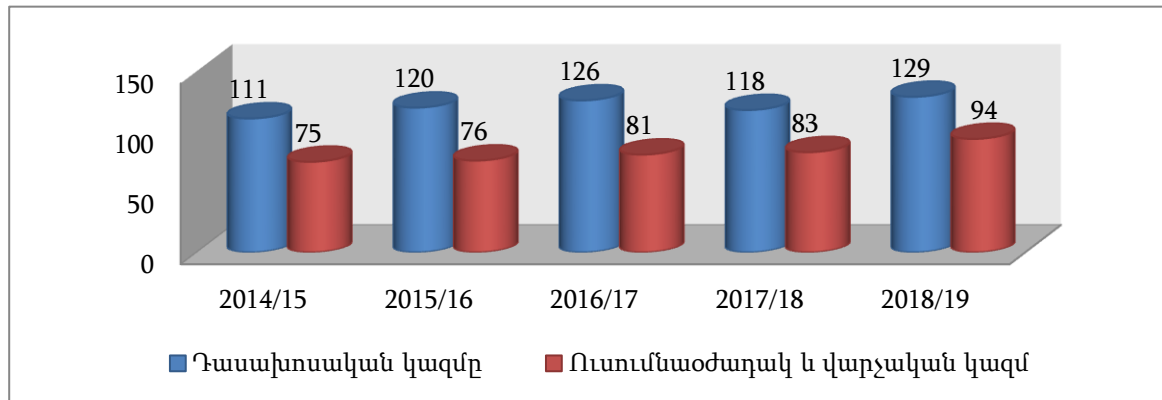
2015-16, 2016-17 և 2017-18 ուստարիներին ուսանողների թվի աճին զուգահեռ ավելացել է նաև մասնաճյուղի աշխատակիցների ընդհանուր թիվը, որի արդյունքում ուսանող-աշխատող հարաբերակցությունը կազմել է **6. 5-7. 5**: 2018-19 ուստարում այդ թիվը նվազել է ուսանողների թվաքանակի նվազման և աշխատակազմի թվաքանակի ավելացման պատճառով: Աշխատակիցների թվաքանակն ավելացել է հիմնականում ժամավճարով ներգրավված և նեղ մասնագիտական դասընթացներ դասավանդող դասախոսների թվաքանակի ավելացման հաշվին:

Ցուցանիշ 3.2. Դասախոսական կազմ-ուսումնաօժանդակ և վարչական կազմ հարաբերակցությունը

Ցուցանիշ 3.2	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Դասախոսական կազմը	111	120	126	118	129
Ուսումնաօժանդակ և վարչական կազմ	75	76	81	83	94
Դասախոսական կազմ-ուսումնաօժանդակ և վարչական կազմ հարաբերակցությունը	1.48	1.58	1.56	1.42	1.37

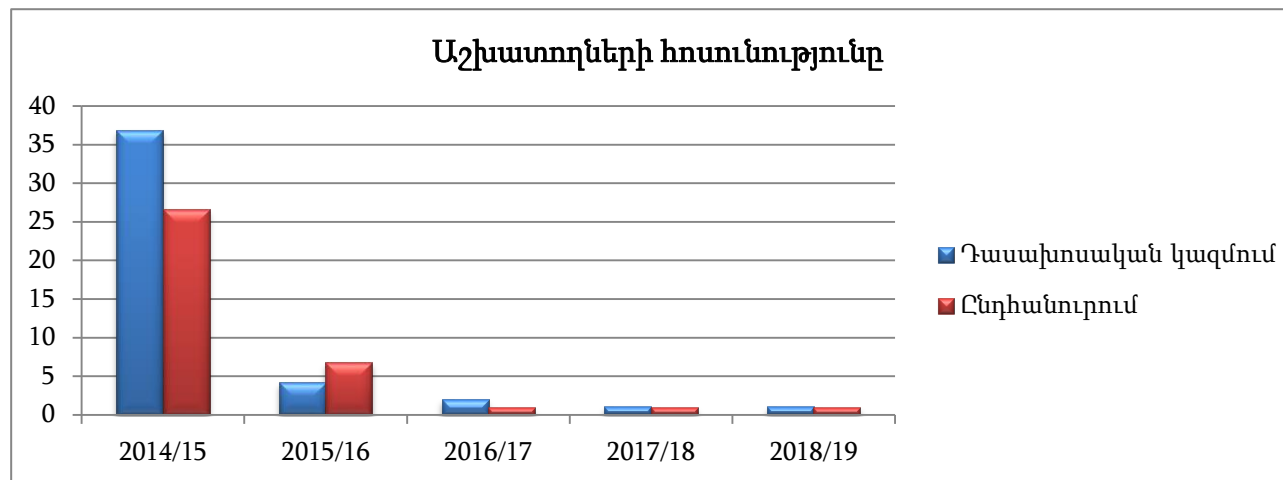
Պայմանավորված ուսումնաօժանդակ և վարչական կազմերի օպտիմալացումով և համամասնական փոփոխություններով վերջին 4 ուստարիներին դասախոսական կազմ-ուսումնաօժանդակ և վարչական կազմ հարաբերակցության ցուցանիշը հիմնականում կայուն է:

Ցուցանիշ 3.3. Աշխատողների հոսունությունը՝ ընդունված/ազատված (%)

Ցուցանիշ 3.3	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Դասախոսական կազմում (%)	36.9	4.24	1.96	1.05	1.05
Ընդհանուրում (%)	26.6	6.8	0.97	0.97	0.97

Աշխատողների հոսունության ցուցանիշները պայմանավորված են ժամավճարային հիմունքներով դասավանդողների բաժնեմասով և Երևանից հրավիրված այն մասնագետների փոփոխությամբ, որոնք չեն հարմարվում երկար ճանապարհին: Սակայն վերջին տարիներին ցուցանիշի նվազման միտում է նկատվում, ինչը վկայում է աշխատողների կայունության մասին:

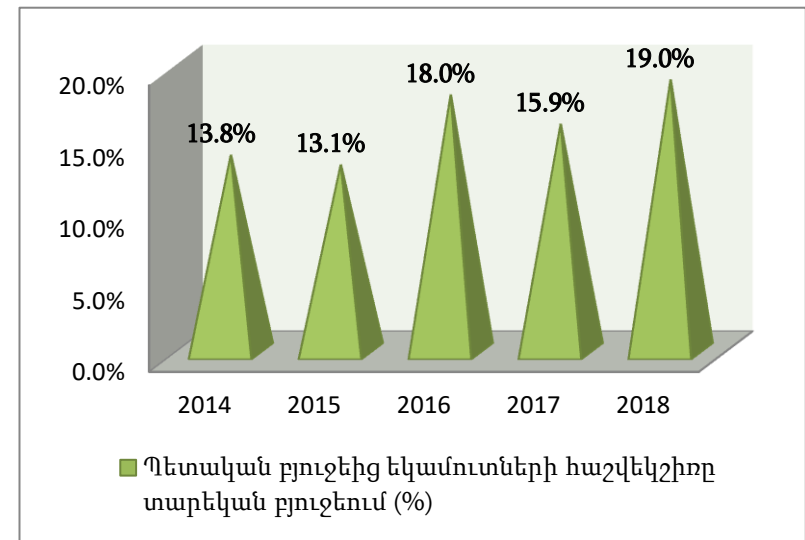
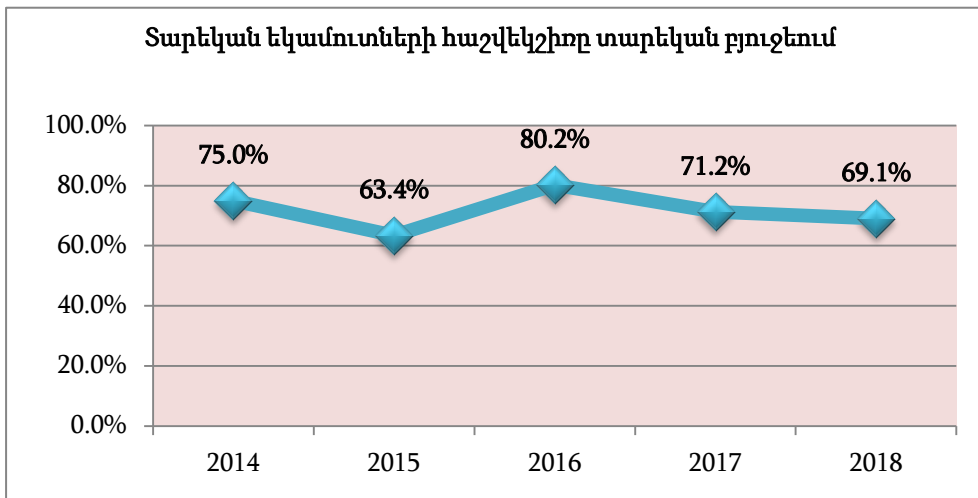
Ցուցանիշ 3.4. Տարեկան բյուջեն
(տարեկան ընդհանուր եկամուտը՝ ֆինանսասական և նյութական, հզ. դր.)

Ցուցանիշ 3.4	2014	2015	2016	2017	2018
Դրամական միջոցները տարեակցբին	220346	272955	128810	217100	234,167
Եկամուտներ վճարովի ուսուցման ծառայությունից	348175	348714	379585	379359	338877
Եկամուտներ պետական բյուջեից	82070	97641	116979	120180	144036
Այլ եկամուտներ	17367	27146	26065	38256	40432
Ընդամենը տարեկան եկամուտներ	447612	473501	522629	537795	523345
Տարեկան բյուջեն	667958	746456	651439	754895	757512

Վերջին տարիներին մասնաճյուղի եկամուտները վճարովի ուսուցման ծառայությունից առանձնապես չեն ավելացել, նույնիսկ 2018թ. -ին նվազել են, որը հիմնականում պայմանավորված է վճարովի ուսուցման համակարգում ուսանողների թվի նվազմամբ:

Այլ եկամուտների մասով իրականացվում են բազմաբնույթ քայլեր, որի արդյունքում գրանցվել է եկամուտների աճ: 2018թ-ին մասնաճյուղի տարեկան բյուջեն 2015թ. -ի համեմատ աճել է ընդամենը 1.5%-ով, իսկ ընդհանուր տարեկան եկամուտները՝ 10,5%-ով, որի մեջ իր ազդեցությունն ունեն նախորդ տարվանից

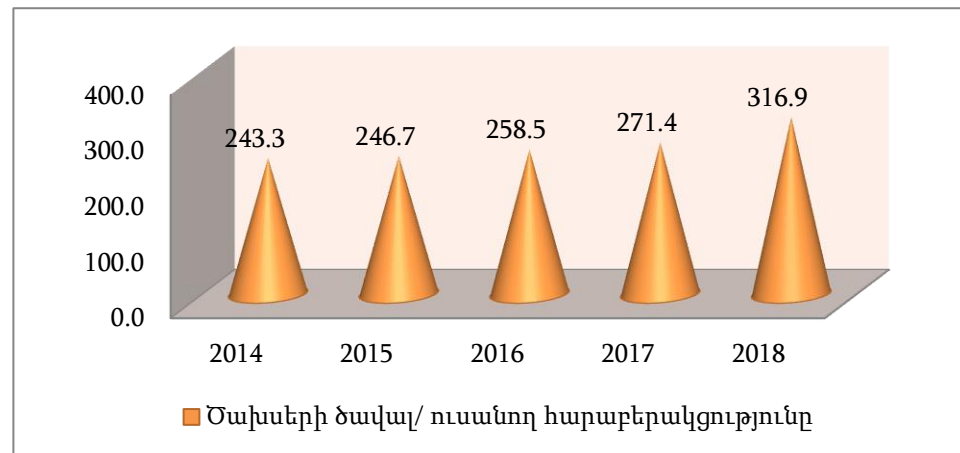
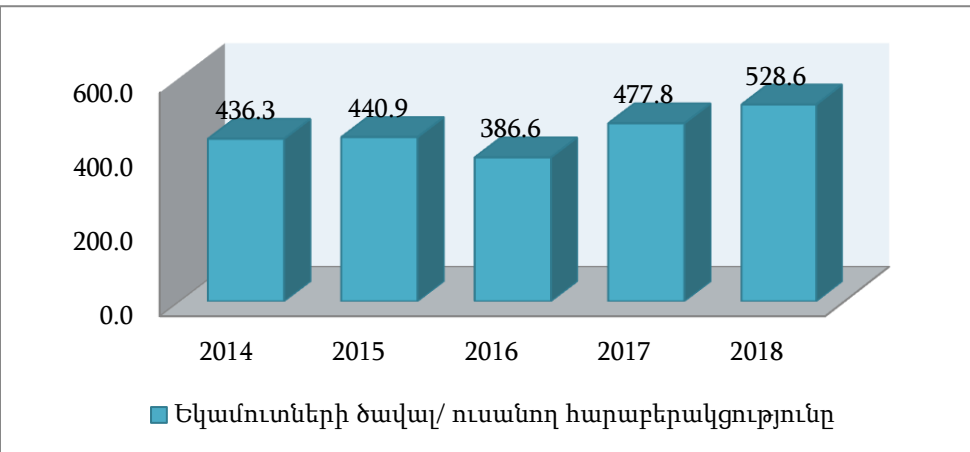
փոխանցված և ավելացած դրամական միջոցները և պետական բյուջեի աճը, որը 2018թ. -ին կազմել է մասնաճյուղի տարեկան բյուջեի 19%-ը և ավել է նախորդ տարիների համեմատ:

Ցուցանիշ 3.5. Օպերատիվ բյուջեն
 (ծախսերի ծավալ-ուսանող և մուտքերի ծավալ-ուսանող հարաբերակցությունները, հզ. դր.)

Ցուցանիշ 3.5	2014	2015	2016	2017	2018
Ուսանողների թիվը	1531	1693	1685	1580	1433
Եկամուտների ծավալ	667958	746456	651439	754895	757512
Եկամուտների ծավալ/ուսանող հարաբերակցությունը	436,3	440,9	386,6	477,8	528,6
Ծախսերի ծավալ	372427	417723	435513	428818	454089
Ծախսերի ծավալ/ուսանող հարաբերակցությունը	243,3	246,7	258,5	271,4	316,9

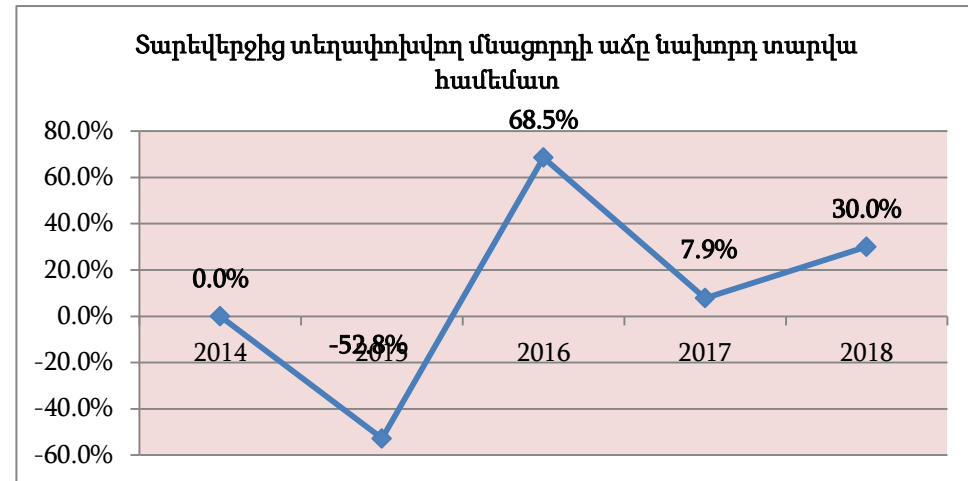
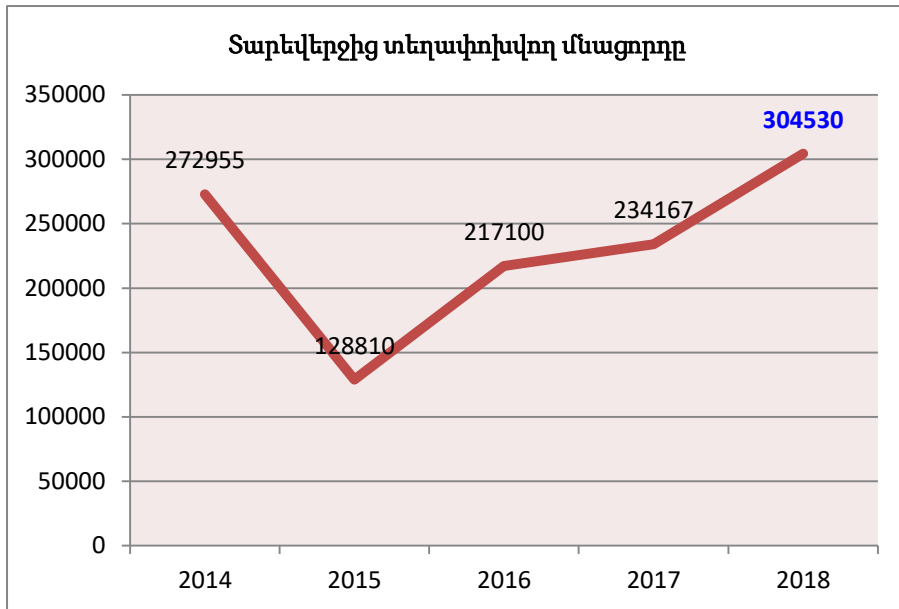
2018թ. -ին մեկ ուսանողին ընկնող եկամուտների ծավալը նախորդ տարիների համեմատ աճել է, որը պայմանավորված ուսանողների ընդհանուր թվի նվազմամբ և մասնաճյուղի եկամուտների ծավալի թեկուզ փոքր աճով: Աճել է նաև մեկ ուսանողին ընկնող ծախսերի ծավալը, ինչը կապված է իրականացված տեխնիկական վերազինման և գրականության ձեռքբերման մեծ ծախսերի հետ՝ լսարանները տեխնիկապես հագեցվել են և համակարգչային սրահները համալրվել, ձեռք է բերվել նոր մասնագիտական գրականություն, կատարվել է ուսումնական տարածքի վերանորոգում:

Ցուցանիշ 3.6. Տարեվերջից տեղափոխվող մնացորդը (հզ. դր.)

Ցուցանիշ 3.6	2014	2015	2016	2017	2018
Տարեվերջից տեղափոխվող մնացորդը	272 955	128 810	217 100	234167	304530

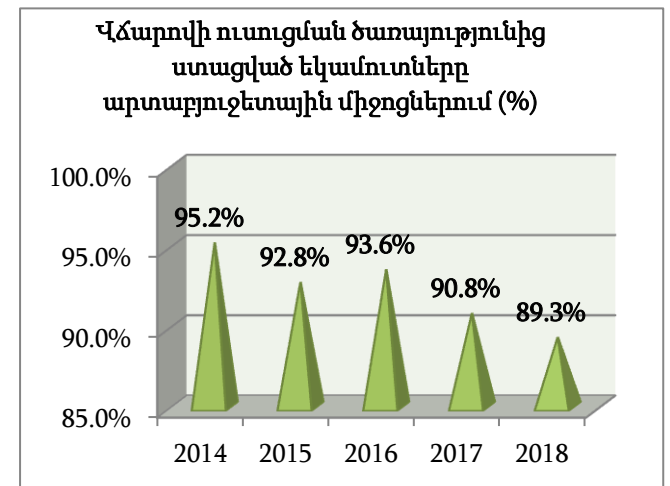
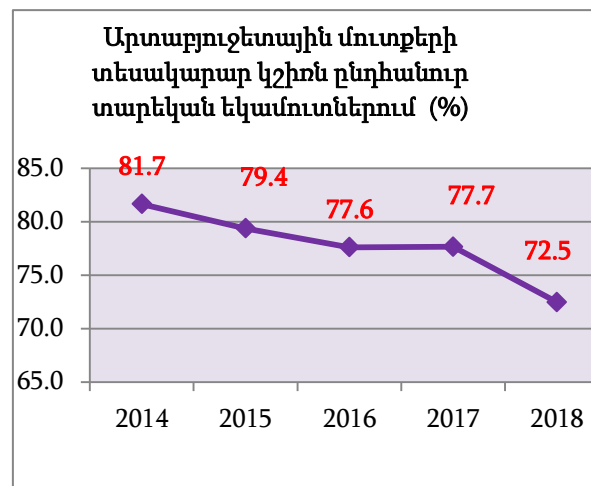
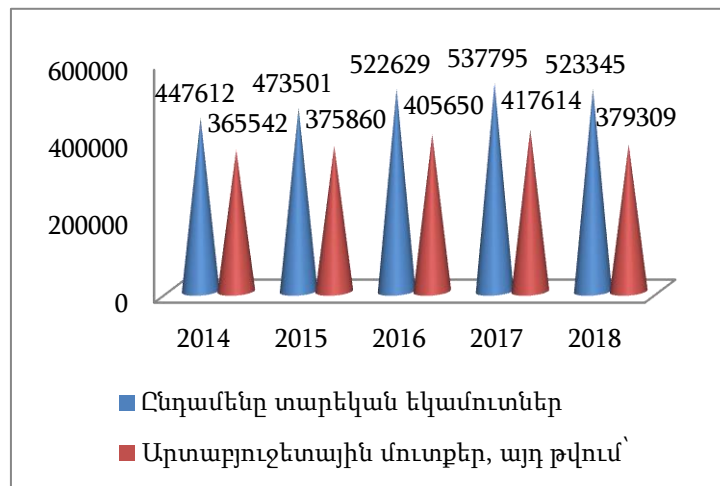
Տարեվերջից տեղափոխվող մնացորդը 2018թ. - ին ավել է 300000 հզ. դրամից, և բավականին շատ է նախորդ տարիների համեմատ: Այն վկայում է խնայողությանն ուղղված գործունեության մասին:

Ցուցանիշ 3.7. Արտաբյուջետային մուտքեր (ըստ աղբյուրների, ընդհանուր), հաշվեկշիռը մուտքերում (հզ. դր.)

Ցուցանիշ 3.7	2014	2015	2016	2017	2018
Ընդամենը տարեկան եկամուտներ	447612	473501	522629	537795	523345
Արտաբյուջետային մուտքեր, այդ թվում՝	365542	375860	405650	417614	379309
Վճարովի ուսուցման ծառայությունից	348175	348714	379585	379359	338877
Բարեգործական եկամուտներ	0	640	461	914	0
Առևտրային բանկերում ավանդ ձևակերպված գումարներից ստացվող %-ներից եկամուտներ	12707	21500	21888	32999	35900
Այլ եկամուտներ	4660	5006	3716	4342	4532
Տեսակարար կշիռն ընդհանուր եկամուտներում (%)	81.7	79.4	77.6	77.7	72.5

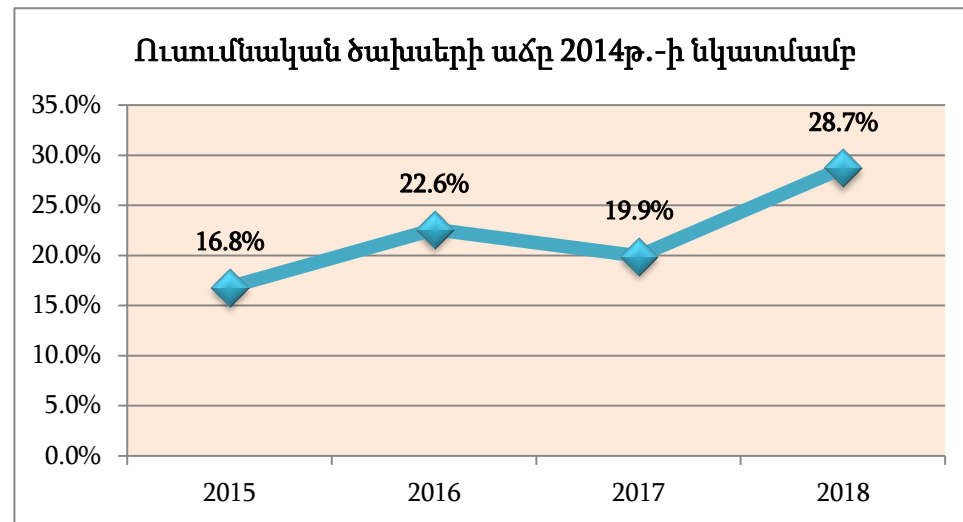
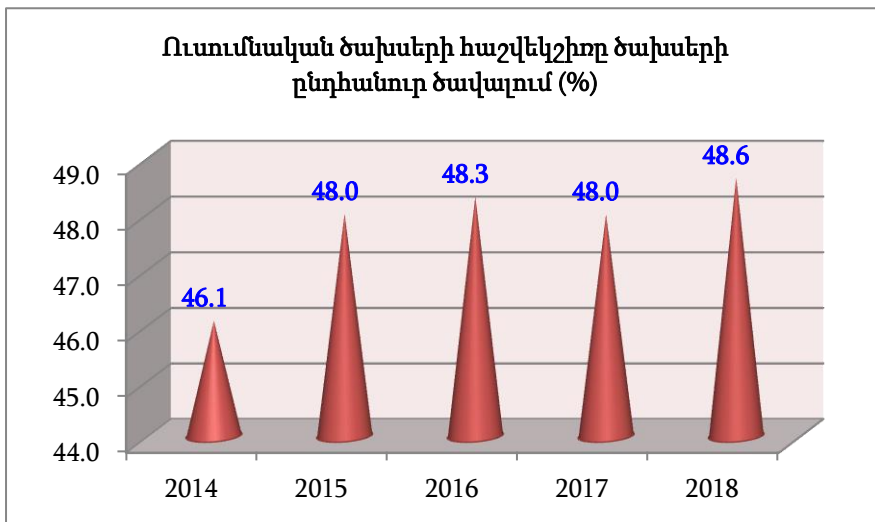
Վերջին տարիներին արտաբյուջետային միջոցների տեսակարար կշիռը ընդհանուր տարեկան եկամուտների մեջ նվազում է: Այն 2018թ. -ին կազմել է ընդամենը **72,5%**: Վճարովի ուսուցման ծառայությունից ստացված եկամուտների հաշվեկշիռը արտաբյուջետային միջոցների ընդհանուր ծավալում 2018թ-ին կազմել է **89,3%**, և ընդհանրապես այն նվազում է ուսանողների թվի նվազման պատճառով: Բարեգործական և այլ եկամուտները կայուն չեն, իսկ դրամաշտրիներ և լրացուցիչ կրթական դասընթացներ չունենալու պատճառով մուտքերը 0-ական են:

Ցուցանիշ 3.8. Ուսումնական (ուսուցման) ծախսերի հաշվեկշիռը ծախսերի ընդհանուր ծավալում (հզ. դր.)

Ցուցանիշ 3.8	2014	2015	2016	2017	2018
Տարեկան ընդհանուր ծախսեր	372427	417723	435513	428818	454089
Ուսումնական ծախսեր	171600	200500	210400	205800	220900
Ուսումնական ծախսերի հաշվեկշիռը ծախսերի ընդհանուր ծավալում (%)	46.1	48.0	48.3	48.0	48.6
Գիտահետազոտական աշխատանքներին տրվող ծախսեր					

2018թ. -ին 2014թ. -ի համեմատ ուսումնական ծախսերն աճել են մոտ 29%-ով, այն դեպքում, երբ տարեկան ընդհանուր ծախսերը 2014թ.-ի համեմատ աճել են ընդամենը 22%-ով: Հետևաբար, տարեկան ընդհանուր ծախսերում ուսումնական ծախսերի հաշվեկշիռը վերջին 4 տարիների համար մեծացել է, սակայն այն համեմատաբար կայուն է և գտնվում է 48%-48,6% միջակայքում:

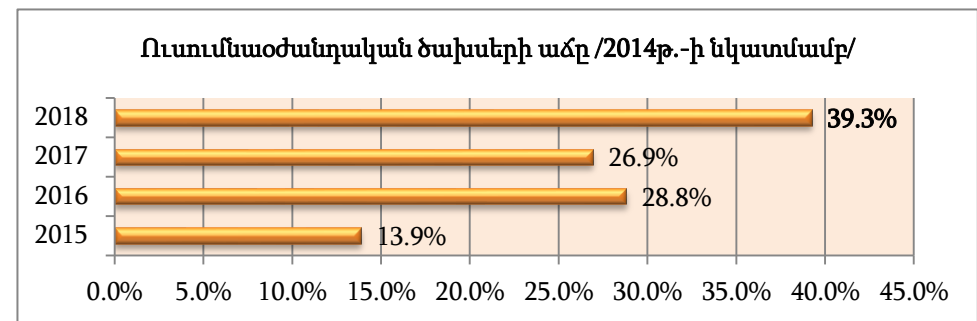
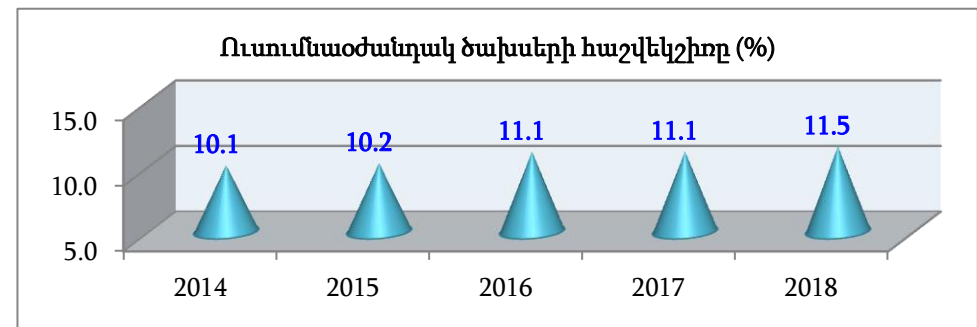
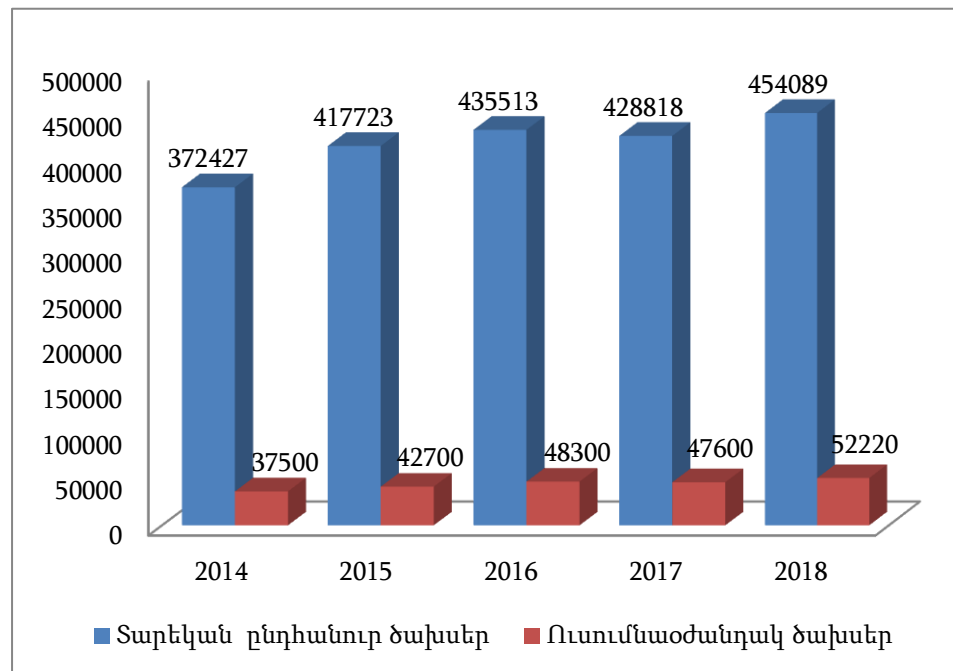

Ցուցանիշ 3.9. Ուսումնաստանողական ծախսերի հաշվեկշիռը ծախսերի ընդհանուր ծավալում (հզ. դր)

Ցուցանիշ 3.9	2014	2015	2016	2017	2018
Տարեկան ընդհանուր ծախսեր	372427	417723	435513	428818	454089
Ուսումնաստանողական ծախսեր	37500	42700	48300	47600	52220
Ուսումնաստանողական ծախսերի հաշվեկշիռը (%)	10.1	10.2	11.1	11.1	11.5

2018թ. -ին ուսումնաստանողական ծախսերը 2014թ. -ի համեմատ աճել են ավելի քան 39%-ով, իսկ նախորդ տարվա համեմատ այն աճել է 9,7%-ով: Ընդհանուր տարեկան ծախսերում ուսումնաստանողական ծախսերի հաշվեկշիռը 2016-2018 տարիների համար համեմատաբար կայուն է և կազմում է 11%-11,5%, որը հիմնավորում է օպտիմալ ուսումնաստանողական անձնակազմի և

անհրաժեշտ պայմանների առկայությունը:

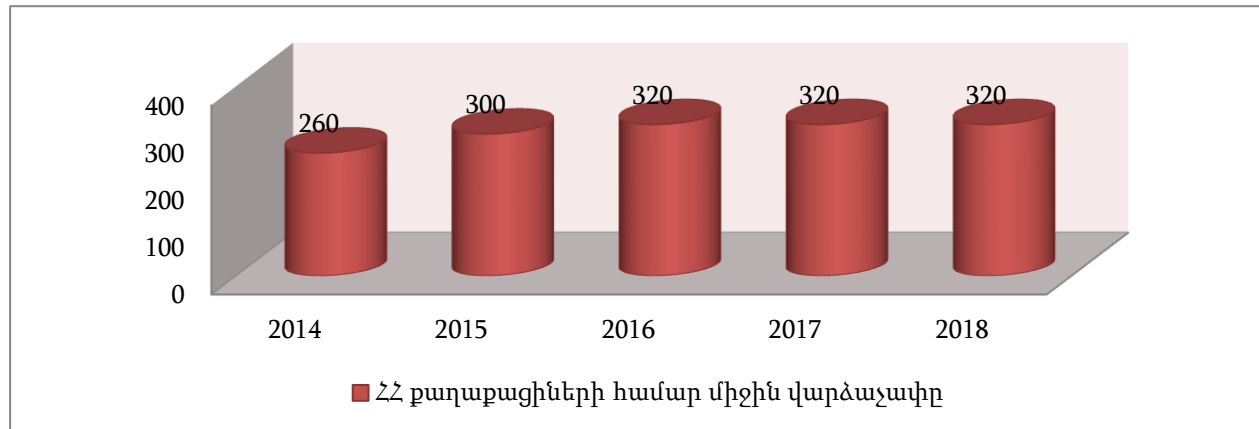

Ցուցանիշ 3.10. Ուսման միջին վարձաչափը (հզ. դր.)

Ցուցանիշ 3.10	2014	2015	2016	2017	2018
ՀՀ քաղաքացիների համար միջին վարձաչափը	260	300	320	320	320

Ուսման միջին վարձաչափը վերջին 3 տարիներին աճել է, մասնավորապես 2014թ.-ի համեմատ աճել է 23%-ով, որը հիմնականում պայմանավորված է ուսման վարձաչափերի

վերանայմամբ, կապված ուսումնառության համար անհրաժեշտ ծախսերի ավելացմամբ:

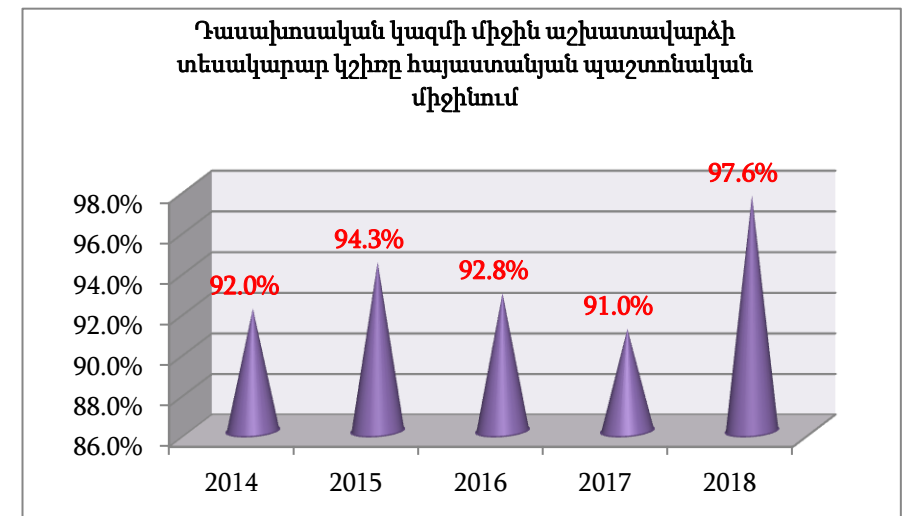
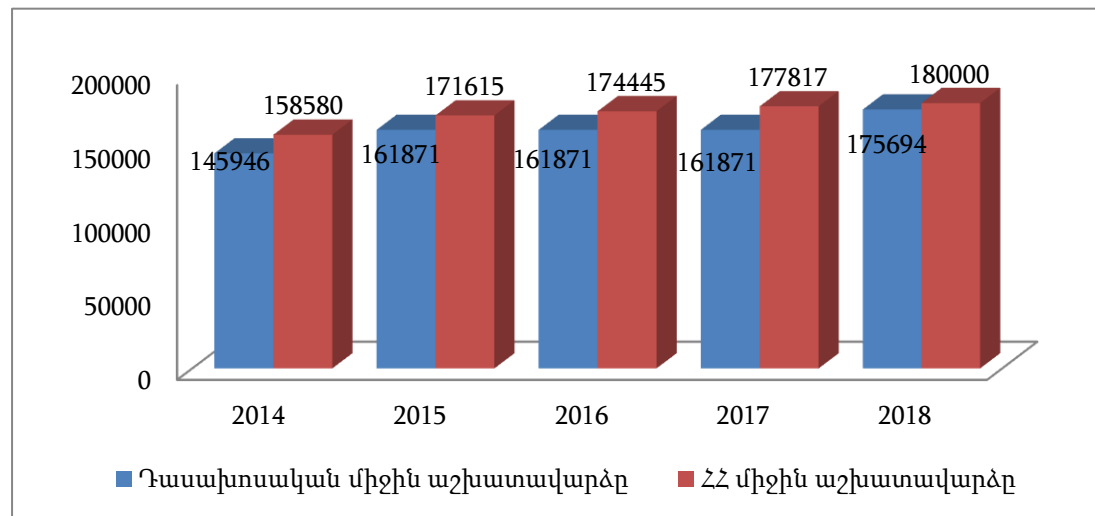

Ցուցանիշ 3.11. Դասախոսական կազմի միջին աշխատավարձը, հարաբերությունը հայաստանյան պաշտոնական միջինին

Ցուցանիշ 3.11	2014	2015	2016	2017	2018
Պրոֆեսոր	152703	167327	167327	167327	222416
Դոցենտ	145946	160052	160052	160052	184060
Ասիստենտ և դասախոս	139189	152777	152777	152777	184060
Դասախոսական միջին աշխատավարձը	145946	161871	161871	161871	175694
ՀՀ միջին աշխատավարձը	158580	171615	174445	177817	180000
Դասախոսական կազմի միջին աշխատավարձի հարաբերությունը հայաստանյան պաշտոնական միջինին	0.92	0.94	0.93	0.86	0.98

Դասախոսական կազմի միջին աշխատավարձի հարաբերությունը հայաստանյան պաշտոնական միջինին 2015թ. -ից հետո նվազել էր, որը պայմանավորված է ԵՊՀ ԻՄ-ի դասախոսական կազմի միջին աշխատավարձի անփոփոխ, իսկ հայաստանյան պաշտոնական միջին աշխատավարձի աճի տեմպերով: Այն 2018թ. -ին նորից աճել է և մոտեցել է հայաստանյան պաշտոնական միջինին: Պետք է նշել, որ 2014թ. -ի համեմատ դասախոսական միջին աշխատավարձը աճել է 20%-ով, այն դեպքում, երբ հայաստանյան միջին

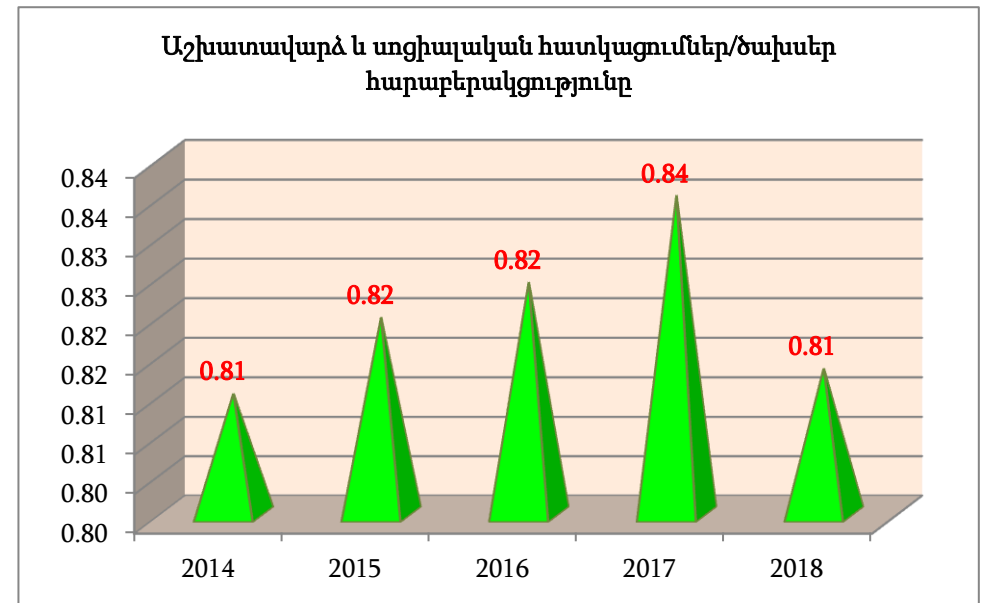
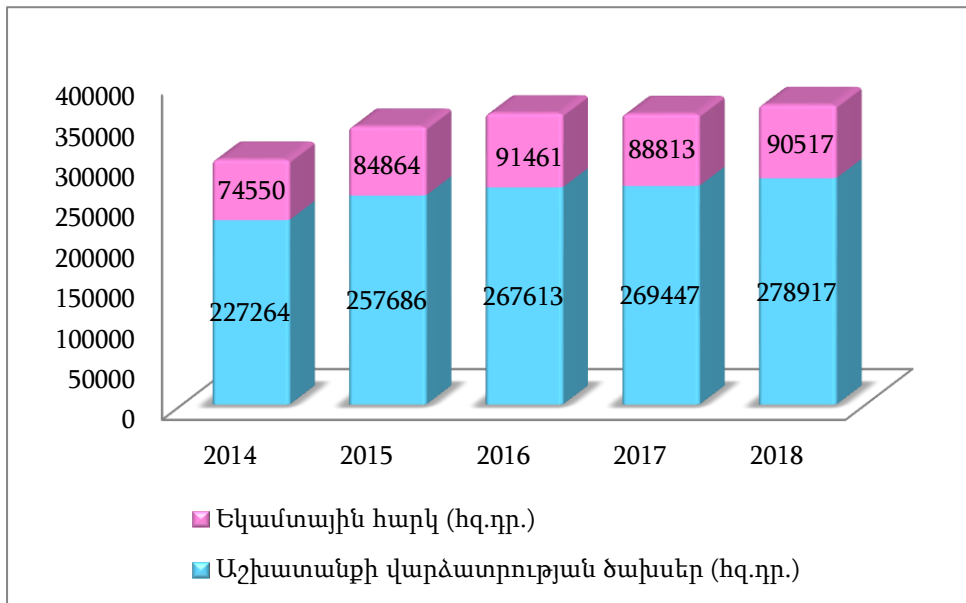
աշխատավարձը աճել է 13,5%-ով:

Ցուցանիշ 3.12. Աշխատավարձ և եկամտային հարկ-ծախսեր հարաբերակցությունը

Ցուցանիշ 3.12	2014	2015	2016	2017	2018
Աշխատանքի վարձատրության ծախսեր (հզ.դր.)	227264	257686	267613	269447	278917
Եկամտային հարկ (հզ. դր.)	74550	84864	91461	88813	90517
Ընդամենը աշխատավարձի և սոց. վճարների ծախսեր (հզ. դր.)	301814	342550	359074	358260	369434
Տարեկան ընդհանուր ծախսեր (հզ. դր.)	372427	417723	435513	428818	454089
Աշխատավարձ և սոցիալական հատկացումներ /ծախսեր հարաբերակցությունը	0.81	0.82	0.82	0.84	0.81

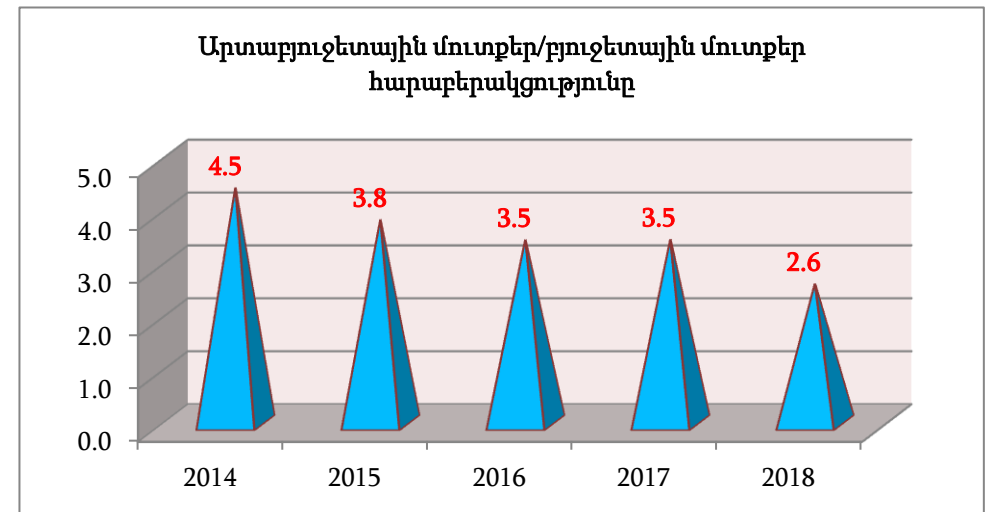
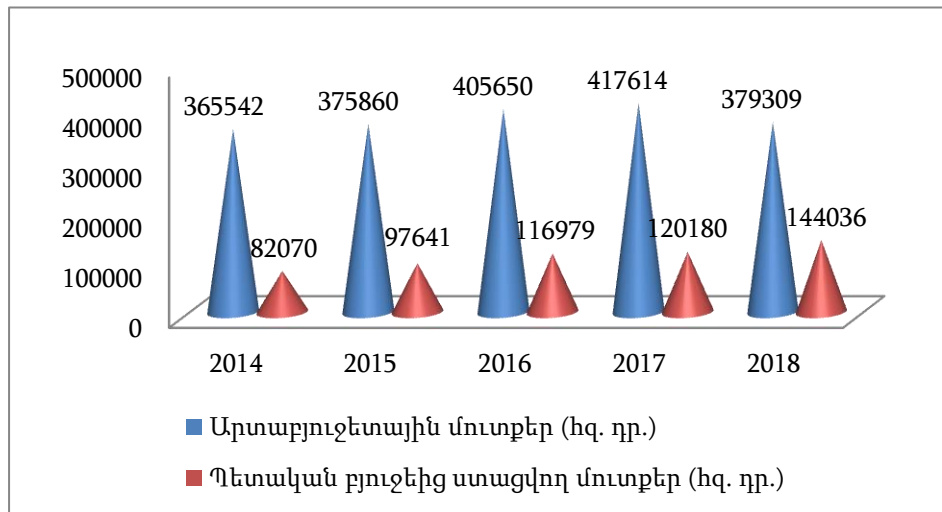
Ծախսերի ընդհանուր ծավալում գերակշռում են աշխատանքի վարձատրության և եկամտային հարկի ծախսերը՝ 81%-84%, (ինչը պայմանավորված է կազմակերպության գործունեության բնույթով, կազմակերպա-իրավական ձևով), ընդ որում՝ այդ ցուցանիշը վերջին տարիներին թեպետ քիչ, բայց աճել է, ինչը հիմնավորվում է հարկային համապատասխան օրենքների փոփոխություններով (եկամտային հարկի) և աշխատակիցների աշխատավարձերի բարձրացմամբ:

Ցուցանիշ 3.13. Արտաբյուջետային մուտքեր-բյուջետային մուտքեր հարաբերակցությունը

Ցուցանիշ 3.13	2014	2015	2016	2017	2018
Արտաբյուջետային մուտքեր (հզ. դր.)	365542	375860	405650	417614	379309
Պետական բյուջեից ստացվող մուտքեր (հզ. դր.)	82070	97641	116979	120180	144036
Արտաբյուջետային մուտքեր/բյուջետային մուտքեր հարաբերակցությունը	4.5	3.8	3.5	3.5	2.6

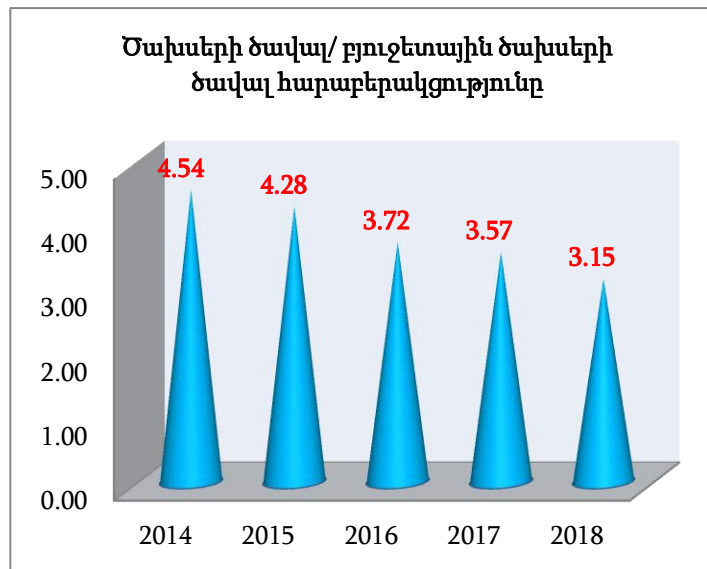
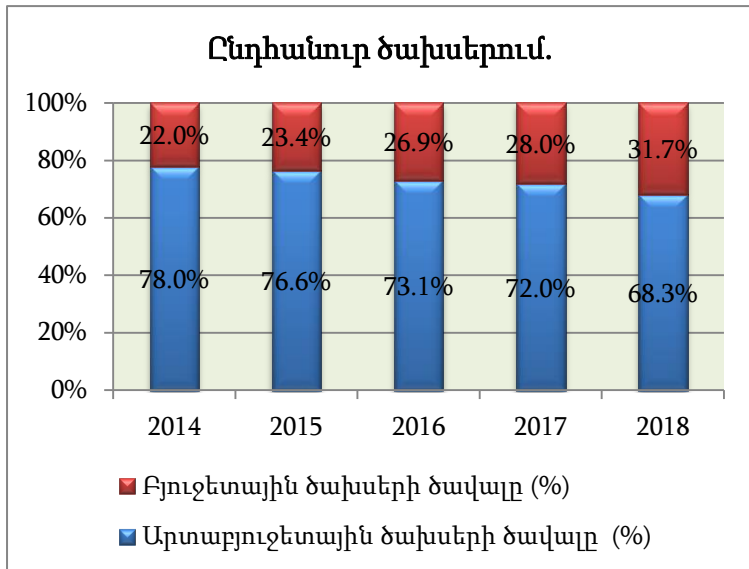
2014թթ. այս ցուցանիշի անը (4.5) պայմանավորված է պետական բյուջեից մուտքերի նվազմամբ՝ պայմանավորված աշխատակազմի թվի նվազմամբ (մեկ կուրս չունենալու պատճառով) և արտաբյուջետային մուտքերի աճով՝ պայմանավորված վճարովի տեղերի թվի ավելացմամբ, այլ եկամուտների ձևավորմամբ: 2015թ.-ից այդ ցուցանիշը սկսել է նվազել պետական բյուջեից մուտքերի ծավալի մեծացման հաշվին:

Ցուցանիշ 3.14. Ծախսերի ծավալ-բյուջետային ծախսերի ծավալ հարաբերակցությունը

Ցուցանիշ 3.14	2014	2015	2016	2017	2018
Բյուջետային ծախսերի ծավալ (հզ. դր.)	82070	97641	116979	120180	144036
Արտաբյուջետային ծախսերի ծավալ (հզ. դր.)	290357	320082	318534	308638	310053
Ծախսերի ընդհանուր ծավալ (հզ. դր.)	372427	417723	435513	428818	454089
Ծախսերի ծավալ/ բյուջետային ծախսերի ծավալ հարաբերակցությունը	4.54	4.28	3.72	3.57	3.15

Ծախսերի ընդհանուր ծավալ և բյուջետային ծախսերի ծավալ հարաբերակցությունը 2014թ.-ի համեմատ նվազել է, պայմանավորված արտաբյուջետային ծախսերի աննշան փոփոխությամբ, սակայն բյուջետային ծախսերի ծավալի ավելացմամբ՝ պայմանավորված պետական բյուջեից ստացվող մուտքերի ավելացմամբ:

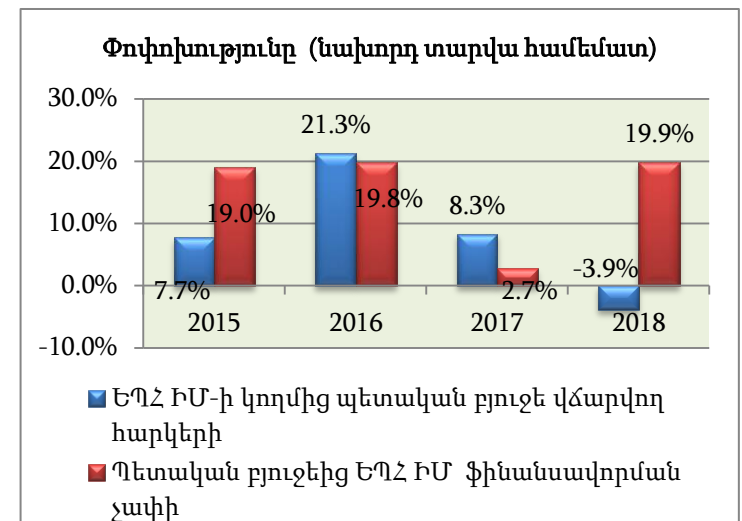
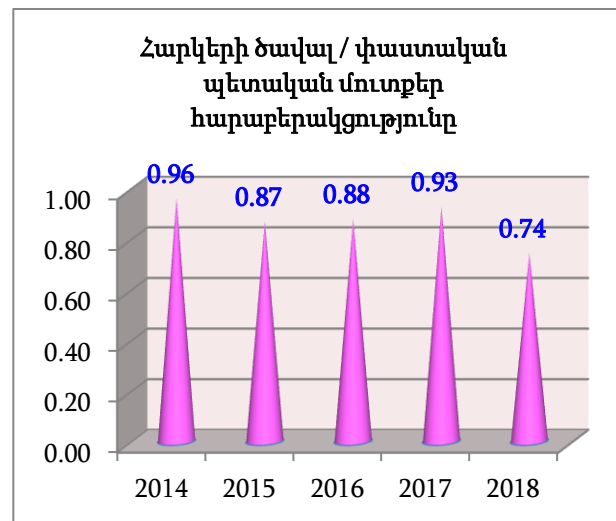
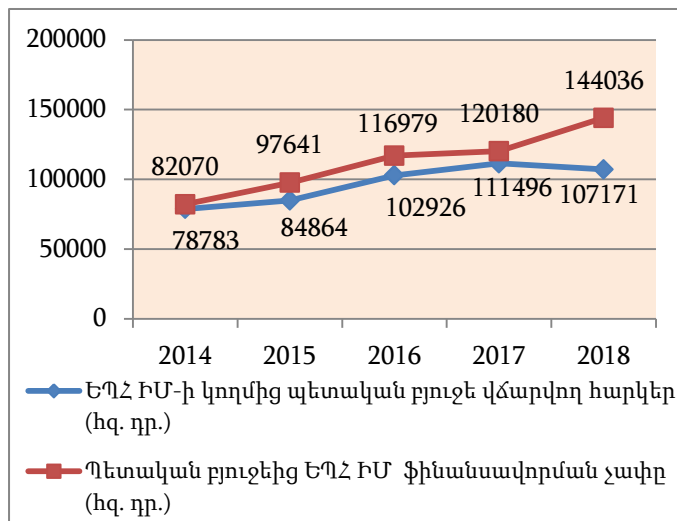

Ցուցանիշ 3.15. Հարկերի ծավալ - փաստական պետական մուտքեր հարաբերակցությունը

Ցուցանիշ 3.16	2014	2015	2016	2017	2018
ԵՊՀ ԻՄ-ի կողմից պետական բյուջե վճարվող հարկեր (հզ. դր.)	78783	84864	102926	111496	107171
Պետական բյուջեից ԵՊՀ ԻՄ ֆինանսավորման չափը (հզ. դր.)	82070	97641	116979	120180	144036
Հարկերի ծավալ / փաստական պետական մուտքեր հարաբերակցությունը	0.96	0.87	0.88	0.93	0.74

Պետական բյուջեից ԵՊՀ ԻՄ-ի ֆինանսավորման ծավալները վերջին տարիներին անընդհատ աճել են: Մինչև 2018թ. -ը աճել են նաև մասնաճյուղի կողմից պետական բյուջե վճարվող հարկերը, կախված աշխատողների թվի աճի հետ: Եվ հարկերի ծավալ փաստական պետական մուտքեր հարաբերակցությունը 2014-2017թթ. համար եղել է համեմատաբար կայուն՝ 087-0.96, որովհետև հարկերի ծավալը գրեթե հավասար է եղել պետական ֆինանսավորման չափին, այսինքն

պետական գումարները վերադարձվել են պետությանը: 2018թ. -ին այդ հարաբերակցությունը նվազել է հարկային քաղաքականության փոփոխման պատճառով, որովհետև վճարվող հարկերի ծավալը նվազել է, իսկ պետական բյուջեից եկամուտները աճել են:

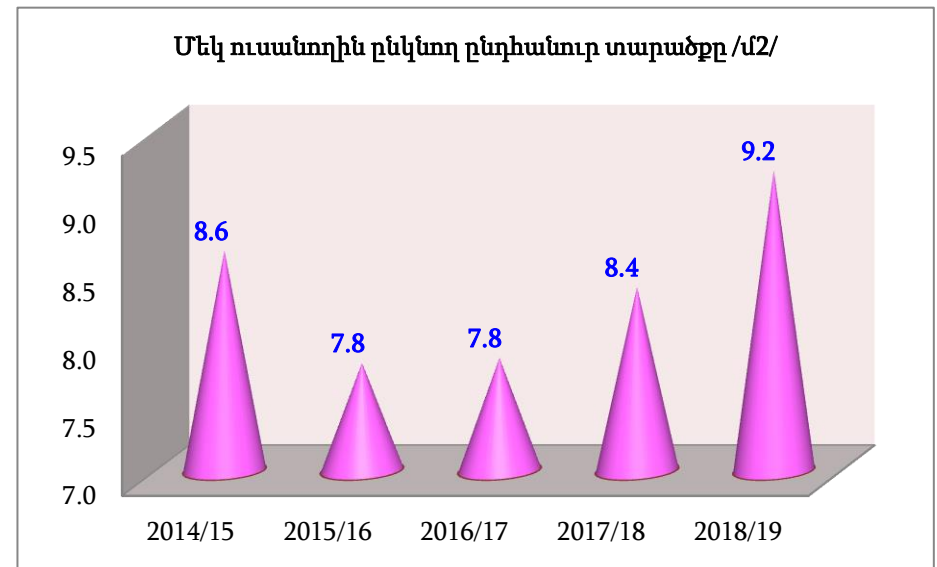
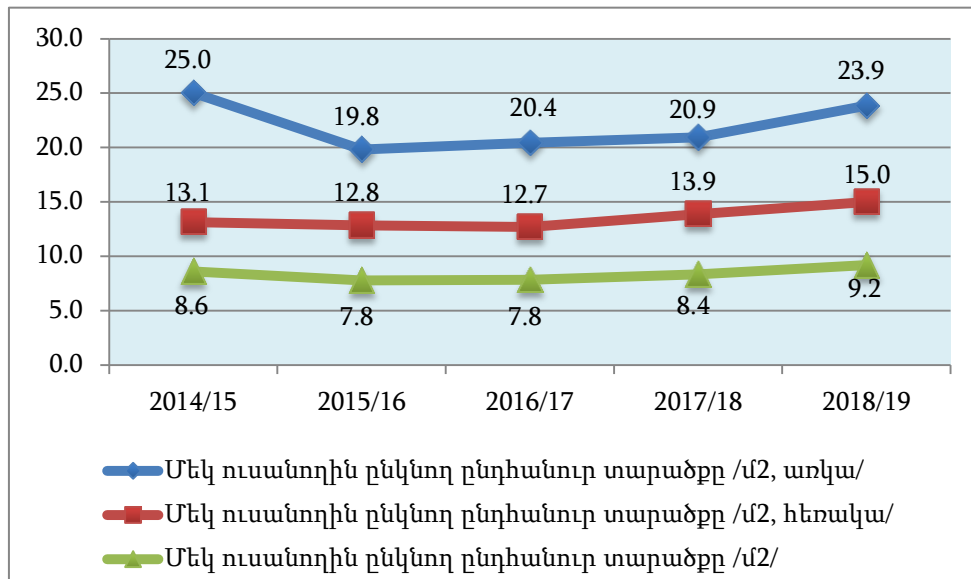
Ցուցանիշ 4.1.	Մեկ ուսանողին ընկնող ընդհանուր տարածքը
Ցուցանիշ 4.2.	Մեկ ուսանողին ընկնող ուսումնական (լսարանային) տարածքը
Ցուցանիշ 4.3.	Մեկ ակադեմիական խմբին ընկնող լսարանների քանակը
Ցուցանիշ 4.4.	Մեկ ուսանողին ընկնող գրքերի թիվը գրադարանում
Ցուցանիշ 4.5.	Մեկ ուսանողին ընկնող գրականության ձեռքբերման տարեկան ծախսերը, նոր գրքերի և ամսագրերի տարեկան թիվը
Ցուցանիշ 4.6.	Գրադարանի տարեկան արձնենտների (ընթերցողների) հարաբերությունը ԵՊՀ ԻՄ ուսանողների և դասախոսների թվին
Ցուցանիշ 4.7.	Շահագործման ծախսերի տեսակարար կշիռը ԵՊՀ ԻՄ ծախսերի համագումարում
Ցուցանիշ 4.8.	Մեկ ուսանողին ընկնող տարեկան ձեռքբերված սարքավորումների արժեքը
Ցուցանիշ 4.9.	Տարեկան էներգածախսը, մեկ մարդուն ընկնող տարեկան էներգածախսը
Ցուցանիշ 4.10.	Տարեկան ջրածախսը, մեկ մարդուն ընկնող տարեկան ջրածախսը

Ցուցանիշ 4.1. Մեկ ուսանողին ընկնող ընդհանուր տարածքը

Ցուցանիշ 4.1	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
ԵՊՀ ԻՄ ընդհանուր տարածքը /մ ² /	13195	13195	13195	13195	13195
Ուսանողների թիվը	1531	1693	1685	1580	1433
Մեկ ուսանողին ընկնող ընդհանուր տարածքը /մ²/	8.6	7.8	7.8	8.4	9.2

Մեկ ուսանողին ընկող ընդհանուր տարածքի տատանումը պայմանավորված է ուսանողների քանակի փոփոխությամբ: Վերջին երկու տարիներին մեկ ուսանողին ընկող ընդհանուր տարածքի աճը կապված է ուսանողների քանակի նվազմամբ: Ուսանողների քանակի նվազումը պայմանավորված է դիմորդների քանակի նվազմամբ:

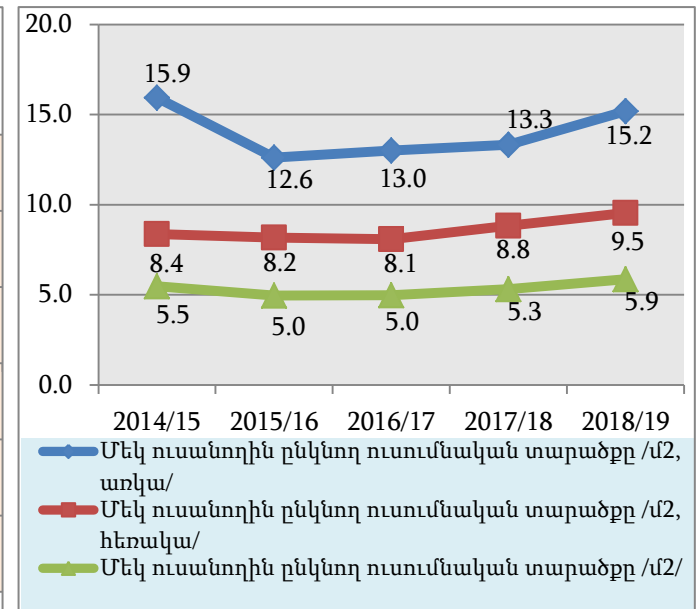
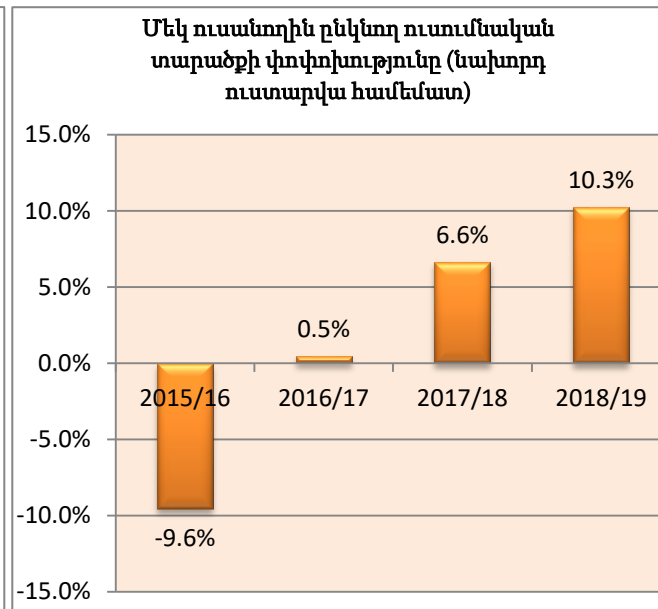
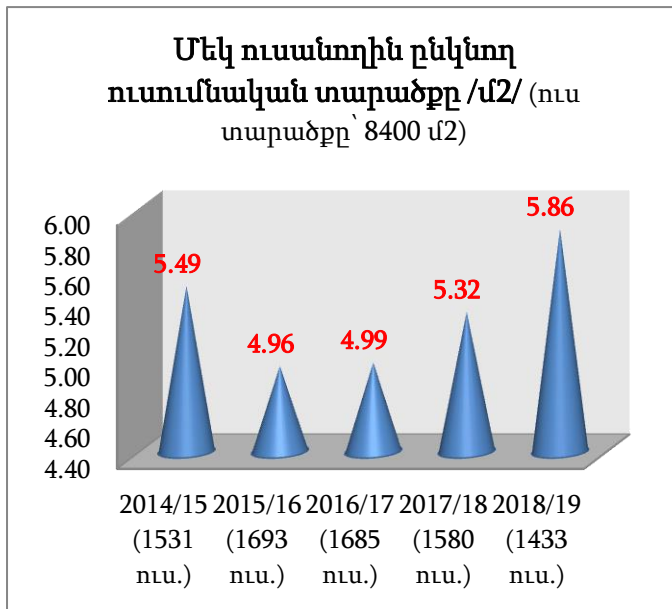

Ցուցանիշ 4.2. Մեկ ուսանողին ընկնող ուսումնական (լսարանային) տարածքը

Ցուցանիշ 4.2	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Ուսումնական տարածքը /մ ² /	8400	8400	8400	8400	8400
Ուսանողների թիվը	1531	1693	1685	1580	1433
Մեկ ուսանողին ընկնող ուսումնական տարածքը /մ²/	5.49	4.96	4.99	5.32	5.86

2015 թվականից մեկ ուսանողին ընկնող լսարանային տարածքը աճել է, ինչը պայմանավորված է ուսանողների քանակի նվազմամբ և ակադեմիական խմբերի ամբողջացումով: Մեկ ուսանողին ընկնող լսարանային տարածքի տատնումը պայմանավորված է նաև առկա և հեռակա ուսուցման դասընթացների լսարանային

համատեղությամբ: Ընդհանուր առմամբ մեկ ուսանողին ընկնող տարածքը տատանվել է 0.9 միավորով:

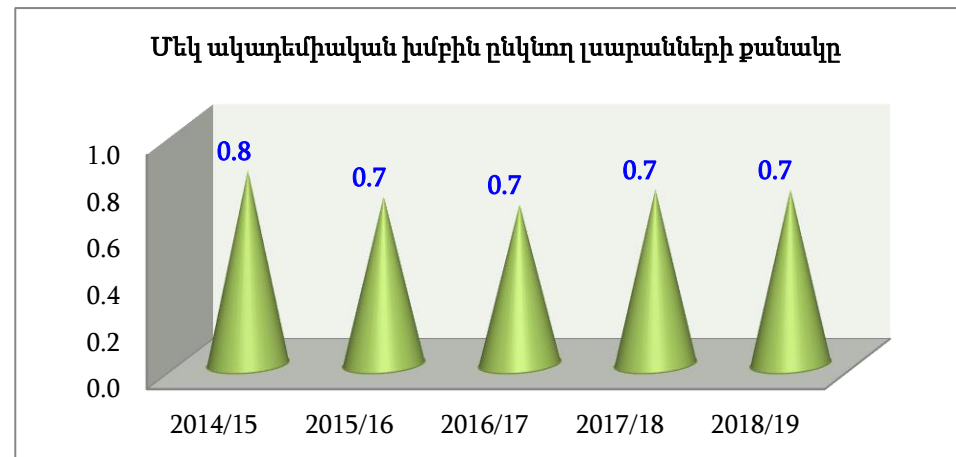

Ցուցանիշ 4.3. Մեկ ակադեմիական խմբին ընկնող լսարանների քանակը

Ցուցանիշ 4.3	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Ակադեմիական խմբերի թիվը (միջինը՝ 36 ուսանող խմբում)	64	74	82	75	75
Լսարանային ֆոնդը (լսարանների քանակը)	53	53	56	56	56
Մեկ ակադեմիական խմբին ընկնող լսարանների քանակը	0.8	0.7	0.7	0.7	0.7

2016-2017 թվականին լսարանային ֆոնդի աճը պայմանավորված է ակադեմիական խմբերի աճով: 2016-2017 ուսումնական տարում ավելացվել են մասնագիտություններ, որից ելնելով նաև ավելացվել են ակադեմիական խմբերը և ստեղծվել են նոր լսարաններ: 2017թ. -ից ակադեմիական խմբերը նվազել են ուսանողների քանակի նվազմամբ և որոշակի ակադեմիական խմբերի

միավորումով պայմանավորված: Մեկ ակադեմիական խմբին ընկնող լսարանների քանակի մեկից փոքր լինելը պայմանավորված է առկա և հեռակա ուսուցման ընթացքում լսարանների համատեղմամբ (այսինքն երկիերթ ուսումնառության կազմակերպմամբ):

Ցուցանիշ 4.4. Մեկ ուսանողին ընկնող գրքերի թիվը գրադարանում

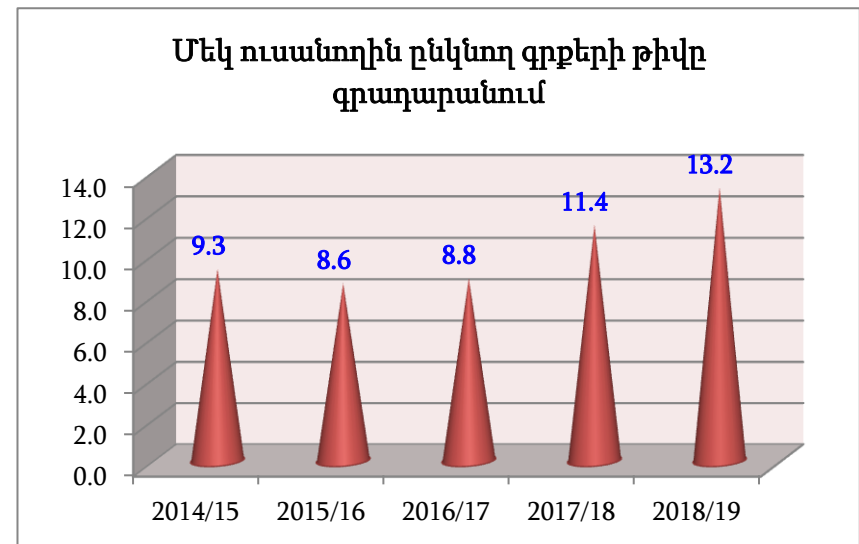
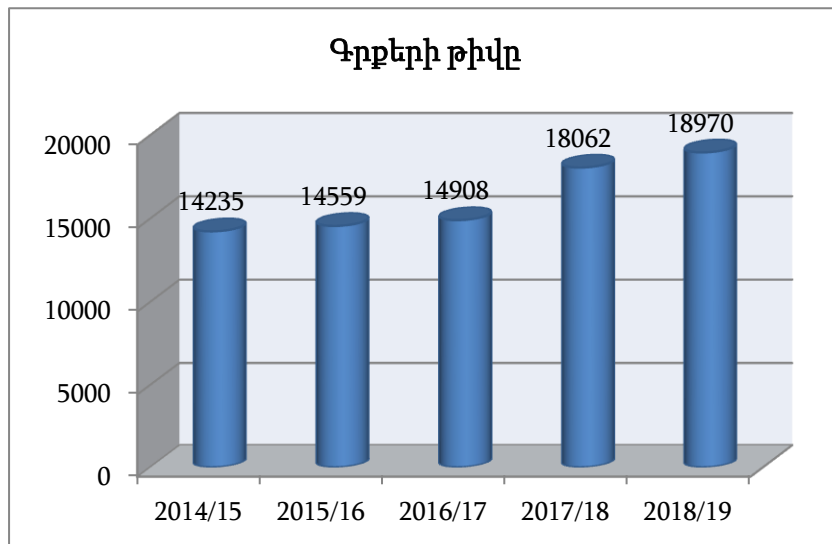
Ցուցանիշ 4.4	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Գրքերի թիվը	14235	14559	14908	18062	18970
ԵՊՀ ԻՄ ուսանողների թիվը	1531	1693	1685	1580	1433
Մեկ ուսանողին ընկնող գրքերի թիվը գրադարանում	9.3	8.6	8.8	11.4	13.2

Ուսանողներին հասանելի գրականության թիվը տարեցտարի ավելացել է, սակայն այս ցուցանիշն անհրաժեշտ է անընդհատ բարելավել: Զուգահեռ ստեղծվել է նաև էլեկտրոնային գրադարան՝ դասավանդվող բոլոր մոդուլների էլեկտրոնային դասախոսությունների և հիմնական դասագրքերի թվայնացված տարբերակներով:

2017 թվականի դեկտեմբերից գործարկվել է ԵՊՀ Իջևանի

մասնաճյուղի էլեկտրոնային գրադարանը ijevan.yzu.am հասցեով, որտեղ ազատ և մատչելի տարբերակով առաջարկվում է օգտվել մոտ 850 էլեկտրոնային գրքերից (հիմնականում դասագրքեր, մենագրություններ, ինչպես նաև գիտական ամսագրեր և այլն):

2018-19 ուստարում մեկ ուսանողին ընկնող գրքերի թիվն աճել է հիմնականում ուսանողների ընդհանուր թվի նվազման և նաև գրքերի թվի աճի պատճառով:

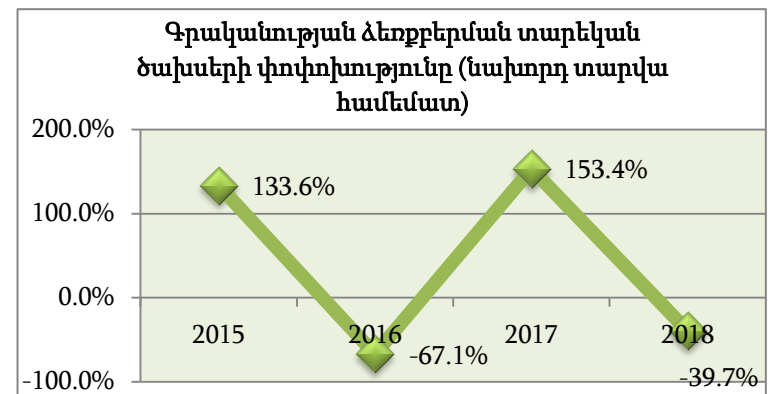
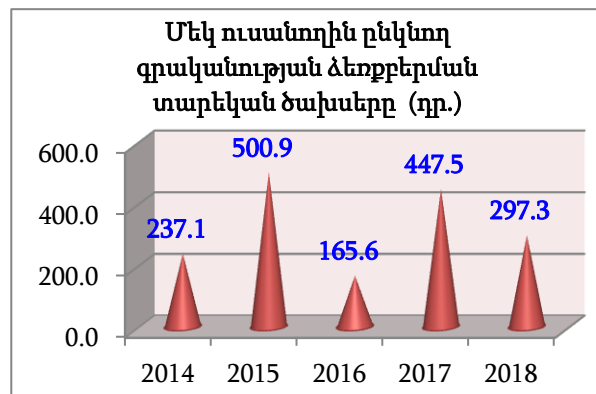
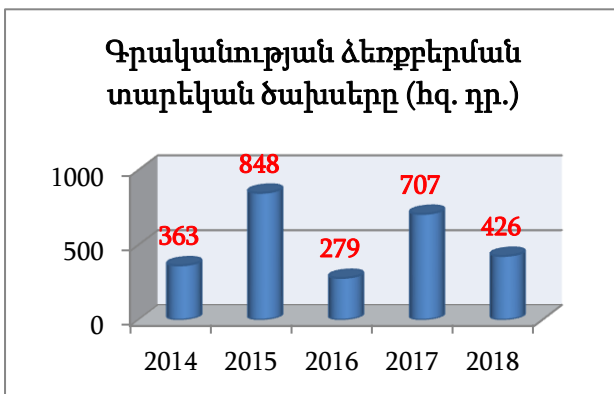

Ցուցանիշ 4.5. Մեկ ուսանողին ընկնող գրականության ձեռքբերման տարեկան ծախսերը, նոր գրքերի և ամսագրերի տարեկան թիվը

Ցուցանիշ 4.5	2014	2015	2016	2017	2017
Նոր գրքերի տարեկան թիվը	1105	909	709	1349	644
Նոր ամսագրերի տարեկան թիվը	125	374	50	354	225
Բաժանորդագրված տպագիր և էլեկտրոնային մասնագիտական ամսագրերի թիվը					
Գրականության ձեռքբերման տարեկան ծախսերը (հզ. դր.)	363	848	279	707	426
Մասնագիտական գրականության հայերեն թարգմանությունների համար հատկացված գումարը					
ԵՊՀ ԻՄ ուսանողների թիվը	1531	1693	1685	1580	1433
Մեկ ուսանողին ընկնող գրականության ձեռքբերման տարեկան ծախսերը (դր.)	237.1	500.9	165.6	447.5	297.3

Թեև նոր գրքերի և ամսագրերի թիվն անընդատ աճում է, սակայն գրականություն ձեռք բերելու համար տարեկան ծախսերը փոփոխական են՝ պայմանավորված գրականության նկատմամբ ունեցած պահանջով, հրատարակված նոր մասնագիտական գրականության անհրաժեշտությամբ, մասնագիտական գրքերի բարձր գներով, ինչպես նաև նոր մասնագիտությունների համար անհրաժեշտ գրականությամբ:

Ուսանողներն ու ամբիոնները հնարավորություն ունեն ներկայացնելու պահանջագրեր և անհրաժեշտ գրականության ցանկեր, ըստ որոնց և իրականացվում է գրքերի ձեռքբերումը: Հատկապես մեծ պահանջարկ ունեն արտասահմանյան գրականության առանձին հեղինակների աշխատությունները, որին նպաստում է նաև տվյալ գրքերի գովազդը տարբեր համացանցային կայքերում:

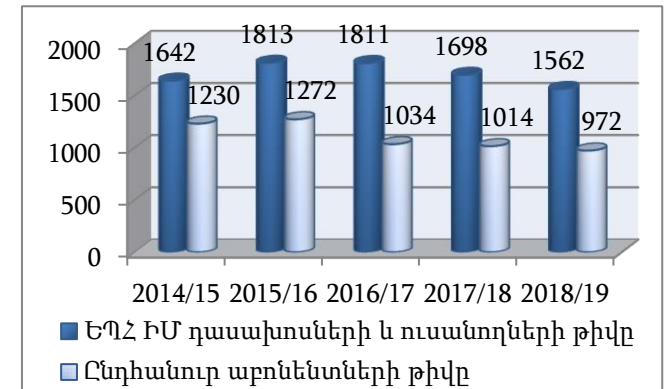
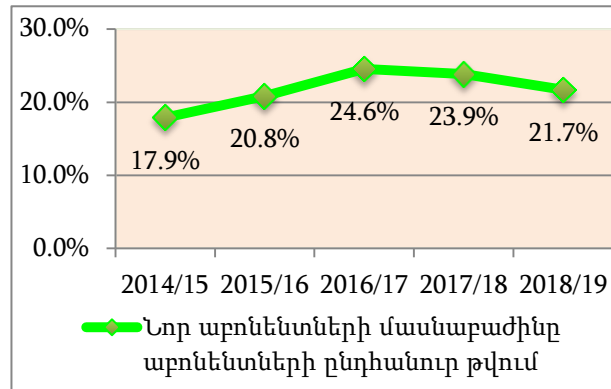
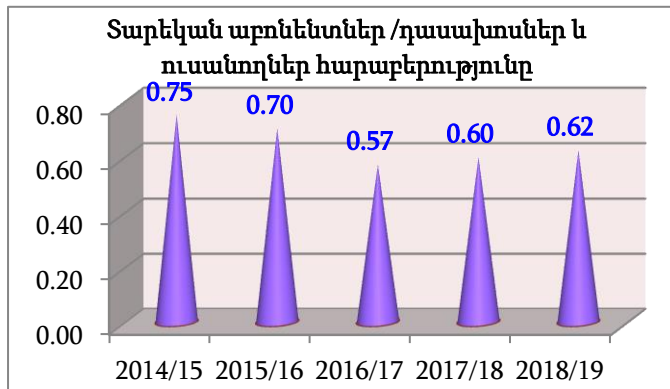
Ցուցանիշ 4.6. Գրադարանի տարեկան արձեռնանների (ընթերցողների) հարաբերությունը ԵՊՀ ԻՄ-ի ուսանողների և դասախոսների թվին

Ցուցանիշ 4.6	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Նոր արձեռնանների թիվը	220	265	254	242	211
Ընդհանուր արձեռնանների /ընթերցողների / թիվը	1230	1272	1034	1014	972
ԵՊՀ ԻՄ դասախոսների և ուսանողների թիվը	1642	1813	1811	1698	1562
Տարեկան արձեռնաններ / դասախոսներ և ուսանողներ հարաբերությունը	0.75	0.70	0.57	0.60	0.62

2014-18թթ. ընթացքում գրադարանի տարեկան արձեռնանների հաշվեկշիռը դասախոսների և ուսանողների թվի մեջ համեմատաբար կայուն է՝ 60%-75%, որը պայմանավորված է ինչպես գրադարանային ֆոնդի հարստացմամբ և արդիականացմամբ, այպես էլ համացանցին միացված համակարգիչների տեղադրմամբ:

Գրադարանի նոր արձեռնանների միջին թիվը վերջին 5 տարիների համար 238 է: Նոր արձեռնանների թվի նվազումը պայմանավորված է շրջանավարտների և 1-ին կուրս ընդունված ուսանողների թվաքանակների տարբերությամբ, նաև դասախոսական կազմի կայունությամբ: Պետք է հաշվի առնել նաև այն փաստը, որ ԵՊՀ ԻՄ-ի

ուսանողները և դասախոսները հնարավորություն ունեն ու հաճախ օգտվում են ԵՊՀ-ի՝ անհամեմատ հարուստ գրադարանային պաշարներից, տանը ունեն համակարգիչներ և ինտերնետային կապ, որը հնարավորություն է տալիս օգտվել էլեկտրոնային տարբեր գրադարաններից, այդ թվում նաև մասնաճյուղի էլեկտրոնային գրադարանի պաշարներից: Ուսանողներին հիմնականում բավարարում են նաև դասախոսների տրամադրած էլեկտրոնային նյութերը: Ուղղակի դասախոսները պետք է ավելացնեն ինքնուրույն և հետազոտական աշխատանքների շրջանակում նոր գրականության ցանկը:

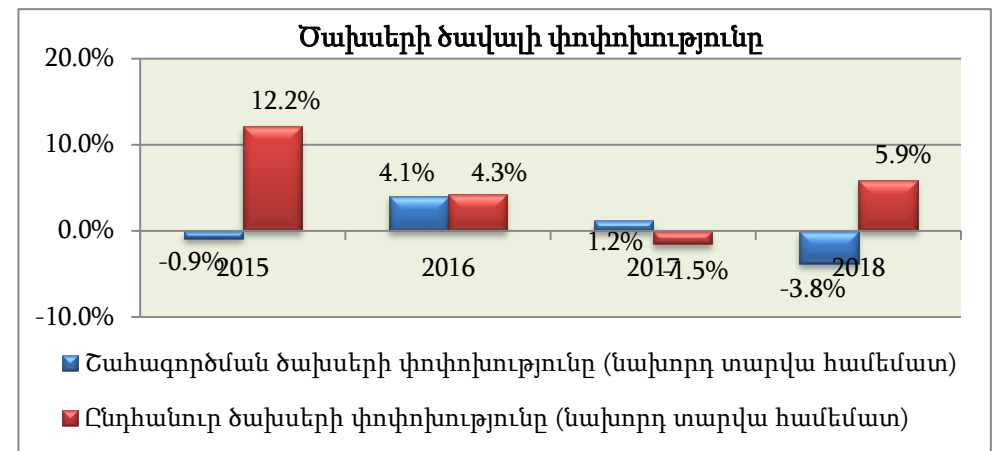
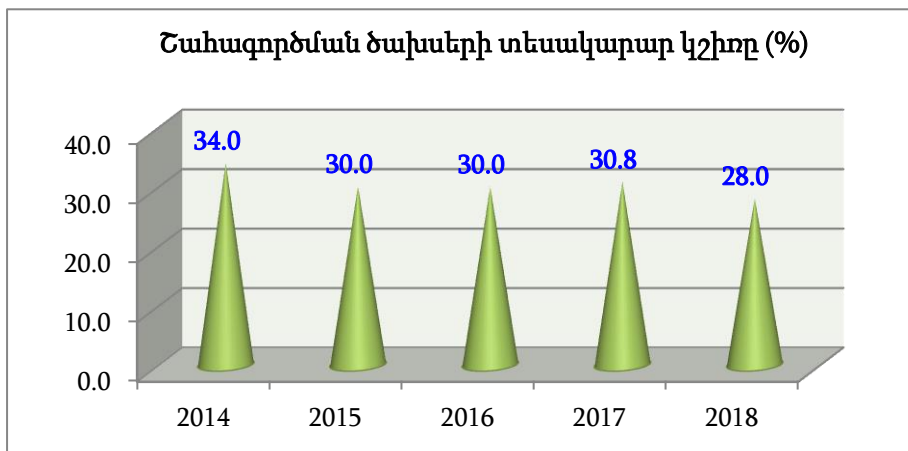
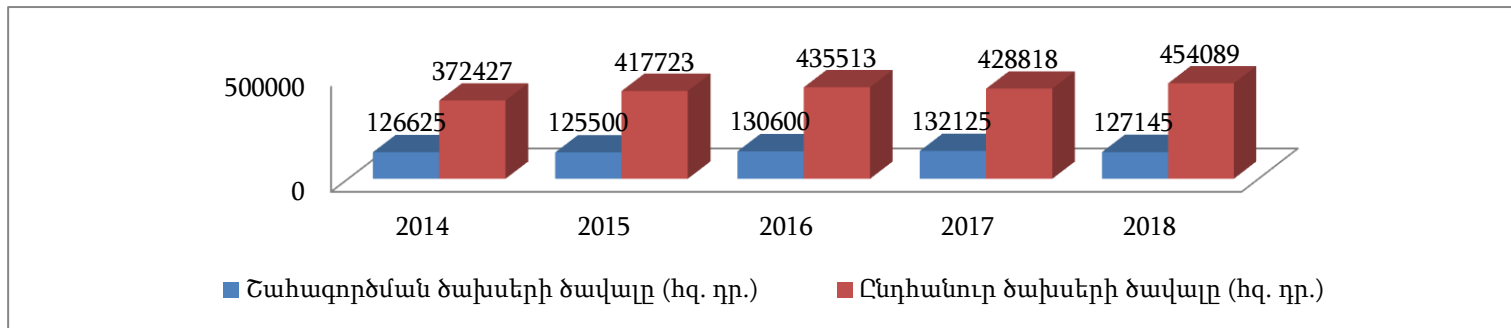

Հատկապես մեծ է էլեկտրոնային գրադարանի պահանջարկը, իսկ մեր էլեկտրոնային գրադարանի այցելությունների թիվը միջինում 2000 դիտում է:

Ցուցանիշ 4.7. Շահագործման ծախսերի տեսակարար կշիռը ԵՊՀ ԻՄ-ի ծախսերի հանրագումարում

Ցուցանիշ 4.7	2014	2015	2016	2017	2018
Շահագործման ծախսերի ծավալը (հզ. դր.)	126625	125500	130600	132125	127145
Ընդհանուր ծախսերի ծավալը (հզ. դր.)	372427	417723	435513	428818	454089
Շահագործման ծախսերի տեսակարար կշիռը (%)	34.00	30.04	29.99	30.81	28.00

Շահագործման ծախսերի տեսակարար կշիռն ընդհանուր ծախսերում համեմատաբար կայուն է: 2018թ. -ին այն նվազել է:

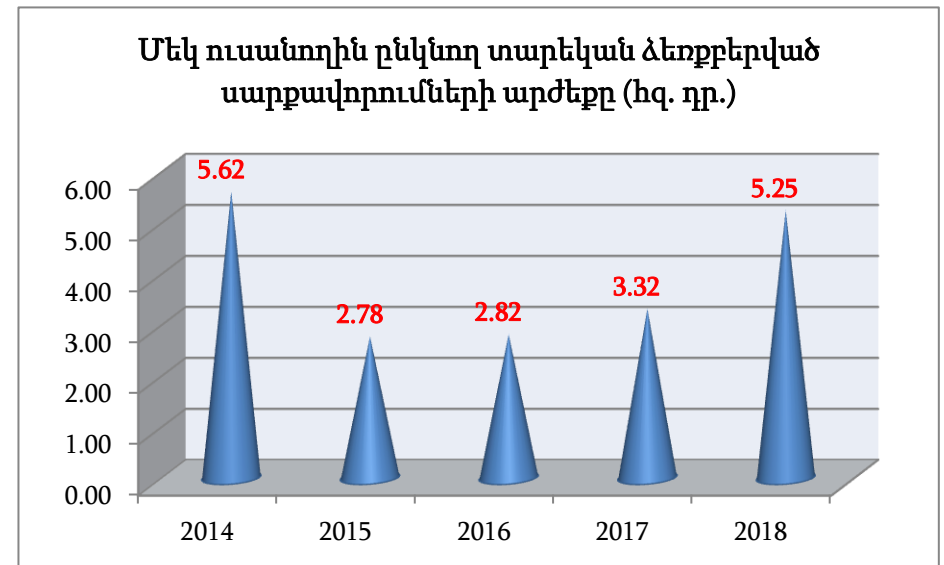
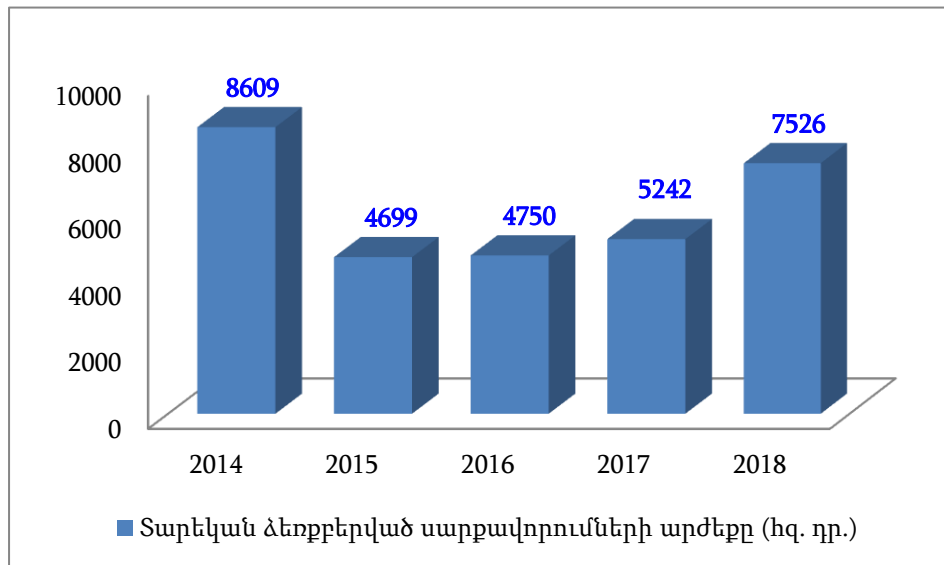

Ցուցանիշ 4.8. Մեկ ուսանողին ընկնող տարեկան ձեռքբերված սարքավորումների արժեքը

Ցուցանիշ 4.8	2014	2015	2016	2017	2018
Տարեկան ձեռքբերված սարքավորումների արժեքը (հզ. դր.)	8609	4699	4750	5242	7526
ԵՊՀ ԻՄ ուսանողների թիվը	1531	1693	1685	1580	1433
Մեկ ուսանողին ընկնող տարեկան ձեռքբերված սարքավորումների արժեքը (հզ. դր.)	5.62	2.78	2.82	3.32	5.25

2014-16 տարիներին նվազել են տարեկան ձեռքբերված սարքավորումների ծախսերը, իսկ 2016-2018թթ. դրանք աճել են, ինչը պայմանավորված է մասնաճյուղին անհրաժեշտ սարքավորումներով համալրելու հանգամանքով: Այսինքն, վերոնշյալ ծախսերը կտրուկ ավելացել են՝ պայմանավորված համակարգչային և այլ լաբորատորիաների ստեղծմամբ, արդիականացմամբ և վերազինմամբ: Նշված փոփոխություններն էլ հիմք են դարձել մեկ

ուսանողին ընկնող տարեկան ձեռքբերված սարքավորումների արժեքի աճի համար (2,8-5,25հզ. դր.):

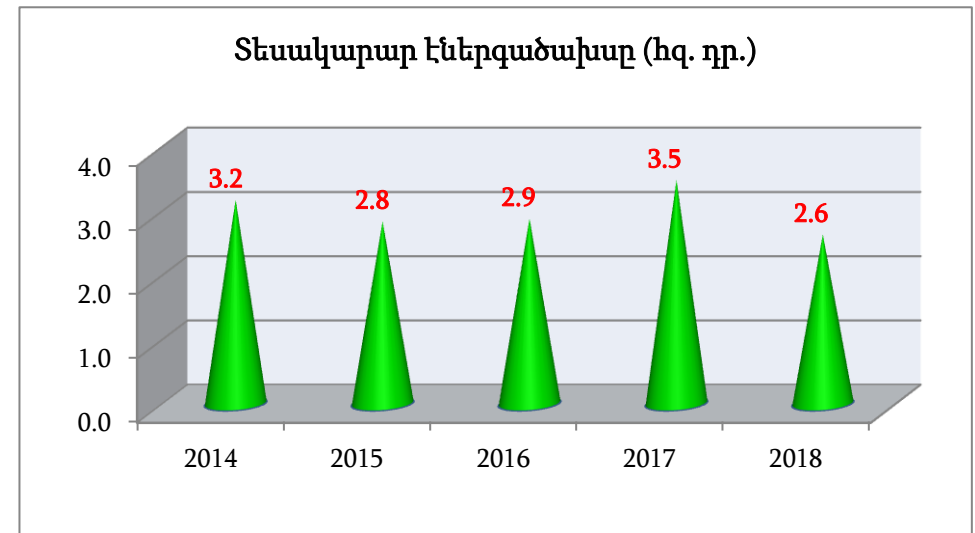
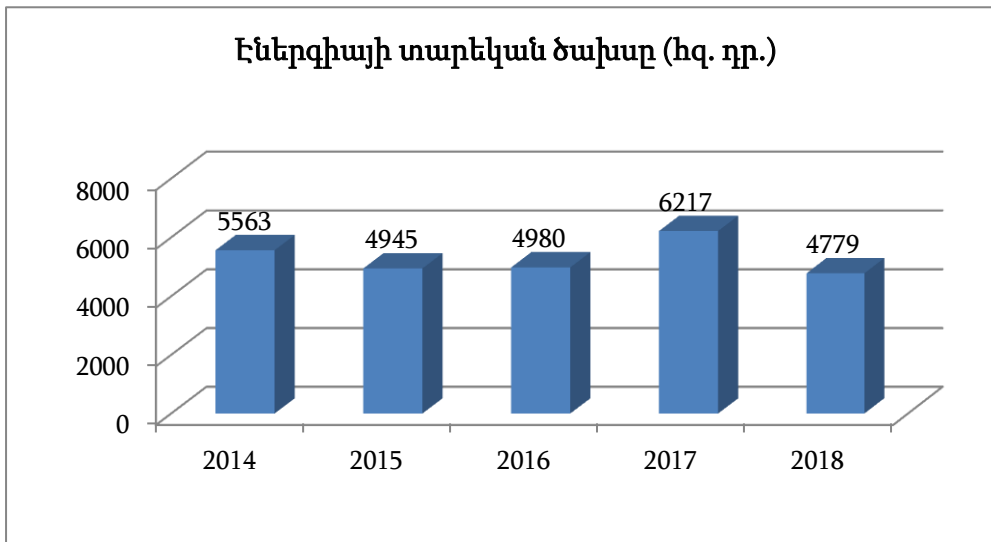

Ցուցանիշ 4.9. Տարեկան էներգածախսը, մեկ մարդուն ընկնող տարեկան էներգածախսը

Ցուցանիշ 4.9	2014	2015	2016	2017	2018
Էներգիայի տարեկան ծախսը (հզ. դր.)	5563	4945	4980	6217	4779
Ուսանողների և աշխատակիցների միջին տարեկան թիվը	1740	1726	1783	1813	1813
Տեսակարար էներգածախսը (հզ. դր.)	3.2	2.9	2.8	3.4	2.6

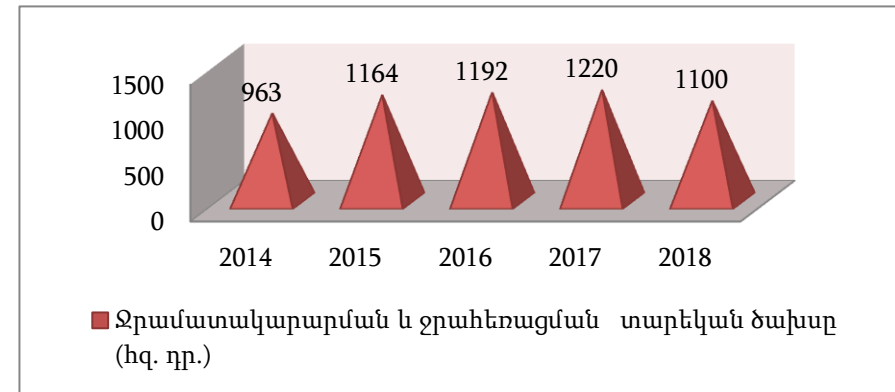
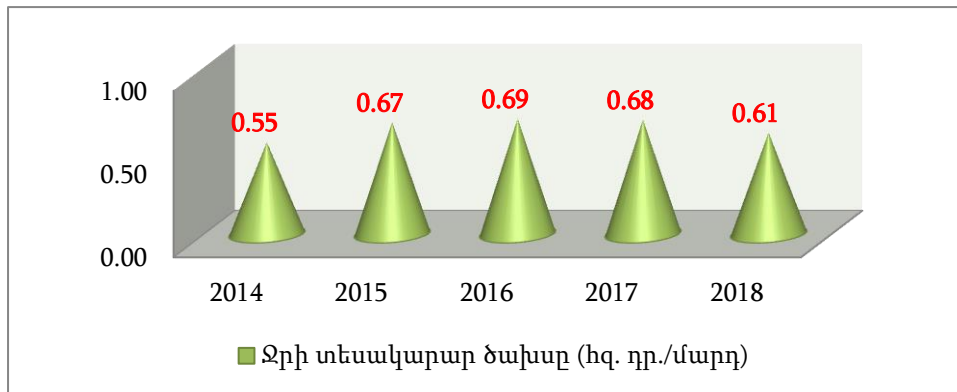
Վերջին երեք տարիներին տարեկան էներգածախսը փոփոխական է պայմանավորված ջեռուցման տարբեր միջոցների կիրառմամբ հյուրանոցային համալիրում, համակարգչային սրահների ավելացմամբ և վերազինմամբ, նաև խնայողաբար օգտագործմամբ:

Ցուցանիշ 4.10. Տարեկան ջրածախսը, մեկ մարդուն ընկնող տարեկան ջրածախսը

Ցուցանիշ 4.10	2014	2015	2016	2017	2018
Ջրամատակարարման և ջրահեռացման տարեկան ծախսը (հզ. դր.)	963	1164	1192	1220	1100
Ուսանողների և դասախոսների միջին տարեկան թիվը	1740	1726	1783	1813	1813
Ջրի տեսակարար ծախսը (հզ. դր./մարդ)	0.55	0.67	0.67	0.67	0.61

2014-2017 թվերին տարեկան ջրածախսն ավելացել է, ինչը պայմանավորված է շուրջօրյա ջրամատակարարմամբ, մասնաճյուղի և հրավիրված դասախոսների համար նախատեսված հյուրանոցի կենցաղային պայմանների բարելավմամբ: 2018թ. -ին այն նվազել է ուսանողների թվի նվազման պատճառով:

ԲՆԱԳԱՎԱՌ 5.

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՆՈՐԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

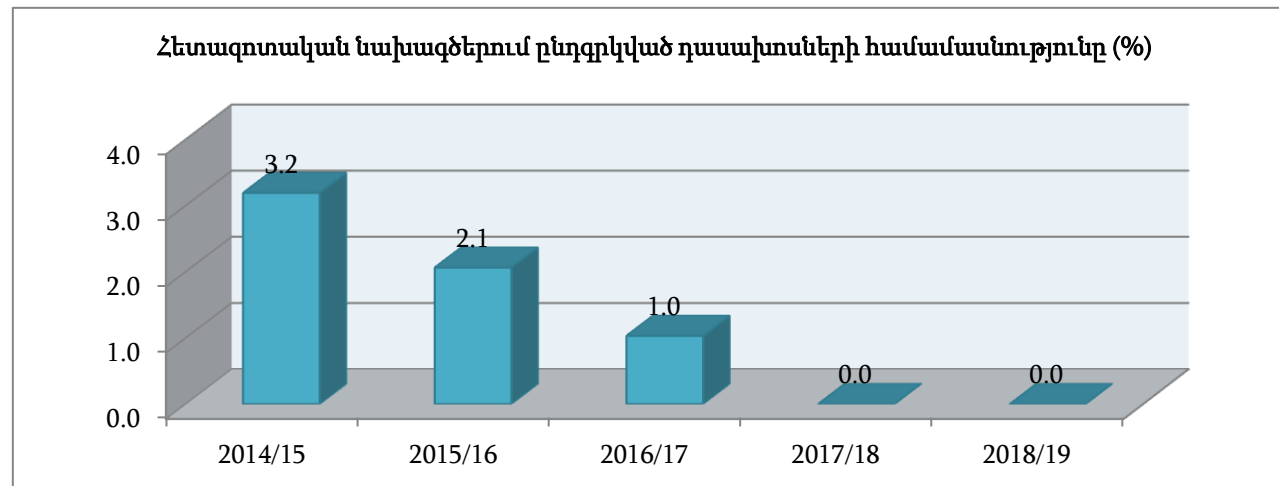
Ցուցանիշ 5.1.	Հետազոտական նախագծերում ընդգրկված դասախոսների թիվը, հաշվեկշիռը
Ցուցանիշ 5.2.	Հիմնական դասախոս-ասպիրանտ քանակական հարաբերակցությունը
Ցուցանիշ 5.3.	Գիտական հրատարակություններ-դասախոսներ հարաբերակցությունը
Ցուցանիշ 5.4.	Արտաքին գործընկերների հետ համատեղ հրատարակությունների թիվը, հաշվեկշիռը
Ցուցանիշ 5.5.	Հետազոտական աշխատանքներում օգտագործվող համակարգիչների թիվը, հաշվեկշիռը, համակարգիչների թիվ/մասնակից հարաբերակցությունը
Ցուցանիշ 5.6.	Գիտության համակարգի համար նախատեսված ինտերնետային կապի կետերի թիվը, հաշվեկշիռը

Ցուցանիշ 5.1. Հետազոտական նախագծերում ընդգրկված դասախոսների թիվը, հաշվեկշիռը

Ցուցանիշ 5.1	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Հետազոտական նախագծերում ընդգրկված դասախոսների թիվը	3	2	1	0	0
Հիմնական դասախոսական կազմը	94	97	97	95	93
Հետազոտական նախագծերում ընդգրկված դասախոսների հաշվեկշիռը (%)	3.2	2.1	1.0	0.0	0.0

Վերջին տարիներին հետազոտական նախագծերում ընդգրկված հիմնական դասախոսների մասնաբաժինը փոքր է, նույնիսկ վերջին 2 տարիներին 0 է: Դա պայմանավորված է դասախոսական կազմի քանակի հաշվարկման փոփոխմամբ, այսինքն այդ ցուցանիշում ներկայացված է միայն մասնաճյուղի հիմնական դասախոսական

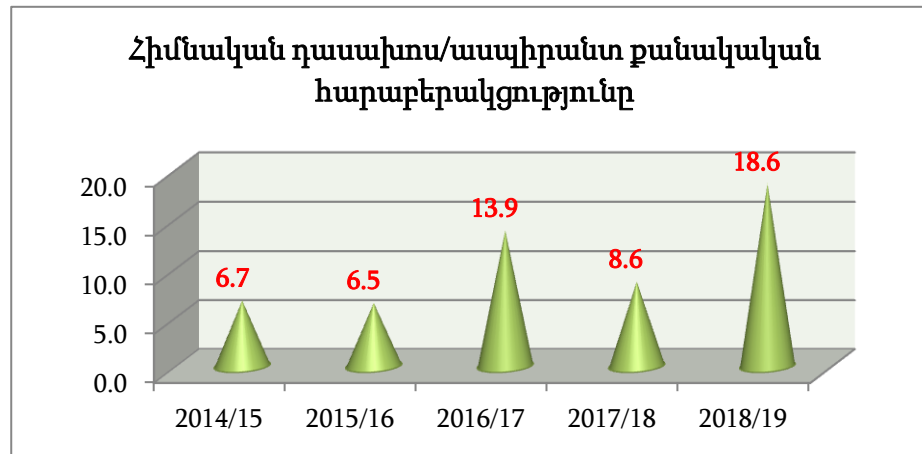
կազմից՝ առանց ԵՊՀ-ից համատեղությամբ աշխատող դասախոսների թվի, հետազոտական նախագծերում ընդգրկված դասախոսների թիվը:

Ցուցանիշ 5.2. Հիմնական դասախոս-ասպիրանտ(հայցորդ) քանակական հարաբերակցությունը

Ցուցանիշ 5.2	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Հիմնական դասախոսական կազմ	94	97	97	95	93
Ասպիրանտներ /հայցորդներ/	14	15	7	11	5
Հիմնական դասախոս/ասպիրանտ քանակական հարաբերակցությունը	6.7	6.5	13.9	8.6	18.6

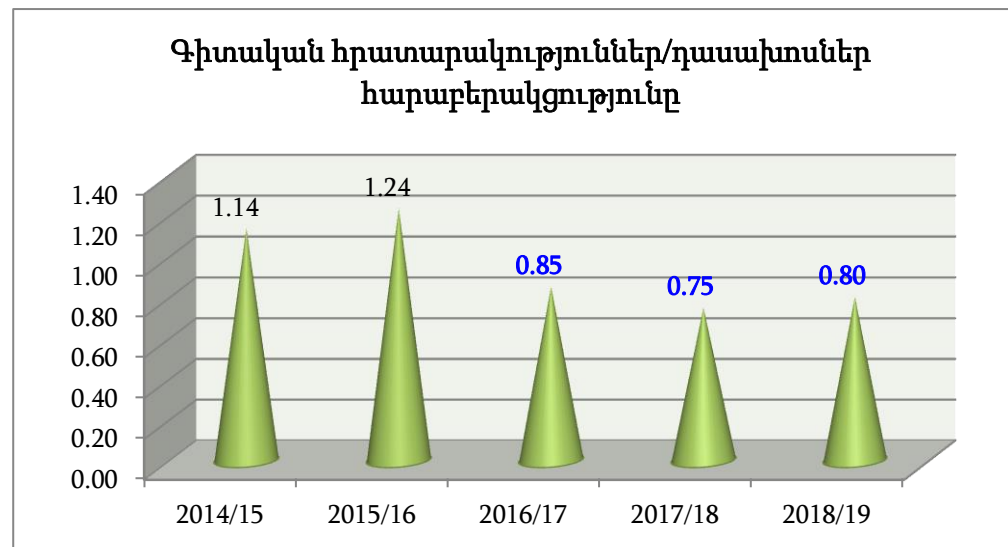
Այս թվերը ցույց են տալիս, որ մասնաճյուղի աշխատակազմից պարբերաբար շարունակում են իրենց կրթությունը, զբաղվում են գիտությամբ: Հետագայում նրանք լրացնում են մասնաճյուղի դասախոսական կազմը:

Ցուցանիշ 5.3. Գիտական հրատարակություններ-դասախոսներ հարաբերակցությունը

Ցուցանիշ 5.3	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Հիմնական դասախոսական կազմը	94	97	68	68	71
Գիտական հրատարակությունների թիվը	107	120	58	51	57
Այդ թվում՝ մենագրություններ			2	3	1
Ուսումնական ձեռնարկ, կամ դասագիրք			5	1	9
գիտական հոդվածեր			50	36	47
զեկուցումների թեզիսներ			1	11	0
Գիտական հրատարակություններ/ դասախոսներ հարաբերակցությունը	1.14	1.24	0.85	0.75	0.80

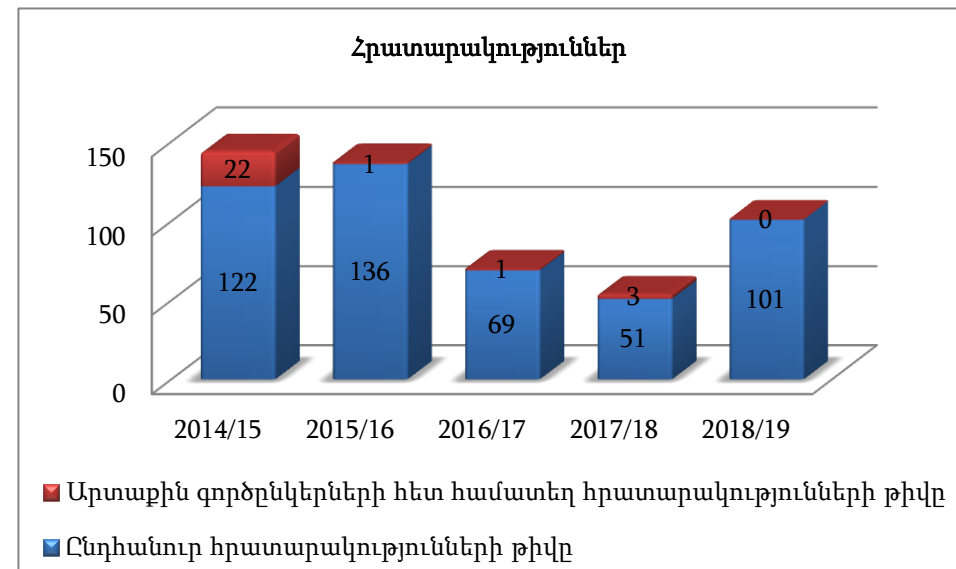
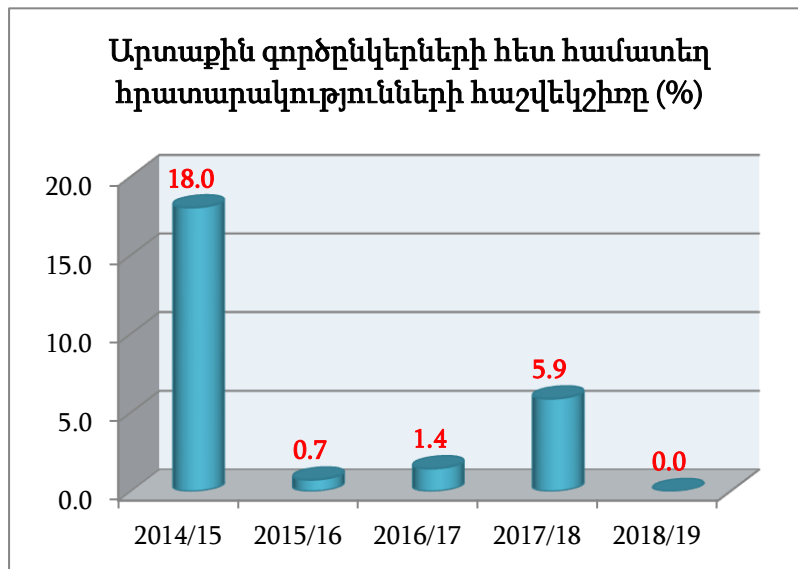
Վերջին 3 տարիներին մեկ դասախոսին ընկնող գիտական հրատարակությունների թիվը կազմում է **0.85**, **0.75** և **0.80**, և համեմատաբար կայուն է, ընդ որում գիտական հրատարակությունների վերաբերյալ բերված թվերը ներկայացնում են միայն մասնաճյուղի հիմնական դասախոսական կազմի՝ առանց ԵՊՀ-ից հրավիրվածների, հրատարակությունների թիվը, իսկ հիմնական դասախոսական կազմի մեջ ներգրավված են նաև նրանք: Այդ պատճառով վերջին 3 տարիների թվերը փոքր են:

Ցուցանիշ 5.4. Արտաքին գործընկերների հետ համատեղ հրատարակությունների թիվը, հաշվեկշիռը

Ցուցանիշ 5.4	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Ընդհանուր հրատարակությունների թիվը	122	136	69	51	101
Արտաքին գործընկերների հետ համատեղ հրատարակությունների թիվը	22	1	1	3	0
Արտաքին գործընկերների հետ համատեղ հրատարակությունների հաշվեկշիռը (%)	18.0	0.7	1.4	5.9	0.0

2018-19 ուստարում թեպետ ավելացել են հրատարակությունների թիվը, սակայն արտաքին գործընկերների հետ համատեղ հրատարակություններ չեն եղել:

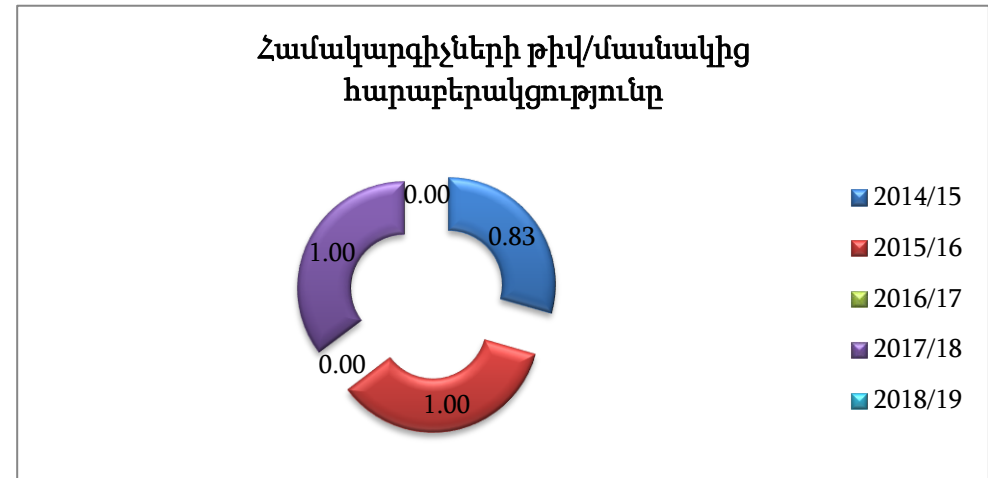
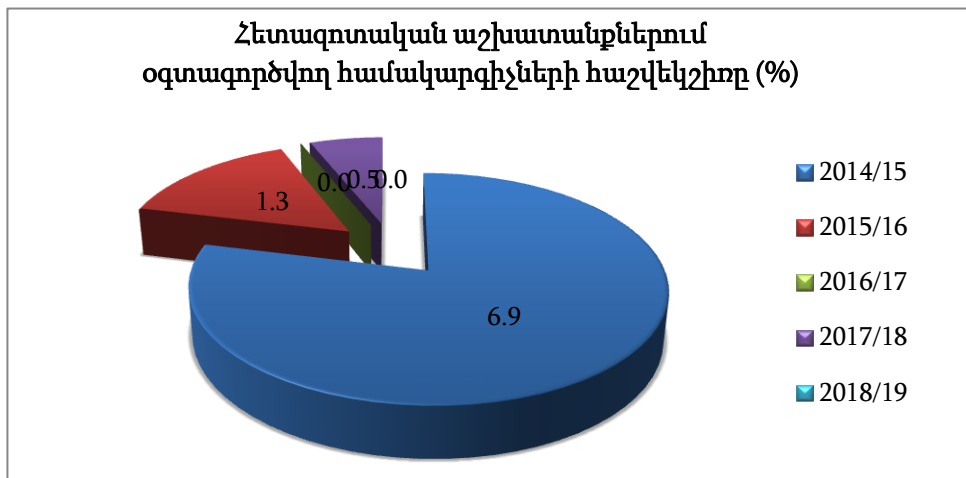

Ցուցանիշ 5.5. Հետազոտական աշխատանքներում օգտագործվող համակարգիչների թիվը և հաշվեկշիռը, համակարգիչների թիվ-մասնակից հարաբերակցությունը

Ցուցանիշ 5.5	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Հետազոտական աշխատանքներում օգտագործվող համակարգիչների թիվը	10	2	0	0	0
Համակարգիչների ընդհանուր թիվը	144	150	168	188	178
Հետազոտական աշխատանքներում օգտագործվող համակարգիչների հաշվեկշիռը (%)	6.9	1.3	0.0	0.0	0
Հետազոտական նախագծերում ընդգրկված մասնակիցների թիվը	12	2	1	0	0
Համակարգիչների թիվ/մասնակից հարաբերակցությունը	0.83	1.00	0.00	0.00	0

2018-19 ուստարվա ընթացքում 15 համակարգիչ հանվել է կիրառությունից, որոնց վրա աշխատանքներ են տարվում հնարավորինս աշխատանքային վիճակի բերելու կամ դրանց աշխատող սարքերի միջոցով մյուսների խափանումները վերացնելու, պարամետրերը լավացնելու համար: Համակարգիչների պարամետրերը լավացնելու նպատակով ձեռք են բերվել DDR3/4GB օպերատիվ հիշողություններ և 112 համակարգիչ ունի 4 GB օպերատիվ հիշողություն: Հետազոտական

նախագծեր վերջին տարիներին մասնաճյուղում չեն իրականացվում, հետևաբար ընդգրկված մասնակիցներ չկան և համակարգիչներ այդ նպատակով չեն օգտագործվում:

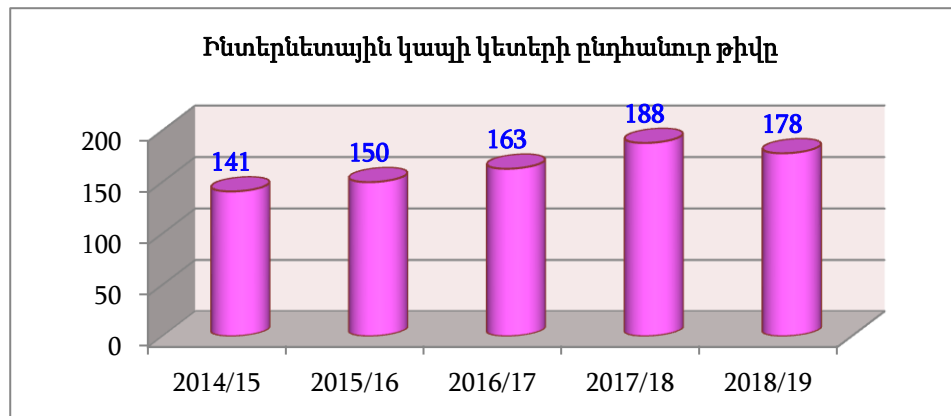

Ցուցանիշ 5.6. Գիտության համակարգի համար նախատեսված ինտերնետային կապի կետերի թիվը, հաշվեկշիռը

Ցուցանիշ 5.6	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Գիտության համակարգի համար նախատեսված ինտերնետային կապի կետերի թիվը	5	0	0	0	0
Ինտերնետային կապի կետերի ընդհանուր թիվը	141	150	163	188	178
Հաշվեկշիռը (%)	3.5	0.0	0.0	0.0	0

Գիտության համակարգի համար նախատեսված ինտերնետ կապի կետերի հաշվեկշիռը 2015/16 ուստարուց սկսած 0-է, այն պայմանավորված է գիտության համակարգի համար նախատեսված ինտերնետային կապերի

բացակայությամբ՝ մասնաճյուղում հատուկ դրամաշնորհային և գիտական ծրագրեր չեն իրականացվում:

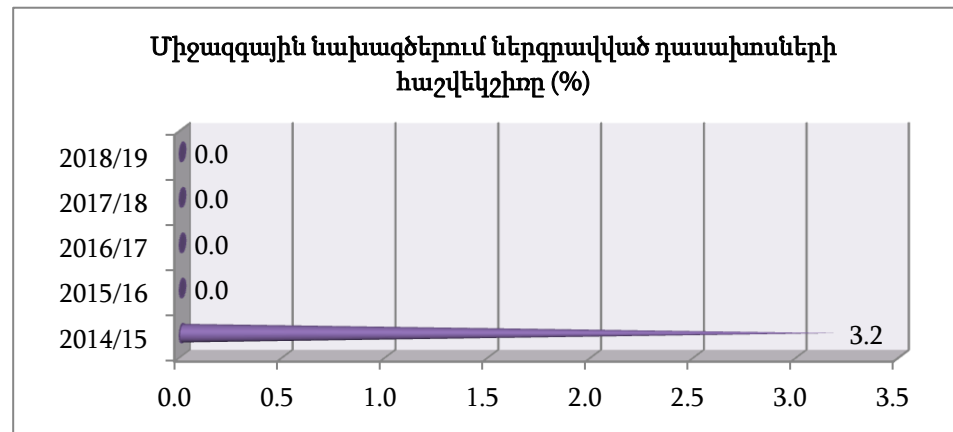
**ԲՆԱԳԱՎԱՌ 6. ՆԵՐՔԻՆ ԵՎ ԱՐՏԱՔԻՆ ԿԱՊԵՐ, ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ
ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ**

Ցուցանիշ 6.1.	Դասախոսների ներգրավվածությունը միջազգային նախագծերում
Ցուցանիշ 6.2.	Համալսարանական պարբերականների թիվը, պարբերականությունը
Ցուցանիշ 6.3.	Հանրությանը տրամադրվող տեղեկատվական հրատարակությունների թիվը
Ցուցանիշ 6.4.	Բուհ-գործատու համագործակցությունը

Ցուցանիշ 6.1. Դասախոսների ներգրավվածությունը միջազգային նախագծերում

Ցուցանիշ 6.1	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Միջազգային նախագծերում ներգրավված դասախոսների թիվը	3	0	0	0	0
Հիմնական դասախոսական կազմը	94	97	97	95	93
Միջազգային նախագծերում ներգրավված դասախոսների հաշվեկշիռը (%)	3.2	0.0	0.0	0.0	0.0

Միջազգային նախագծերում մասնաձյուղից ներգրավված դասախոսներ վերջին տարիներին չկան: Մասնաձյուղում առայժմ չկան միջազգային համագործակցության ծրագրեր:

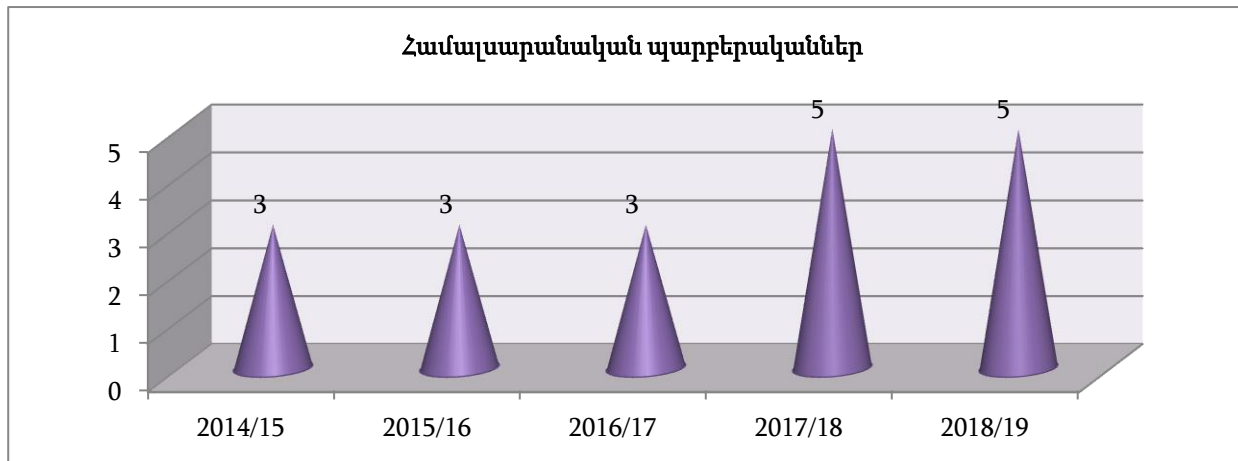

Ցուցանիշ 6.2. Համալսարանական պարբերականների թիվը, պարբերականությունը

Ցուցանիշ 6.2	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Համալսարանական պարբերականներ	3	3	3	5	5

Համալսարանում պարբերաբար հրատարակվում են «Ակունք» գիտական հոդվածների ժողովածուն, «ԵՊՀ ԻՄ-ի գործունեության գնահատման առանցքային

ցուցանիշներ»-ը և «ԵՊՀ ԻՄ-ի գործունեության տարեկան հաշվետվություն»-ը:

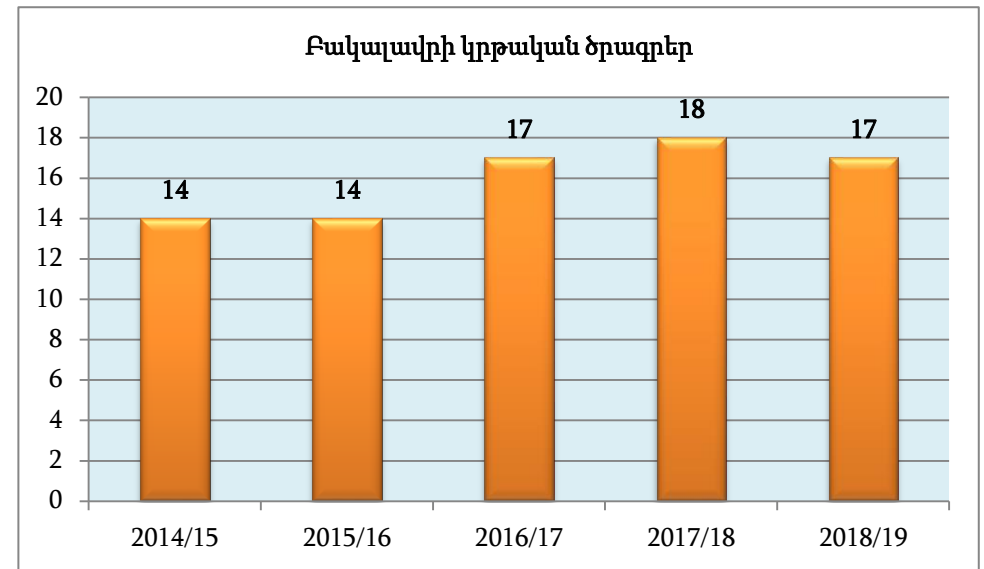
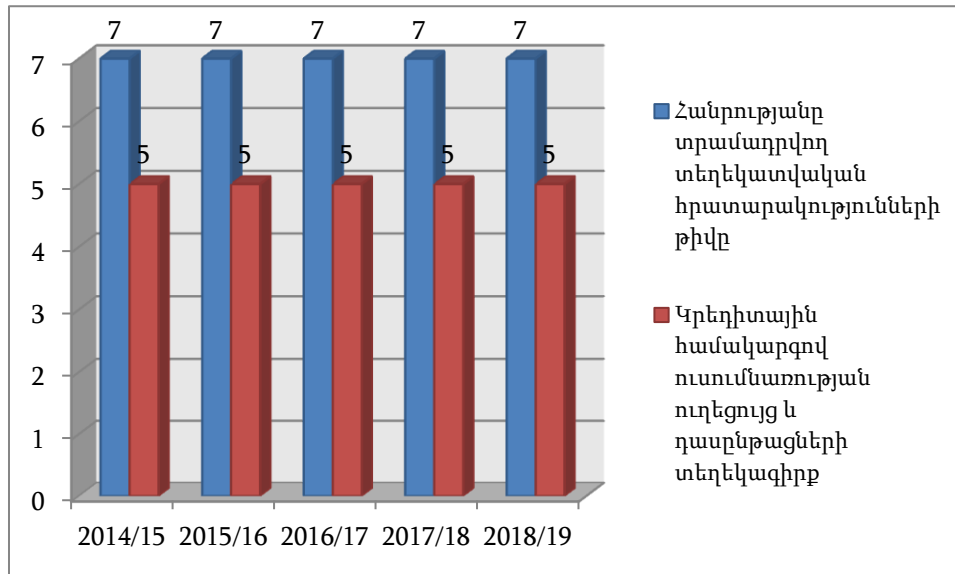

Ցուցանիշ 6.3. Հանրությանը տրամադրվող տեղեկատվական հրատարակությունների թիվը

Ցուցանիշ 6.3	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Հանրությանը տրամադրվող տեղեկատվական հրատարակությունների թիվը	7	7	7	7	7
Կրեդիտային համակարգով ուսումնառության ուղեցույց և դասընթացների տեղեկագիրք	5	5	5	5	5
Բակլավրի կրթական ծրագրեր	14	14	17	18	17

Հանրությանը տրամադրվող տեղեկատվական հրատարակությունների թիվը 2014/15 ուստարուց ավելացել է պայմանավորված հայերեն և օտարալեզու գովազդային բուկլետների հրատարակմամբ: ԵՊՀ ԻՄ-ում կազմվում և պաշտոնական կայքում տեղադրվում են առկա (4 ֆակուլտետներ) և հեռակա ուսուցման

համակարգի ուսանողների համար «Կրեդիտային համակարգով ուսումնառության ուղեցույց և դասընթացների տեղեկագրքեր»-ը, որոնք հասանելի են բոլոր ուսանողներին:

Ցուցանիշ 6.4. Բուհ-գործատու համագործակցությունը

Ցուցանիշ 6.4	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Ուսումնական պրակտիկաների կազմակերպման նպատակով կնքված պայմանագրեր	4	5	5	6	6
Արտադրական պրակտիկաների կազմակերպման նպատակով կնքված պայմանագրեր	25	25	24	25	33
Բուհ-դպրոց համագործակցության շրջանակներում իրականացվող ծրագրերի և միջոցառումների թիվը					18
Ընդամենը	29	30	29	31	57

Մանկավարժական և արտադրական պրակտիկաների կազմակերպման համար մասնաճյուղը 2018/19 ուստարվա ընթացքում ընդլայնել է մասնաճյուղի հետ պայմանագրային հիմունքներով համագործակցող պետական և մասնավոր կազմակերպությունների շրջանակը: 2018/19 ուստարում մասնաճյուղը ունեցել է 39 պայմանագիր և 1 համաձայնագիր:

Բուհ-դպրոց համագործակցության շրջանակներում մարզի հանրակրթական դպրոցների աշակերտների և ուսուցիչների մասնակցությամբ իրականացվել են ակնարկային դասախոսություններ, «բաց դռներ»-ի օրեր, բաց դասեր, գիտաժողով և օլիմպիադա:

